
29

Belastingplan 2014 c.a.

Aan de orde is de behandeling van:

- het wetsvoorstel **Wijziging van enkele belastingwetten en enige andere wetten (Belastingplan 2014) (33752)**;
- het wetsvoorstel **Wijziging van enkele belastingwetten en enige andere wetten (Overige fiscale maatregelen 2014) (33753)**;
- het wetsvoorstel **Wijziging van enkele wetten met het oog op de bestrijding van fraude in de toeslagen en fiscaliteit (Wet aanpak fraude toeslagen en fiscaliteit) (33754)**;
- het wetsvoorstel **Wijziging van de Algemene wet inzake rijksbelastingen en van de Invorderingswet 1990 in verband met de wijziging van de percentages belasting- en invorderingsrente (Wet wijziging percentages belasting- en invorderingsrente) (33755)**.

De **voorzitter**:

Ik zie dat de woordvoerders nu naar binnen snellen. Daar is de staatssecretaris. Ik zie ook mevrouw Schouten en de heer Bashir binnenkomen. Volgens mij is de groep nu zo goed als compleet.

Op 28 oktober en 4 november hebt u reeds een wetgevings-overleg gehad. Aan de orde is de eerste termijn van de Kamer. Ik mag toch aannemen dat we er vanavond niet vijftien uur bij gaan plakken? Ik zie de heer Van Vliet bij de interruptiemicrofoon staan.

De algemene beraadslaging wordt geopend.

De heer **Van Vliet** (PVV):

Ik wil graag een klein ordevoorstel doen c.q. permissie vragen aan de collega's in de Kamer. We houden vandaag de eerste termijn. Morgen zien we elkaar opnieuw in de plenaire zaal, namelijk van 14.30 uur tot 19.00 uur. Nadat de staatssecretaris heeft gereageerd op alles wat vanavond gebeurt, houden we een tweede termijn. Daarna kunnen we moties indienen. En dan gaat de staatssecretaris nog een keer reageren. Ik weet niet of we het morgen halen om dit allemaal voor 19.00 uur af te ronden. Daarna is er nog een debat gepland. Aangezien we al twee volle maandagen een wetgevingsoverleg hebben gehad, wil ik vandaag al mijn moties indienen. Ik heb namelijk nogal wat moties. Dan besparen we ook wat tijd. Ik zeg niet dat iedereen dit vanavond moet doen. Dat moet iedereen zelf weten, maar ik zou vanavond wel moties willen indienen. Dan kan mijn verhaal eromheen ook redelijk kort blijven, want we hebben het allemaal al uitvoerig besproken.

De **voorzitter**:

Volgens artikel 66, lid 2 van het Reglement van Orde is hiervoor wel toestemming nodig van de rest van de Kamer. Geeft de rest van de Kamer hier toestemming voor?

Mevrouw **Neppérus** (VVD):

Ik ga ermee akkoord dat mensen nu al moties kunnen indienen en dat mensen die dat liever morgen doen, dat ook morgen kunnen doen. Het lijkt mij dat we hierdoor veel tijd kunnen winnen.

Mevrouw **Schouten** (ChristenUnie):
Akkoord.

De heer **Koolmees** (D66):
Akkoord.

De heer **Klein** (50PLUS):
Akkoord.

De heer **Van Ojik** (GroenLinks):
Ik heb er geen enkel bezwaar tegen. Ik zal het zelf niet doen, maar het staat de heer Van Vliet wat mij betreft vrij om het wel te doen.

De heer **Groot** (PvdA):
Akkoord. Ik ben altijd blij met een beter verloop.

De heer **Bashir** (SP):
Ik heb er geen bezwaar tegen, maar ik ben wel benieuwd of er ook nog moties van wantrouwen tussen zitten.

De **voorzitter**:
Dat zullen we dan wel zien.

Het woord is aan de heer Van Vliet. Wilt u nog een signaaltje op een bepaald moment?

De heer **Van Vliet** (PVV):
Dat is misschien wel handig.

De **voorzitter**:
Zullen we na tien minuten een signaal geven?

De heer **Van Vliet** (PVV):
Nee, kunt u na een kwartier een seintje geven?

De **voorzitter**:
Oké, na een kwartier.

De heer **Van Vliet** (PVV):
Voorzitter. Ik dank de collega's voor het feit dat ik in eerste termijn mijn moties kan indienen. Ik heb daarvoor een pragmatische reden. Er zit verder niks achter. We hebben twee volle maandagen met elkaar gedebatteerd. Ik ben een realist en ik kan mijn knopen tellen. Ik weet dat er een deal is tussen twee partijen en drie andere partijen in dit huis. Zij hebben samen een ruime meerderheid. Dat betekent dat het Belastingplan, waarin al die afspraken tot uiting komen, het gaat halen in deze Kamer. Het zou raar moeten lopen als dit niet het geval zou zijn. Dan zou dat voorpaginanieuws zijn.

Er werd gevraagd of ik een motie van wantrouwen heb. Ik heb geen motie van wantrouwen voor de staatssecretaris, maar wel een motie tegen het Belastingplan. In het wetsvoorstel Belastingplan 2014 zitten met name lastenverzwaringen, een stuk nivellering en een heleboel zaken die naar mijn mening een zachte dekking hebben. Dat zijn drie redenen die voor mijn fractie zo belangrijk zijn dat zij zich niet kan vinden in het wetsvoorstel Belastingplan 2014.

Mijn moties betreffen de zware punten die wij in het wetsvoorstel zien. Ik hoef daar niet heel veel woorden aan vuil te maken, want dat heb ik al gedaan. Het belangrijkste punt betreft het herstel van onze economie. Laten we ons met zijn allen realiseren dat, ondanks de overweldigende belangstelling op de publieke tribune, het Belastingplan wel degelijk het belangrijkste financiële debat is, omdat het geld wordt geïnd en weer wordt verdeeld via de belastingen. Het is ook van belang dat ik het Belastingplan koppel aan het economisch herstel van Nederland. Die koppeling kan ik in dit geval niet maken want een belastingplan dat vooral leunt op belastingverzwaringen gaat niet leiden tot economisch herstel. Het gaat daar in elk geval niet in belangrijke mate aan bijdragen. Overigens staat in artikel XIX, de onderdelen A tot en met D van het wetsvoorstel met betrekking tot het Belastingplan nog iets heel positiefs. Het gaat over het in de heffing betrekken van buitenlandse kentekens in Nederland, dus auto's van lieden die hier wonen en werken maar geen belasting betalen over hun voertuig. Ik vind dat een goede zaak. Wat dit onderdeel van het Belastingplan betreft kan ik nu reeds melden dat wij met een aantekening zullen komen dat wij geacht wensen te worden daar wel voor te stemmen. Dat is namelijk een goede uitwerking van de eerder in dit huis aangenomen motie-Van Vliet.

De kern van de zaak vervat ik in de volgende motie.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat de Nederlandse economie nog steeds in crisis verkeert;

overwegende dat economen het erover eens zijn dat de binnenlandse bestedingen aangewakkerd moeten worden om het tij te keren aangezien de Nederlandse economie voor 70% afhankelijk is van binnenlandse consumptie;

overwegende dat het hiervoor benodigde consumentenvertrouwen alleen met koopkrachtverbetering kan stijgen en dat hiervoor lastenverlichtingen nodig zijn in plaats van lastenverzwaringen;

overwegende dat dan de werkgelegenheid pas weer echt gaat groeien, vanzelf meer belastingen binnenkomen en het financieringstekort daalt;

constaterende dat de regering echter in het Belastingplan 2014 per saldo nog steeds uitgaat van flinke lastenverzwaringen voor burgers en bedrijven in combinatie met verdere nivellering;

verzoekt de regering, het nivelleringsfeest van de PvdA te stoppen, het lastenverzwaringenfeest van de VVD te beëindigen en in plaats daarvan de Nederlandse economie met lastenverlichtingen aan te jagen,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door het lid Van Vliet. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 25 (33752).

De heer Van Vliet (PVV):

Het accijnsverhaal staat verder centraal in het Belastingplan. Daarover is heel veel gezegd. Tot mijn zeer grote spijt bereiken mij nu de eerste berichten van ondernemers in de grensstreek die failliet gaan en de handdoek in de ring moeten gooien. Die onverkwikkelijke zaak hangt rechtstreeks samen met de nu al zeer hoge tarieven van onze accijnzen en het feit dat die tarieven per 1 januari aanstaande verder zullen worden verhoogd. Dit is funest voor ondernemersactiviteiten in de grens wat betreft tabak, alcohol, diesel en lpg. Ik doel voorts op de frisdrankenbelasting die wij eerst wilden afschaffen, maar nu in stand wordt gelaten en zelfs wordt verhoogd. In dat kader dien ik de volgende motie in.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat de regering per 1 januari 2014 de accijnzen op tabak, alcohol, diesel en LPG opnieuw wil verhogen en de frisdrankenbelasting niet wil afschaffen maar ook zal gaan verhogen;

overwegende dat het voor steeds meer Nederlanders in een steeds grotere cirkel vanaf de Duitse en Belgische grens de moeite loont om hun kofferbak in de buurlanden te vullen met tabaksproducten, alcoholhoudende drank, cola en sinas en om ook nog eens hun tank plus jerrycans te vullen met brandstof;

overwegende dat de eerste pomphouders, slijterijen en tabakszaken in de grensregio's al kapot zijn gegaan;

verzoekt de regering, de accijnzen niet alweer te verhogen maar juist de ondernemers in onze grensregio's te redden,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door het lid Van Vliet. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 26 (33752).

De heer Van Vliet (PVV):

Voorzitter.

De heer **Omtzigt** (CDA):

Dat zijn heel mooie voorstellen van de PVV. De accijnzen mogen niet worden verhoogd. Alle belastingverhogingen moeten niet doorgaan. Daar kunnen wij ons prima in vinden, maar liggen er ook amendementen op tafel over de wijze waarop de PVV dit gaat financieren?

De heer **Van Vliet** (PVV):

Ik heb geen amendementen klaarliggen. Daar kan ik duidelijk over zijn. Ik had er eentje gepland, maar die heb ik uiteindelijk ook omgezet in een motie, om politieke redenen. Ik kan duidelijk zijn over het dekkingsverhaal achter alles wat ik hier te berde breng. Het is een totaalpakket aan maatregelen, zoals wij dat voor ogen hebben, met zowel de Nederlandse belastingheffing als de Nederlandse economie. Dat pakket is destijds, voorafgaand aan de vorige verkiezingen, doorgerekend door het CPB. Wat bleek: aan het eind van deze kabinetsperiode komen wij uit op het een na laagste tekort en de laagste werkloosheid, c.q. de meeste banengroei. Het is een opeenvolgende riedel maar bijna alle economen geven ons gelijk. Je gaat je lasten verlichten in tijden van crises. Dat leidt tot het aanjagen van je economie. Dat leidt straks tot meer belastingopbrengsten en vanzelf tot minder uitkeringsafhankelijkheid. Uiteindelijk leidt het tot een lager financieringstekort.

De heer **Omtzigt** (CDA):

Dat is een heel mooi verhaal, maar het versluiert dat er op dit moment geen tegenbegroting van de PVV op tafel ligt. Er liggen geen voorstellen voor hoe wij het wel moeten doen. Er liggen geen voorstellen voor waarop de overheid dan wel moet bezuinigen, waar de PVV altijd over klaagt. Er ligt geen geloofwaardig alternatief. Er is alleen een wat lege roep. Daarvoor hebben wij toch niet allerlei schriftelijke overleggen gevoerd, daar hebben wij toch niet twee lange wetgevingsoverleggen voor gehad? Uiteindelijk ligt er van de PVV niets behalve een oproep.

De heer **Van Vliet** (PVV):

Dat is aantoonbaar niet correct. Wij hebben een heleboel maatregelen voorgesteld waar wij het geld vandaan halen om de overheidsfinanciën gezond te maken. Dat kan de heer Omtzigt gewoon lezen in ons verkiezingsprogramma en in de financiële paragraaf daarvan die aan het CPB is aangeboden. Dat is de heer Omtzigt blijkbaar even heel selectief vergeten. Deze vraag verbaast mij overigens bijzonder, aangezien het CDA met de Kunduzpartijen heeft getekend voor de grootste lastenverzwaring van de afgelopen 70 jaar. Wat dat betreft ben ik heel erg blij met deze kolossale ommekeer van het CDA, dat men blij is met mijn mooie voorstellen voor lastenverlichting.

De **voorzitter**:

Ik wilde net voorstellen om de interrupties in tweevoud te doen, temeer daar er al twee wetgevingsoverleggen over het Belastingplan zijn geweest. Omdat de heer Omtzigt nog niet wist dat ik dit ging voorstellen, geef ik hem de gelegenheid om zijn interruptie in drievoud te doen. Daarna ben ik onverbiddelijk.

De heer **Omtzigt** (CDA):

Fijn dat u mij even voor een dom blondje aanzag.

De **voorzitter**:

Ik had het nog niet gezegd.

De heer **Omtzigt** (CDA):

De PVV heeft dit jaar geen enkele tegenbegroting bij het CPB ingediend. De PVV heeft helemaal niets laten doorrekenen ten opzichte van de regeringsplannen. Het had de PVV gesierd als zij dat wel had gedaan. Dan had iedereen kunnen zien wat men wel en niet wilde. Dat zijn dan de keuzes van de PVV, die niet onze keuzes hoeven te zijn. Als je dat niet doet, dan kun je geen grote woorden gebruiken. Dan kun je niet alles van tafel vegen. Dat gebeurt bij elke begroting. En als het erop aankomt, verlaagt de PVV ook nog de belasting. De begrotingswoordvoerders van de PVV willen alle bezuinigingen niet laten doorgaan. Dat mag, maar dan moet de heer Van Vliet erbij zeggen dat er dan een begrotingstekort resteert van 6%, 7%, 8%. Dat kan, maar het is wel onverantwoord.

De heer **Van Vliet** (PVV):

Volgens mij is er niks veranderd aan de crisis in Nederland sinds wij ons financiële pakket van de vorige verkiezingen bij het CPB hebben ingediend. Sterker nog, die crisis is misschien nog wel erger geworden. In plaats van het kabinet te helpen en boekhoudtrucs voor Brussel te verzinnen, laten wij echte oppositie zien. Wij laten zien dat je er met lastenverlichting in een tijd van crisis het snelst bovenop komt. Zo ongeveer alle economen van Nederland geven ons gelijk. Het lijkt mij een zeer plausibel verhaal. Voorts staat het iedere partij vrij om te kiezen hoe zij het debat ingaat. Dat geldt ook voor begrotingsdebatten. Als je het niet oppoortuun vindt om een tegenbegroting in te dienen, omdat die tegenbegroting gebaseerd is op de financiële paragraaf van je verkiezingsprogramma, dan is dat volstrekt legitiem. Ik heb er totaal geen boodschap aan dat het CDA interessant loopt te doen met nepbegrotingen. Ik vind het echt van de zotte dat wij dit verhaal van het CDA krijgen voorgekauwd, terwijl het CDA met het Kunduzverhaal heel Nederland heeft uitgeknepen als een citroen.

Ik kom op een principiële punt bij de accijnzen. Er zijn in Nederland huishoudens die voor hun verwarming afhankelijk zijn van propaan. Wij hebben hierover een paar duizend mails ontvangen. Het is zeer terecht dat deze mensen aan de bel hebben getrokken. Van de twee maanden wetgevingsoverleg is het een van de zaken die in mijn kop is blijven hangen. Het is een uiterst teleurstellend aspect van die twee WGO's. Mensen die voor hun verwarming van propaan afhankelijk zijn, worden door de accijnshoogte op lpg, die gekoppeld is aan propaan, geconfronteerd met een gigantische stijging van hun verwarmingskosten. Dat lijkt mij principiële onjuist, want verwarming behoort naar verkeersopvattingen standaard tot de voorzieningen van een woning. Dat betekent ook dat het betaalbaar moet zijn.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat de regering het accijnstarief op lpg per 1 januari 2014 flink gaat verhogen en dat het tarief voor propaangas hieraan gekoppeld is en dus naar rato mee zal stijgen;

overwegende dat er duizenden gezinnen in Nederland zijn die voor de verwarming van hun huis afhankelijk zijn van propaangas en door de accijnsverhoging op lpg plotseling geconfronteerd worden met een substantiële stijging van hun verwarmingskosten;

constaterende dat door deze kabinetsmaatregel duizenden gezinnen letterlijk en figuurlijk in de kou worden gezet;

verzoekt de regering, de accijnsgrondslag voor propaangas los te koppelen van lpg, dan wel voor deze gezinnen een andere oplossing te bedenken die hen compenseert,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door het lid Van Vliet. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 27 (33752).

De heer Van Vliet (PVV):

De balans met betrekking tot de maatregelen die vervat zijn in het wetsvoorstel Overige fiscale maatregelen 2014 is overigens ook voor de Partij voor de Vrijheid nog steeds positief. Mijn stemadvies aan de fractie is op dit punt positief, zoals ik ook eerder al heb laten doorschemeren. Mensen die menen dat de PVV nooit constructief meedenkt, krijgen hier direct het tegenbewijs van mij voor hun kiezen. Hetzelfde geldt voor de Wet aanpak fraude toeslagen fiscaliteit. We hebben uitgebreid met elkaar van gedachten gewisseld over de vraag of de staatssecretaris wel of niet de juiste man is om de grote fraudebestrijder van Nederland te zijn. Eerlijk is eerlijk: daar is een goed verhaal uit gekomen, dus ook daarin is de balans positief.

Voordat ik afrond, ga ik nog even in op de resterende punten. Op het laatste wetsvoorstel over het rentetarief kom ik zo nog te spreken. Eerst wil ik het hebben over de motorrijtuigenbelasting voor oldtimers.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat de regering voornemens is de vrijstelling motorrijtuigenbelasting voor oldtimers per 1 januari 2014 alleen nog te verlenen voor voertuigen van 40 jaar en ouder;

overwegende dat alleen voor benzineauto's van 25 tot 40 jaar een "overgangsregeling" is getroffen, die voor mensen zonder garage of tuin onwerkbaar is, terwijl eigenaren van diesels en lpg-auto's direct het volle pond moeten gaan betalen;

overwegende dat door deze lastenverzwaring de oldtimerbranche een stevige knauw krijgt, inclusief het verlies aan werkgelegenheid, het verlies aan rijdend cultureel erfgoed en het weglekken van belastingopbrengsten;

overwegende dat het huidige amendement-Van Vliet de fiscale faciliteit baseert op een leeftijd van 30 jaar, waarmee aansluiting plaatsvindt aan de internationaal aanvaarde normleeftijd voor oldtimers;

verzoekt de regering, de huidige goedwerkende regeling – gebaseerd op het amendement-Van Vliet – ongemoeid te laten en daarmee een betrouwbare partner te zijn voor oldtimerbezitters en de branche een kans op voortbestaan te geven,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door het lid Van Vliet. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 28 (33752).

De heer Groot (PvdA):

Toch even een vraag over de oldtimersregeling, maar ook over de kwestie van de propaan. Dat zijn heel sympathieke voorstellen, maar om iets mee te kunnen, moet ik weten hoe ze gedekt zijn. Begrijp ik dat de dekking voor beide plannen in het verkiezingsprogramma van de PVV staat? Dus als wij met deze moties zouden instemmen, dan moeten we impliciet ook het verkiezingsprogramma van de PVV overnemen?

De heer Van Vliet (PVV):

Dat is een aardige vraag van collega Groot. Bij ons verkiezingsprogramma zat een financiële paragraaf en die bestaat uit verschillende componenten. Een van die componenten zijn de autobelastingen. Als je het pakket op tafel legt van je autobelastingen, dan is dat verhaal wel degelijk gedekt. Zo hadden we het ook in het vorige kabinet nog voor elkaar gekregen.

De heer Groot (PvdA):

Dus het antwoord is ja, de dekking zit in het verkiezingsprogramma van de PVV?

De heer Van Vliet (PVV):

Die zit in die componenten van de financiële paragraaf bij dat verkiezingsprogramma, dat is correct.

De heer Groot (PvdA):

Dan ben ik toch bang dat de PvdA niet de enige partij zal zijn die er weinig mee kan.

De heer Van Vliet (PVV):

Dat wacht ik dan even af, zeg ik tegen de heer Groot.

Voorzitter. Dan heb ik nog iets over de instrumentele functie van het Nederlandse belastingrecht en het feit dat men die instrumentele functie soms wil benutten voor wat men noemt vergroening. Ik heb altijd al problemen gehad met die instrumentele functie van ons belastingrecht. Ik ben als fiscalist van mening dat belastingen vooral voor publieke taken moeten worden geïnd. Daarom dien ik de volgende motie in.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat de regering per 1 januari 2014 de afvalstortbelasting herintroduceert, de belasting op leidingwater verhoogt en daarmee de instrumentele functie van de belastingheffing gebruikt om de maatschappij te vergroenen;

overwegende dat drinkwater de ultieme eerste levensbehoefte is voor alle Nederlanders waar allang verstandig mee omgesprongen wordt, waaraan geen tekort is en waarvoor verdere maatschappelijke sturing via lastenverzwaring niet nodig is;

overwegende dat het opnieuw introduceren van een belasting op afvalstorten verdere lastenverzwaring, zwaardere regeldruk en een verhoogd risico op zwerfafval betekent;

overwegende dat belastingheffing vooral ten doel moet hebben om de publieke voorzieningen zoals scholen, ziekenhuizen, politie en wegen te betalen en niet om de maakbare samenleving in te vullen;

verzoekt de regering, deze vergroeningsmaatregelen in te trekken en de belastingheffing zo min mogelijk instrumenteel te gebruiken,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door de leden Van Vliet, Klever en De Graaf. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 29 (33752).

De heer Van Vliet (PVV):

Ik ga bijna afronden. Wij hebben met de staatssecretaris gesproken over de wegleffecten van belastingheffing. Ik vind dat een belangrijk punt. Ik ben blij dat de staatssecretaris in het WGO heeft beaamd dat dit geen taboe is bij Financiën. Hij heeft gezegd dat hij voor de zomer van 2014 naar de accijnzen en de effecten voor ondernemers in de grensstreken gaat kijken. In het verlengde hiervan stel ik de volgende motie voor.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat de regering de accijnstarieven op alcohol, tabak en brandstoffen gaat verhogen, de oldtimervrijstelling in de wegenbelasting gaat beperken tot voertuigen vanaf 40 jaar, de belasting op leidingwater gaat verhogen (die voor bedrijven echter in aftrek komt in de winstsfeer), het tarief in box 2 van de inkomstenbelasting eenmalig gaat verlagen onder gelijktijdige verruiming van de marge op het gebruikelijk loon, de schenkingsvrijstelling eenmalig verhoogt tot €100.000, mits besteed aan een woning, en de stamrechtvrijstelling afschaft onder eenmalig afrekenen voor bestaand kapitaal tegen 80%;

overwegende dat de wegleffecten van deze operaties via verdwijnende omzet en winst zowel binnen als buiten de landsgrenzen een materieel effect kunnen hebben op de geraamde belastingopbrengsten;

constaterende dat voor de accijnsverhogingen de staatssecretaris reeds toegezegd voor de zomer van 2014 de wegleffecten en de situatie van grensondernemers te evalueren;

verzoekt de regering, de belastingopbrengsten van al de hierboven genoemde operaties te evalueren en voor de zomer van 2014 de Kamer hierover te informeren,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door het lid Van Vliet. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 30 (33752).

De heer Van Vliet (PVV):

Tot slot wil ik iets zeggen over het wetsvoorstel voor de wijziging van rentepercentages. Wij hebben dit ook besproken in het wetgevingsoverleg. Ik heb het antwoord van de staatssecretaris heel duidelijk gehoord; ik doel natuurlijk op dat tarief van 8% in de sfeer van de vennootschapsbelasting en de koppeling aan de wettelijke rente. Ik begrijp juridisch waar het op neerkomt, maar economisch en maatschappij-realistisch vind ik de 8% een ongrijpbaar, merkwaardig iets. Vandaar de volgende motie.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat de regering van plan is het rentetarief voor belastingheffing en -vordering in de sfeer van de vennootschapsbelasting te koppelen aan de wettelijke rente, waarbij het tarief 8% gaat bedragen;

overwegende dat deze rentemaatregel ingegeven is door budgettaire motieven in de vorm van meer renteopbrengst voor de fiscus;

overwegende dat een rentetarief van 8% totaal niet aansluit bij de huidige lage rentestand op transacties in de maat-

schappij en dat hiervoor totaal geen draagvlak bestaat bij belastingplichtigen, en dat het daarmee bijdraagt aan de uitholling van de belastingmoraal;

verzoekt de regering, deze verhoging van de belasting- en invorderingsrente achterwege te laten en terug te brengen tot realistische proporties,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door het lid Van Vliet. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 31 (33752).

De heer Van Vliet (PVV):

Nogmaals dank aan de collega's voor het feit dat ik al mijn moties mocht indienen. Wij hebben uitgebreid met elkaar gesproken en ik denk dat wij elkaars visie wel kennen. Mijn partij staat vooral een pakket van lastenverlichtingen voor. Daarmee krijgen wij de economie uiteindelijk weer uit het slop. Het laatste wetsvoorstel waarover ik sprak, dat over de rentepercentages, zal voor ons op deze manier ook niet interessant zijn.

Mevrouw Neppérus (VVD):

Voorzitter. Het is aardig om een voorzitter te zien die ik morgen zelf weer mag voorzitten tijdens de procedurevergadering van de commissie voor VWS. Zo gaat dat; wij komen elkaar tegen.

Wij hebben al urenlang over het Belastingplan gesproken. Ik ga niet alles herhalen. Wij zijn blij met het plan en vooral ook met het begrotingsakkoord. Dat heeft niet alleen gezorgd voor een breder draagvlak in de politiek, maar ook voor een beter plan. Je kunt tarieven verlagen of ervoor zorgen dat de heffingskorting niet naar nul wordt afgebouwd. Ook de zelfstandigenaftrek is voor ons van belang. Er zitten natuurlijk ook een paar dingen in het akkoord die ik zelf niet zou hebben verzonnen, maar als je afspraken maakt, maak je afspraken. Er zitten dingen in waarmee je blij bent en er zitten dingen bij die je wellicht zelf niet zou verzinnen, maar afspraak is gewoon afspraak.

Ik heb nog een paar punten. Het eerste betreft het schenkingsrecht. Het is goed dat het werkt. Ik word er ook veel — ik denk wij allen — over aangesproken. Ik doel op de verruiming van de vrijstelling zodat mensen bijvoorbeeld hun kinderen kunnen helpen met de aankoop van een huis. Ik heb in deze Kamer ook geloof ik drie jaar lang de casus genoemd van de drie zussen, niet getrouwd en wonend in het huis van de ouders. Als je maar blijft aandringen dan wordt er uiteindelijk een oplossing gevonden, namelijk uitstel in de invorderingssfeer. Het zou absurd zijn om ze vrijstelling te geven, want ze hebben een stuk met waarde. Als uitstel mogelijk is, kunnen ze wel in hun huis blijven wonen.

Ik heb mij in het vorige debat ook zeer druk gemaakt over fraudebestrijding. Dat is een belangrijk punt voor de VVD. Het doet mij zeer deugd dat de staatssecretaris in de nota van wijziging een aantal punten heeft opgenomen, zoals

geen voorschotten voor mensen die fout zijn geweest of daarbij hebben geholpen. Dat gaat nu gebeuren. Een punt dat ik ook van belang is en dat nog niet is geregeld, is dat je mensen die helpen met frauderen ook moet kunnen aanpakken, als dat kan met bestuurlijke boetes. Ik vind dat echt essentieel. Het moet op dezelfde manier kunnen. De staatssecretaris dacht er nog over. Ik wil hem toch wat helpen door een amendement op dit punt in te dienen, omdat het het een aanscherping betreft van de aanpak van fraude.

Een ander punt is dat belastingsschulden niet alleen moeten verrekend met belastingteruggaven, maar ook met eventueel toegekende toeslagen. Geen kwijtschelding voor fraudeurs, echt alleen voor mensen in de schuldhulpverlening. De staatssecretaris zei de vorige keer, vorige week maandag, dat hij dat wilde bekijken in het licht van de toekomst van de invordering. Dat is natuurlijk heel mooi, maar het is een heel weids begrip. Ik wil graag weten binnen welke termijn dat kan worden gerealiseerd.

Het deed mij, en volgens mij meer collega's, deugd dat de boetes voor malafide uitzendbureaus worden verhoogd. Een verzuimboete voor iemand die malafide is, blijven twee zaken die ik niet aan elkaar kan koppelen.

In Nederland is fraude, maar ook internationaal is dat het geval. Daar spreken wij hier vaker over. Ik wil benadrukken dat internationaal moet worden samengewerkt en dat wij dat ook nationaal beter moeten doen. Er komt nog een fraudedebat als de minister van Veiligheid en Justitie met zijn gedachten is gekomen. Ik geef maar vast als idee mee: waarom laten wij iemand die het land verlaat niet gewoon fictief binnenlands belastingplichtige zijn zolang hij niet aantoonbaar bij een andere belastingdienst staat ingeschreven? Daar hoor ik graag een reactie op.

Ik ben blij met zaken als de tariefverlaging in de eerste schijf, de zelfstandigenaftrek en het behoud van een stuk van de heffingskorting. Die vind ik van belang. Er zitten ook zaken in als vergroeningsmaatregelen. Die zou ik zelf niet hebben bedacht, maar wij hebben het wel afgesproken en doen het gewoon.

Over de stortbelasting is een praktische afspraak gemaakt, namelijk om te beginnen met een bescheiden heffing, het jaar te vullen en tegelijkertijd te bezien hoe we het definitief gaan doen. Voor belasting van het leidingwater is een aantal varianten voorgedragen door de staatssecretaris. In variant C zit een stuk waar het mkb en de landbouw duidelijk worden geholpen en de echte grootgebruikers aanzienlijk minder gaan betalen dan in de oorspronkelijke plannen. Ik wil nog wel weten hoe het precies gaat worden ingevoerd. Het is kort dag, dus ik wil daar wel helderheid over hebben. Het is een punt van aandacht.

Dan kom ik op de zorgtoeslag. Ik heb al vaker gevraagd of je niet zou kunnen overwegen om die aan de verzekeraars uit te keren. Zou dat het niet gemakkelijker maken? Die discussie speelt ook in de kinderopvangtoeslag. Ik zou hier eens een reactie op willen hebben. De commissie over de vereenvoudiging heeft immers ook in haar stukken staan: zou je daar eens wat mee kunnen doen? Dat zou echt kunnen helpen.

Voordat ik ga afronden, wil ik nog iets zeggen over de BES-eilanden. Die horen gewoon bij Nederland. Er stond in de

nota van wijziging dat daar aandacht aan was besteed. Als ik het goed begrijp, gaat een stuk van de extra inkomsten terug naar de economie van die eilanden. Het lijkt ons goed dat dat gewoon kan gebeuren.

Tot slot, de VVD is blij dat er een belastingplan ligt. Het begrotingsakkoord heeft het voor ons beter gemaakt. Er gebeuren dingen voor het bedrijfsleven. Die vinden wij van belang. Er zitten weliswaar punten in die wij zelf niet bedacht hebben, maar de pluspunten wegen voor ons het zwaarst. Er zitten ook maatregelen bij die niet leuk zijn — dat is ook zo — maar wij nemen onze verantwoordelijkheid voor dit land en zijn blij dat ook andere partijen dat doen.

De heer Van Vliet (PVV):

Ik heb het al vaker gezegd: ik heb mevrouw Neppéus hoog zitten. Wij hebben beiden ook ergens een fiscale achtergrond. Ik heb een plan gehoord van het kabinet om de aftrek van de hypotheekrente te beperken tot uiteindelijk 38%. Iedereen die in een hoger belastingtarief zit, zal daar uiteindelijk de gevolgen van ondervinden. Nu is er ook een plan, al is dat nog geen kabinetsplan, om in de toekomst in heel kleine stapjes het toptarief te verlagen tot, ik dacht 49,5%. Wat vindt mevrouw Neppéus met haar fiscale achtergrond ervan dat wij het gesloten stelsel loslaten waarin je aftrekt tegen hetzelfde tarief waartegen je betaalt? Dan ga je dus een tarief X betalen maar tegen tarief Y — in dit geval altijd een lager tarief — aftrekken. Laten wij daarmee niet het anker los dat wij al die jaren in de Nederlandse fiscaliteit hebben gehad?

Mevrouw Neppéus (VVD):

Er zijn vanmiddag stemmingen geweest over amendementen bij wetsvoorstellen waarin dat aan de orde was. Daar zat ook een verlaging in van het tweede tarief in de tweede en derde schijf. Wij hebben afspraken gemaakt om een heel klein beetje te doen rondom de hypotheekrenteaftrek, maar daarnaast lopen ook dingen in de tarieven. Daar heb ik vertrouwen in, want dan gaan tarieven gewoon omlaag. Dat is voor ons wezenlijk. Het ijlt ietsje achter elkaar aan, maar ze gaan omlaag en dat is de kern. Voor het eerst in jaren gaat dat gebeuren. Daar is vanmiddag naar mijn beste weten in een amendement over gestemd.

De heer Van Vliet (PVV):

Duidelijk, maar daar gaat het niet om. Als je in een heel verre toekomst 49,5% betaalt en aftrekt tegen 38%, dan heb je geen gesloten stelsel meer in de Nederlandse belastingheffing. Wat vindt mevrouw Neppéus met haar fiscale achtergrond daarvan?

Mevrouw Neppéus (VVD):

Daar is twee dagen lang over gepraat bij een wetgevingsoverleg over de woningbouw. Daarover praat de heer Van Vliet hier kennelijk ook graag. Ik zou zo iets liever gelijk zien, maar er zitten een heleboel dingen in waarmee de tarieven wezenlijk omlaag gaan. Dat is voor ons essentieel. Niet alleen voor de bovenkant, de meest vermogende mensen, maar juist ook voor de middengroepen gaan dan de tarieven omlaag. Dat het eindelijk gaat lukken om de tarieven omlaag te brengen en dat wij eindelijk af zijn van dat akelige toptarief boven de 50% weegt voor ons zwaarder. Dat was overigens 80% toen ik studeerde. Dankzij wetgeving naar aan-

leiding van Oort is al heel wat gelukt, maar als ik van die 50% af kan, zou ik heel, heel blij zijn en ik geloof de heer Van Vliet met mij.

De heer Bashir (SP):

Mevrouw Neppéus heb ik bij deze plenaire afronding niet gehoord over accijnzen. Ik wilde het hebben over de negatieve economische gevolgen van accijnzen voor de grensregio's. Ik zal er een voorbeeld bij pakken: ondernemer Ger. Die ondernemer kent de staatssecretaris, want hij is lang geweest bij ondernemer Ger. Hij is 25 jaar pomphouder in Kerkrade, maar moet de zaak nu sluiten als gevolg van de verhoging van de accijnzen. En hij zal ongetwijfeld niet de enige zijn, want de accijnzen gaan per 1 januari omhoog. Er zullen meer mensen volgen. Wat is de boodschap van mevrouw Neppéus aan ondernemer Ger, die het niet meer redt dankzij de VVD en dit kabinet?

Mevrouw Neppéus (VVD):

We hebben dit uitgebreid besproken in het wetgevingsoverleg, urenlang, maar het is prima om er nog een keer over te spreken. Voor de VVD geldt het totale plaatje. Daar zitten minnen in, maar ook plussen, zoals de zelfstandigenaftrek, een tariefverlaging en een verhoging van de arbeidskorting. Daar zitten dus duidelijk plussen in. Er zitten echter ook dingen in die niet leuk zijn. Voor een deel zijn die al eerder besloten, maar ze zijn niet leuk. Of dat grenseffect zo zal zijn, dat betwijfel ik, maar de staatssecretaris heeft toegezegd dat hij dat nauwlettend gaat volgen en dat hij na een aantal maanden zal komen met een overzicht. Ik kijk echt naar het totaal, want daar gaat het om voor Nederland.

De heer Bashir (SP):

Mevrouw Neppéus zegt dat zij betwijfelt of er grenseffecten komen. Ik weet dan niet wat ik hoor, want ik heb net een voorbeeld genoemd. Ondernemer Ger, 25 jaar pomphouder in Kerkrade, gaat zijn deuren sluiten in verband met de verhoging van de accijnzen. Het is niet alleen die verhoging van de accijnzen, maar ook de jaarlijkse inflatiecorrectie en daar bovenop nog de btw, terwijl een paar honderd meter verderop in Duitsland de benzine en de diesel straks veel goedkoper zijn. Mijn vraag aan mevrouw Neppéus was heel simpel: wat is uw boodschap aan ondernemer Ger?

Mevrouw Neppéus (VVD):

Ik denk dat het onhandig is om één individuele casus te bespreken, maar daar zal de SP groot van worden en dat is kennelijk een stille droom. Mijn verhaal is — ik zal dat herhalen — dat wij kijken naar het totale plaatje voor Nederland. Hoe gaat het met de economie? Daar zitten plussen in, zoals de arbeidskorting en de verlaging van het tarief. Er zitten dus duidelijk een stel voordelen in voor belastingplichtigen, ook voor ondernemers. Dit is niet leuk, dat geef ik meteen toe, maar het hoort erbij. We gaan het gewoon volgen, zoals ook is toegezegd door staatssecretaris Weekers.

De heer Bashir (SP):

Voorzitter, mag ik nog een afsluitende vraag stellen?

De voorzitter:

We hadden afgesproken dat interrupties in tweeën gaan. U bent overigens nu aan de beurt, dus u kunt meteen reageren vanaf het spreekgestoelte. U hebt nog 20 minuten spreektijd.

De heer **Bashir** (SP):

Voorzitter. Het voorliggende Belastingplan voor 2014 is geen belastingplan, maar een wensenboekje vol met aannames en veronderstellingen. Zo zit het Belastingplan vol met als-danaannames en als-dansituaties. Als mensen in 2014 hun gespaarde ontslagvergoeding uit hun stamrecht bv opnemen, zal dat leiden tot extra belastinginkomsten. Als mensen zichzelf meer dividend betalen, zal dat leiden tot meer belastinginkomsten. Niemand weet of en hoeveel mensen dat ook zullen gaan doen, maar het kabinet heeft wel alvast 2,3 miljard euro ingeboekt. Een goede onderbouwing voor het inboeken van dit bedrag heb ik nog steeds niet gehoord. Als één ding als een paal boven water staat, is het wel dat niemand zeker weet wat deze maatregel zal opbrengen, inclusief de staatssecretaris en de nieuwe gedoogpartijen. Dan heb ik het er nog niet eens over gehad of deze maatregel wel zo verstandig is, want dat gespaarde geld zorgt voor bedrijvigheid en voor de overbrugging van de periode tussen werk en pensioen. Het zijn dus onzekere inkomsten.

Nog erger is echter het kortetermijndenken, want stel dat de wensen van het kabinet uitkomen en stel dat die 2,3 miljard euro opgehaald worden met de vrijval van stamrechten en verlaging van het box 2-tarief, dan is het niets anders dan het opmaken van toekomstige belastinginkomsten, inkomsten die anders ook opgehaald zouden worden en ook binnen zouden komen, maar dan in latere jaren. Is dat wel verstandig financieel beleid?

Er is de laatste tijd veel gesproken over de verschuiving van belasting op arbeid naar belasting op consumptie. De SP-fractie is het ermee eens dat de belasting op arbeid verlaagd moet worden, zodat mensen die werken ook meer te besteden hebben. Ik ben dan ook blij met de verhoging van de arbeidskorting. De SP wil al langer een flinke verhoging van de arbeidskorting, maar zij is geen voorstander van de wijze waarop dat gebeurt. De SP is geen voorstander van het verhogen van de consumptiebelasting, zoals de verhoging van de btw en de accijnzen. Het is volgens mij niet verstandig om mensen net op het moment dat het al heel slecht gaat met de economie weer een flinke klap uit te delen door de belasting op consumptie te verhogen. Dat is slecht voor de werkgelegenheid, het vertrouwen van de mensen en de economie, zeker in de tijd waarin wij nu leven, een van de grootste financiële crisissen. Dan wordt het verhogen van deze indirecte belastingen gebruikt om de staatskas te vullen. Dat doet de economie geen goed. Ik vraag de econoom in vak-K om zijn eigen beleid te bekijken door een economische bril. Ik kan mij niet anders voorstellen dan dat ook de econoom uit vak-K het beleid van het kabinet een onvoldoende zal geven. Daarop krijg ik graag een reactie.

Mensen die in grensstreken wonen, gaan massaal over de grens om hun aankopen te doen. Het wensdenken van het kabinet werkt ook hier niet. Het kabinet hoopt op extra opbrengsten door de verhoging van de accijnzen, maar

jaagt in werkelijkheid nog meer mensen vaker over de grens, met als gevolg minder belastinginkomsten. Nu al zijn er volgens de grenseffectrapportage grote gedragseffecten te merken door de recente accijnsverhogingen. Vergeleken met vorig jaar kochten meer mensen dit jaar tabak, bier, wijn en sterke drank over de grens. Hetzelfde geldt voor brandstof. Als ze dan toch over de grens zijn, doen ze daar ook meteen hun boodschappen. Dat kost de schatkist accijnzen en btw. In 2013, dit jaar dus, gaat het volgens Ecorys om 606 miljoen en volgend jaar om 829 miljoen euro. Dat is meer dan de helft van de geraamde opbrengsten die hiermee volgend jaar opgehaald moeten worden, maar dat is niet alles.

De Nederlandse grensondernemers hebben hieronder ook flink te lijden. Hierdoor gaan banen verloren en loopt de rekening voor de overheid op. Denk ook aan de gedeerde inkomstenbelasting en de gedeerde vennootschapsbelasting als de ondernemer verlies lijdt of geen omzet draait. Daarnaast is het ook gewoon onverantwoord om de accijnzen nog meer te verhogen. Ik vraag de staatssecretaris of de Duitse regering hem al heeft bedankt voor dit beleid, want met dit beleid hoeft de Duitse regering niets meer te doen. Aan haar kant van de grens bloeit de economie en gaat het goed met de ondernemers, terwijl de leefbaarheid aan de Nederlandse kant van de grens achteruit holt en de economie erop achteruitgaat.

Zo kwam ik op internet een artikel tegen van een ondernemer uit Kerkrade. Hij heet Ger. Ik had het net al over hem. Hij heeft de staatssecretaris een aantal jaren geleden op bezoek gehad. Toen was de staatssecretaris overigens nog geen staatssecretaris. De staatssecretaris ging op bezoek bij pomphouder Ger. Toen al concludeerde de staatssecretaris dat de accijnzen wel heel erg hoog waren. De huidige situatie is echter nog veel erger. De pomphouder in Duitsland kan 15 cent goedkopere benzine verkopen. Nu nog kan Ger zijn diesel 3 cent goedkoper verkopen, maar daar heeft hij maar een marge op van 0,5 cent. Straks als de accijnzen omhooggaan en de accijns op diesel van 3 cent en nog eens 1 cent inflatiecorrectie en daarbovenop ook nog eens 21% btw erbij komen, dan kan hij niet anders dan de zaak sluiten. Voorsortend op de accijnsverhoging, heeft hij dat ook alvast gedaan. Ik vraag de staatssecretaris wat hij hiervan vindt. Hij is daar op bezoek geweest. Toen was de situatie al erg en hij maakt als staatssecretaris de zaak nog veel erger. Ger is een goede ondernemer en werkt hard, maar zijn zaak wordt kapotgemaakt door de staatssecretaris. Ik vraag dan ook om een uitgebreide reactie hierop.

Naast accijns op brandstof en drank verhoogt de staatssecretaris ook de accijns op sappen, frisdrank en zelfs water, ook al mag dat niet zo heten, want volgens de staatssecretaris gaat het om "verbruiksbelastingen". Dat drukt op de koopkracht van mensen. Ik had de staatssecretaris gevraagd om een belastingvrije voet te introduceren voor de leidingwaterbelasting, zodat er net als bij de energie ook bij waterleiding een belastingvrije voet komt, waardoor de basisbehoefte van mensen niet belast wordt. De staatssecretaris komt met allerlei argumenten waarom een belastingvrije voet niet goed zou zijn. De door hem genoemde argumenten, zoals te veel voordeel voor kleine gezinnen en eenpersoonsgezinnen, gelden echter ook voor de belastingvrije voet in de energiebelasting. Ik hoor daarom graag van de staatssecretaris waarom dit wel bij de energiebelasting kan, maar niet bij waterleidingbelasting.

Accijnsverhogingen hebben nog meer nadelen. Zij gaan in tegen het draagkrachtprincipe. Kan de staatssecretaris daarop reageren? Als boodschappen en water duurder worden, zullen immers vooral lagere inkomensgroepen daar last van hebben. Vrijwel iedere politieke partij in deze Tweede Kamer is ervoor om de sterkste schouders de zwaarste lasten te laten dragen, maar een steeds verdere verhoging van accijnzen en btw maakt het stelsel als geheel minder progressief. Ik hoop dat de partijen die de accijnsverhogingen toejuichen, dit zich ook realiseren.

Nu ik het toch over eerlijk delen heb, wil ik stilstaan bij de plannen die de gedoogcoalitie heeft gesmeed voor de hoogste inkomens, ten eerste natuurlijk bij de algemene heffingskorting. De afbouw van de algemene heffingskorting zorgt ervoor dat de marginale belastingdruk toeneemt. Dat betekent dat men, als men meer verdient, minder heffingskorting krijgt. Daardoor neemt de neiging af om meer te gaan werken en om meer te gaan verdienen. Het vreemde is dat de algemene heffingskorting voor iedereen wordt afgebouwd, behalve voor mensen die in de vierde belasting-schijf vallen. Voor de mensen met de hoogste inkomens wordt de afbouw gestopt. Dat kost 500 miljoen euro. Welk doel dient dit eigenlijk? Is dat het toestoppen van 0,5 miljard aan de hoogste inkomens? Is dat echt nodig?

Nog gekker wordt het als we ook de verlaging van de hoogste belastingtarieven bekijken. Ook dat is een cadeautje om de allerhoogste inkomens nog blijer te maken. De argumentatie is: omdat de hypotheekrenteaftrek wordt beperkt, moeten de hoogste inkomens worden gecompenseerd. Door het verlagen van de hoogste belasting-schijf en het verkorten van een derde schijf profiteren echter de allerhoogste inkomens. Dat is recent uitgerekend door collega Omtzigt. Dan kom je uit op een bedrag waarvan je denkt: waarom doe je dat eigenlijk? Pas vanaf €145.000 heeft men namelijk voordeel van die verlaging van die hoogste schijf. Hebben die mensen echt compensatie nodig? Ik vraag mij ook af hoe de huurders gecompenseerd worden als de mensen met een inkomen van €145.000 en hoger wel gecompenseerd moeten worden: hoe worden de huurders gecompenseerd voor de stijgende huren als gevolg van de verhuurdersheffing? Ik begrijp het oprecht niet: terwijl de regering van alles wegbezuinigt en voor vrijwel iedereen de lasten verzwaaert, krijgen de hoogste inkomens tot twee keer toe een flinke meevaller. Misschien kan de staatssecretaris mij uitleggen waarom dit nodig is.

De SP kiest wel voor eerlijk delen. Daarom stelt mijn partij voor om de meestvermogenden een beetje extra belasting te laten betalen. Dat lijkt mij niet meer dan logisch, ook omdat de belasting op vermogenswinst in Nederland nog niet de helft bedraagt van wat landen zoals België en Frankrijk heffen. Bijna de helft van al het vermogen in Nederland is in handen van slechts 5%, de rijkste Nederlanders. Zou het niet eerlijker zijn om mensen met een vermogen van meer dan 1 miljoen euro iets meer belasting te laten betalen, ook gelet op de lage belasting die nu in Nederland op kapitaal geldt? Daarop krijg ik graag een reactie van de staatssecretaris.

Een aantal maatregelen van dit kabinet zijn mede dankzij de inzet van de SP-fractie veranderd. Zo blijven voertuigen die ouder zijn dan 40 jaar, vrijgesteld van de wegenbelasting. Ook komt er een overgangsregeling voor de huidige oldtimers op benzine. Wij hadden ook graag een overgangsregeling voor diesel- en lpg-gebruikers gezien. Mensen die

een oldtimer op diesel of lpg rijden, zijn niet per definitie veelrijders. Eigenlijk moeten zij dezelfde behandeling krijgen als hobbyisten met een benzineauto. Is de staatssecretaris bereid om dat te doen? Is hij op zijn minst bereid om de maatregel met een jaar uit te stellen? Ik vraag de staatssecretaris ook hoe hij terugkijkt op deze maatregel. Er zijn namelijk recentelijk maatregelen ingevoerd die de import van oldtimers beperken. De staatssecretaris wacht echter de effecten van die maatregelen niet af en gaat nieuw beleid opstellen. Is dat geen jobo-beleid?

Als een anbi, dus een algemeen nut beogende instelling, of een bestuurder van een anbi een overtreding begaat, wil de staatssecretaris een inspecteur de anbi-status laten afpakken. Zo kunnen anbi's, goede doelen dus, hun fiscale voordelen verliezen. We hebben hierover uitgebreid gesproken met de staatssecretaris. De beantwoording door de staatssecretaris doet niets af aan het feit dat voor het gooien van een ei of voor het versperren van een deur en het daarmee in gevaar brengen van mensen, het recht komt te bestaan voor de inspecteur om een organisatie de anbi-status te ontnemen. De staatssecretaris zegt dat dan bezwaar en beroep mogelijk is. Vervolgens is het laatste woord aan de rechter, maar wel de fiscale rechter, om te bepalen of een anbi-status mag worden afgenomen. Bij bezwaar en beroep door de fiscale rechter zal echter niet meer getoetst worden op proportionaliteit. Men zal toetsen of de anbi-status terecht is ontnomen en zich daarbij baseren op de wet, die zegt dat na een strafrechtelijke veroordeling de anbi-status kan worden afgenomen. In deze rechts-gang zal en kan niet meer aan de orde komen of deze strafrechtelijke veroordeling erg genoeg is geweest om de anbi-status af te nemen, omdat dit nu eenmaal zo in de wet komt te staan. Daarom stellen wij voor om bij het afpakken van de anbi-status ook naar de proportionaliteit te kijken, en dit daarom bij de strafrechter neer te leggen. Ik heb dit al eerder gevraagd. Hopelijk heeft de staatssecretaris inmiddels wat meer tijd genomen om hierover na te denken. Anders zou je namelijk straf op straf stapelen.

De staatssecretaris wil de belasting- en de invorderingsrente verhogen naar 4%. Het lijkt erop dat er verdiend moet worden aan de burgers, ook aan de burgers die een betalingsregeling hebben. De staatssecretaris moet gedacht hebben dat als banken geld verdienen aan leningen, hij dat ook kan. De Belastingdienst is toch geen bank? Belasting is toch geen lening? Als de staatssecretaris dat wel vindt, vraag ik hem wanneer hij dan een bankvergunning heeft aangevraagd om dit te kunnen doen. En wie raak je nu eigenlijk het meeste met deze verkapte belastingverhoging? Dat zijn natuurlijk de mensen die het geld niet hebben om een hoge belastingaanslag in één keer te betalen, oftewel mensen met een laag inkomen, gezinnen waarin een ouder net is ontslagen en geen uitzicht heeft op een nieuwe baan, de student met een bijbaantje enzovoorts. De groep die al geen cent extra te makken heeft, daar wil de staatssecretaris winst op gaan maken. Staatssecretaris, is dat nu het nieuwe beleid? Geld halen bij de mensen die het al moeilijk hebben en het teruggeven aan mensen die meer verdienen dan €145.000?

Ik ga nu in op de Wet aanpak fraude toeslagen en fiscaliteit. De ambities van deze wet zijn groot. Het doel is niet alleen om fraudeurs zo snel mogelijk uit het systeem te filteren, maar ook om medeplegers, uitlokkers en medeplichtigen actief op te sporen. Het kabinet trekt in totaal 25 miljoen uit om de Belastingdienst klaar te stomen voor zijn omvangrijke

takenpakket. De vraag is of de Belastingdienst met deze extra middelen en richtlijnen zal kunnen voldoen aan de ambitie om fraude preventief te bestrijden en tegelijkertijd burgers die recht hebben op toeslagen zo goed mogelijk van dienst te zijn binnen een afzienbaar tijdsbestek. Ik zal deze spanningen constant in de gaten houden. Er moet een goede balans zijn tussen het keihard aanpakken van fraudeurs en het uitgaan van de welwillendheid van burgers, maar het wetsvoorstel is voor mij positief genoeg om het met een positief advies aan mijn fractie voor te leggen.

Graag neem ik ook de gelegenheid om te informeren naar een prangende kwestie die ons de laatste tijd veel bezighoudt. Die betreft informatiestromen en privacy en de vraag waar de grens ligt. Ook de overheid heeft met deze problematiek te maken. De Belastingdienst was de laatste tijd tweemaal in het nieuws door dit onderwerp. De ene keer betrof het parkeergegevens die de fiscus opvroeg bij SMS Parking om te controleren of leaseauto's wel rechtmatig worden gebruikt. De andere keer betrof het inkomensgegevens van huurders in de vrije sector, opgevraagd door de verhuurder. Graag hoor ik van de staatssecretaris of in het eerste geval ook gebruik is gemaakt van andere mogelijkheden, die mogelijk minder privacygevoelig zijn, om de benodigde gegevens van de gebruikers van een leaseauto op te sporen. Nu worden gegevens massaal opgevraagd om een paar rotte appels uit de mand te vissen met als gevolg dat veel mensen die niets hebben misdaan, ook inderdaad te boek kunnen komen te staan als eventuele verdachten. Ik kan mij voorstellen dat er bezwaren kleven aan de methode die de fiscus heeft gebruikt, maar is er vooraf een toets toegepast om te kijken of het wel goed is om dit zo te doen?

In het tweede geval ben ik benieuwd naar het oordeel van de staatssecretaris over de uitspraak van de Ombudsman over het verstrekken van gegevens van huurders in de vrije sector. De Ombudsman is van mening dat de fiscus de gegevens van de betreffende huurders niet zomaar mag doorspelen aan de verhuurders. De fiscus heeft niets gedaan met de klacht die de huurders bij hem hebben neergelegd. Zij moesten zich daarom tot de Ombudsman wenden en die heeft zich hierover uitgesproken. Ik ben benieuwd naar de reactie van de staatssecretaris.

Tot slot wil ik de ambtenaren van het ministerie van Financiën danken voor al het werk dat zij hebben verzet. Er is echt heel veel voorwerk verricht. Wij hebben stapels brieven met antwoorden en onderzoeken ontvangen.

De heer Groot (PvdA):

Dank voor het uitgebreide exposé van de heer Bashir. Ik begrijp dat hij zich opwerpt als voorstander van allerlei belastingverlagingen. Ik beluister dat de dekking voor een deel uit het 49,5%-tarief komt, maar dat geldt pas voor de periode na 2018. Wij mogen daarbij niet vergeten dat veel is teruggesluisd naar de lagere inkomens. Als hij voor zo'n lastenverlichting is, mogen wij dan een aantal amendementen verwachten met een dekking zodat wij kunnen afwegen welke belastingverhogingen eventueel kunnen worden teruggedraaid?

De heer Bashir (SP):

Wij hebben inderdaad een aantal voorstellen om inkomsten te vergaren, zodat wij die weer op een goede manier kunnen

uitgeven. Ik denk nu aan het voorstel dat de heer Groot een aantal jaren geleden heeft ingediend om vanaf een inkomen van €150.000 een belastingtarief van 60% in te voeren. Ik overweeg dit amendement nog een keer in te dienen. Ik ben benieuwd of ik de Partij van de Arbeid dan ook mee krijg.

De heer Groot (PvdA):

Dit valt in de categorie jij-bakken. Het is ook geen antwoord op mijn vraag. Wij zullen uiteraard goed naar dit amendement kijken, maar wij zijn ook gebonden aan begrotingsafspraken waarin wel degelijk staat dat de inkomensverschillen in deze kabinetsperiode worden verkleind. Dat is een heel verschil met de vorige kabinetsperiode. Ik geef dit de heer Bashir ook mee. Nogmaals, ik ben heel benieuwd hoe hij de belastingverhogingen waartegen hij zich heeft uitgesproken, ongedaan wil maken en hoe hij die stuk voor stuk wil dekken.

De heer Bashir (SP):

Het was niet mijn bedoeling om een jij-bak te maken. Ik wijs er alleen maar op dat als er een wil is, er ook een oplossing kan worden gevonden. Vanmiddag is het amendement-Verhoeven c.s. in stemming gekomen — de heer Monasch heeft daar ook voor getekend — waardoor mensen met een inkomen vanaf €145.000 erop vooruitgaan. Wij kunnen natuurlijk discussiëren over de vraag of dit volgend jaar ingaat of een aantal jaren later, maar feit is dat dit gebeurt. De fractie van de Partij van de Arbeid heeft daarvoor gestemd. Ik kan nog een aantal andere maatregelen om bijvoorbeeld inkomsten te vergaren naar voren halen die in het verleden door de PvdA zijn ingediend en waar wij voor hebben gestemd. Maar als ik die voorstellen nog een keer indien, bezorg ik de ambtenaren heel veel werk en de PvdA zal toch weer tegenstemmen. De fractie van de Partij van de Arbeid heeft immers ook het amendement-Verhoeven gesteund. Om de heer Groot uit te dagen zal ik vragen om het specifieke amendement te laten maken dat hij zelf een aantal jaren geleden heeft ingediend en dan zal ik er niets aan wijzigen. Ik ben benieuwd wat hij dan gaat doen.

De voorzitter:

Dank u wel. We zien het terug. Ik geef het woord aan de heer Groot.

De heer Groot (PvdA):

Voorzitter. Er wordt de laatste jaren veel gevraagd van burgers en bedrijven in dit land. De economische crisis heeft een diep gat geslagen in de overheidsfinanciën. Om dat gat te dichten zijn lastenverzwaringen onvermijdelijk. Deze werken onvermijdelijk door in de koopkracht. Leuk is dat niet, gemakkelijk is het helaas ook niet.

Het Belastingplan 2014 dat vandaag voorligt, markeert toch een zekere omslag. De kracht van dit Belastingplan is dat het een slimme mix van maatregelen is om de overheidsfinanciën te verbeteren met minimale schade aan de werkgelegenheid. Dat komt doordat een deel van de benodigde extra belastingopbrengsten komt uit vrijval van de zogenoemde bekleemde vermogens. De ontklemming van de vermogens in stamrechten en de tijdelijke verlaging van

het tarief in box 2 leveren bij elkaar ruim 2 miljard op. Deze maatregelen maken het mogelijk dat er volgend jaar voor het eerst groepen mensen zijn die er in koopkracht op vooruitgaan, omdat wij de belastingen niet hoeven te verhogen, maar kunnen verlagen.

Tegelijk zien we tekenen van economisch herstel. De woningmarkt komt weer in beweging. De dekkingsgraden van pensioenfondsen herstellen. Bij bedrijven is een toenemende inkoopactiviteit waarneembaar. Dat alles duidt op economisch herstel.

De heer Van Vliet (PVV):

Ik word al vroeg getriggerd door het betoog van de heer Groot. Hij zegt dat dit Belastingplan een slimme mix is van maatregelen en lastenverzwaringen, met uiteindelijk minimale schade voor de werkgelegenheid. Dat heeft hij net letterlijk gezegd. De vraag die dan bij mij opkomt, is waarom hij überhaupt een belastingplan zou steunen dat schade berokkent aan de werkgelegenheid. Ik hoorde hem net ook zeggen dat het onvermijdelijk is, als je een gat in de begroting wilt dichten, om met lastenverzwaringen te komen. Ik denk dat dit niet klopt, omdat je ook kunt kiezen voor een pakket dat voor 100% bestaat uit ombuigingen in de vorm van bezuinigingen op het overheidsbudget. Dat is één, maar waarom zou de heer Groot een belastingpakket steunen dat überhaupt schade toebrengt, zoals hij zelf toegeeft, aan de werkgelegenheid in Nederland?

De heer Groot (PvdA):

Ik had het over minimale schade. Het is bekend dat de schade van ombuigingen aan de werkgelegenheid op korte termijn nog veel groter is. De economische logica is dat lastenverzwaringen op korte termijn wel veel invloed hebben op de koopkracht, maar relatief weinig op de werkgelegenheid. Ombuigingen hebben op korte termijn veel invloed op de werkgelegenheid, namelijk dat zij de werkloosheid snel doen stijgen, maar op lange termijn is het andersom. Dit kabinetsbeleid zet in op structurele hervormingen op lange termijn. Dat is op lange termijn ook goed voor de werkgelegenheid, maar op korte termijn ontkomen we niet aan lastenverlagingen om het overheidstekort binnen de perken te houden. Als we het overheidstekort laten ontsporen, gaan we op andere manieren nat. Dan krijg je verlies van vertrouwen van de internationale kapitaalmarkt in je economie en dan ben je verder van huis. Dan moet je meer rente betalen op de staatsschuld en al dat soort effecten.

De heer Van Vliet (PVV):

Korte tijd geleden hoorde ik de heer Samsom van de PvdA nog een betoog houden in dit huis dat de 3% van Brussel niet heilig is. Als we het hebben over overheidstekorten en het dichten van het gat, hoor ik iedere keer dat men toe wil naar die 3%, die nu eenmaal in Brussel op tafel ligt. Een tijdje geleden was dit voor de heer Samsom in ieder geval niet heilig. Alle economen zeggen iedere keer dat je de lasten niet moet verzwaren in een tijd van crisis. Als ik die twee dingen met elkaar combineer, verbaas ik mij toch over het betoog van de heer Groot.

De heer Groot (PvdA):

We hebben geen sprintje getrokken naar die 3%. We gaan eroverheen. Er is een pakket voor 6 miljard aan ombuigin-

gen vastgesteld. Daarmee gaan we die 3% niet halen, dus we nemen daar wat marge in. De heer Samsom heeft er nooit een geheim van gemaakt dat de begroting op lange termijn in de richting van een structureel evenwicht moet. Daar zijn we mee bezig. Nogmaals, op de lange termijn zal het moeten komen uit structurele hervormingen. Ik had het over het economische herstel dat zich aandient. Dat rechtvaardigt de hoop — ik spreek het voorzichtig uit — dat we nu het ergste achter de rug hebben en dat het Belastingplan 2015 wat soepeler tot stand zal kunnen komen dan we in de afgelopen jaren gewend zijn geweest.

De PvdA-fractie heeft eerder in het wetgevingsoverleg gezegd dat zij er weinig problemen mee heeft als een aantal kleine belastingen wordt heringevoerd. Zo is de leidingwaterbelasting een belasting met lage uitvoeringskosten, is zij gemakkelijk te innen en er gaat ook nog een vergroeningsimpuls van uit. Wij staan dus achter de herinvoering ervan. Wij danken de staatssecretaris voor de varianten die hij in zijn laatste beantwoording heeft uitgewerkt. In navolging van mevrouw Neppérus spreken ook wij ons uit voor de C-variant als de meest evenwichtige variant, en wel om dezelfde reden: deze ontlast het midden- en kleinbedrijf, dat een lagere waterrekening tegemoet kan zien, terwijl de heel grote verbruikers meer blijven betalen en er zodoende een zekere vergroeningsprikkel blijft. Ik heb nog wel een paar vragen over de uitwerking. Ik begrijp dat de tariefdifferentiatie niet voor 1 januari kan worden ingevoerd, maar dat waterverbruikers wel belastingplichtig worden over 2014. Hoe kijkt de staatssecretaris daartegenaan? De waterbedrijven zeggen dat er per 1 januari geen meterstanden beschikbaar zijn, wat de vraag doet rijzen naar de precieze grondslag waarop die waterbelasting in 2014 zal worden geheven. Mijn tweede vraag behelst wat onze voorkeur voor variant C precies waard is. De staatssecretaris zegt dat hij in de loop van 2014 de precieze tariefstructuur gaat uitwerken en dat hij nog moet uitzoeken wat het precieze evenwicht is. Als wij ons nu uitspreken voor variant C, wat is daarvan dan de status? Kan het allemaal nog heel anders worden? Hoe zit dat?

Nu de lokaal en duurzaam opgewekte energie. Ik dank de staatssecretaris voor zijn toezegging om langjarige zekerheid te geven aan coöperaties die kiezen voor zonnepanelen of een windmolen. Ik dank hem ook voor de toezegging om te onderzoeken of de fiscale regeling kan worden uitgebreid naar alle kleinverbruikers. Ik begrijp dat er mogelijk problemen zijn met Brussel. Ik roep de staatssecretaris op om meer de houding aan te nemen dat hij dit Brusselproof wil krijgen, en niet uit te gaan van de basispremissie dat Brussel het toch wel niet zal willen. Wat ons betreft, zoekt hij dus de grenzen op van wat kan in Brussel. Dat zou ook recht doen aan de motie van Jan Vos (30196, nr. 213), waarin wordt opgeroepen tot een ruimhartige uitleg van deze regeling.

Ik ga verder over de tabaksaccijnzen. De staatssecretaris ziet op dit moment geen ruimte om de accijnzen op tabak te verhogen. Meer dan bij andere accijnzen spelen hierbij grote wegleffecten. De Partij van de Arbeid heeft daar enig begrip voor, maar vindt dat van uitstel geen afstel moet komen. Als het om tabak gaat, moeten gezondheidseffecten uiteindelijk zwaarder wegen dan het belang van de schatkist. Dit punt gaat dus terugkomen.

Bij de accijnzen op brandstoffen is de verhoging van de accijns op diesel het kwetsbaarst. Het kan veel verschil maken of vrachtwagens net voor of net over de grens gaan tanken. Wij zijn dan ook blij met de toezegging van de staatssecretaris dat hij de ontwikkelingen tussentijds zal monitoren.

Mevrouw **Schouten** (ChristenUnie):

Ik loop een beetje achter, maar ik dacht dat de heer Groot nog wat verder zou ingaan op decentrale energieopwekking. Ik hoop dat ik daar nog even op mag terugkomen van de voorzitter. De heer Groot heeft zich in het WGO sterk gemaakt voor de discussie over de zogenaamde "postcode-roos". Wij snappen zijn vragen daarover. Die hadden wij zelf ook. Inmiddels heb ik een amendement ingediend waarmee wordt beoogd de inspecteur de vrijheid te geven om te bepalen welk postcodegebied bij de installatie hoort. Hoe staat de heer Groot tegenover dit amendement?

De heer **Groot** (PvdA):

Ik heb het amendement zonet even gezien. Ik sta daar zeer sympathiek tegenover, maar ik wacht nog even de beantwoording van de staatssecretaris af. Dit lijkt mij een verruiming die past binnen de geest van een ruime uitleg geven aan decentrale opwekking van energie.

De **voorzitter**:

Het zal hierbij niet gaan om de Straatprijs van de Postcode-loterij.

Mevrouw **Schouten** (ChristenUnie):

Nee, voorzitter.

De **voorzitter**:

Misschien kunt u het voor de mensen thuis nog even verduidelijken?

Mevrouw **Schouten** (ChristenUnie):

Oké. Op het moment dat in een bepaald gebied een installatie voor decentrale energieopwekking staat — het gaat hierbij dus om een windturbine of zonnecellen — mogen degenen die onder dezelfde postcode vallen tegen een verlaagd tarief van de energie gebruikmaken. De staatssecretaris vindt dat die installatie in het midden van het postcodegebied mag staan. Maar als die installatie precies op de rand van een postcodegebied staat, zou die erbuiten vallen. We vinden het een beetje een rare eis dat die installatie precies in het midden moet staan. Wij vinden dat er toch gebruikgemaakt mag worden van het verlaagde tarief als een installatie aan de rand van het postcodegebied staat.

De **voorzitter**:

Het is helemaal duidelijk.

Mevrouw **Schouten** (ChristenUnie):

Ik dank de heer Groot voor zijn antwoord.

De heer **Bashir** (SP):

Ik wil een vraag stellen over de accijnzen. De grenseffecten zijn niet klein. Ecorys heeft berekend dat het om meer dan 800 miljoen euro aan gemiste inkomsten gaat. Mijn vraag aan de fractie van de PvdA is dan ook of het nuttig is om de accijnzen te verhogen op het moment dat meer dan de helft van die verhoging verloren gaat door gedragseffecten, omdat mensen over de grens heen gaan.

De heer **Groot** (PvdA):

Wat dat betreft, vertrouw ik wat meer op de ramingen van het ministerie van Financiën. Als we over een langere periode terugkijken, blijken de ramingen op bijvoorbeeld het gebied van de alcoholaccijnzen toch tamelijk accuraat. Natuurlijk zullen er wegleffecten zijn. De ervaring wijst uit dat die vaak tijdelijk zijn en dat ook in andere landen soms de accijnzen omhooggaan. Ik ga vooralsnog uit van de correctheid van de ramingen van het ministerie van Financiën. Zij heeft daar heel veel expertise in opgebouwd.

De heer **Bashir** (SP):

Het ministerie van Financiën ontkent niet dat er door de verhoging van de accijnzen gedragseffecten zullen optreden bij de grenzen. Daaruit begrijp ik dat ook het ministerie van Financiën erkent dat de mensen over de grens zullen shoppen. Kan de PvdA niet zelf een keer bij de grenzen kijken? Dan zal zij zien dat ondernemers het nu al heel moeilijk hebben. Op het moment dat de accijns van diesel nog eens met 3 of 4 cent verhoogd wordt — bij lpg gaat het zelfs om een verhoging van 7 cent — dan is dat een forse aanslag op de marges die nu al gelden. Dit geldt niet alleen voor ondernemers maar ook voor mensen die over de grens kunnen gaan om daar goedkoper benzine te halen. Gaat de heer Groot zelf ook een keer bij de grenzen kijken? Als er zo veel geld wordt misgelopen, waarvoor doe je het dan eigenlijk?

De heer **Groot** (PvdA):

Ik kan alleen in herhaling vallen. Er zullen zeker wegleffecten zijn. Vaak blijken die tijdelijk te zijn. Elke belastingverhoging heeft bijeffecten. Ik kom zelf niet uit de grensstreek. Ik kom er wel af en toe, want ik leg ook werkbezoeken af. Veel van mijn collega's komen wel uit de grensstreken. Zij hebben mij uiteraard op dit soort effecten geattendeerd. Maar we moeten toch de overheidsfinanciën op orde brengen, zeg ik in navolging van mevrouw Neppéus. Het gaat om het totale plaatje. Ik noem de verhoging van de arbeidskorting. Allerlei maatregelen bevorderen de werkgelegenheid. De totale lastenverlagingen in dit Belastingplan zijn, in vergelijking met vorige belastingplannen, relatief zeer bescheiden, maar er zitten veel prikkels in om de economie een zetje te geven. We denken dat dit op lange termijn de goede richting is.

De heer **Klein** (50PLUS):

De heer Groot eindigde zijn betoog, voor de interruptie van mevrouw Schouten, met de opmerking dat hij blij is met de toezegging van de staatssecretaris dat hij na een halfjaar zal kijken wat de wegleeffecten zijn van de dieselaccijns. Ik kan me voorstellen dat de heer Groot blij is, maar verbindt hij daar ook de consequentie aan? Ik doel op de consequentie dat, als mocht blijken dat die wegleeffecten inderdaad

groot zijn en veel transportondernemers in het buitenland gaan tanken, waardoor de pompen in de grensstreek failliet gaan, daar iets aan wordt gedaan.

De heer **Groot** (PvdA):

Ik ga er zonder meer vanuit dat de staatssecretaris, als de wegleffecten inderdaad dramatisch zijn, de eerste is om daar consequenties uit te trekken. Je moet op je schreden terugkeren als een lichte accijnsverhoging tot een absolute daling bijvoorbeeld van de opbrengsten zou leiden. Nogmaals, daar valt nu nog niets over te zeggen. We moeten de ontwikkelingen afwachten, maar de ervaringen uit het verleden leren dat dit soort wegleffecten vaak tijdelijk is.

De heer **Klein** (50PLUS):

Het is niet zo relevant of dat al of niet tijdelijk is. Het gaat om het feit dat er wegleffecten zijn. Dat is ook aangetoond in het WGO. De staatssecretaris heeft op vragen geantwoord dat hij over een halfjaar wil bekijken hoe het daarmee staat. Ik begrijp van de PvdA dat men wil werken aan een constructie: als het kalf verdronken is, dan dempen wij de put. Op het moment dat het zover is, wordt geprobeerd nog iets te redden, in afwachting van wat de staatssecretaris doet. Dat lijkt me concreet en positief. De PvdA zal bepaalde wijzigingen te zijner tijd dus steunen.

De heer **Groot** (PvdA):

Een kleine correctie, want we willen juist voorkomen dat het kalf verdrinkt. Als blijkt dat zich dit soort dramatische ontwikkelingen voordoet, ook al wijzen de beste inzichten van het ministerie van Financiën daar niet op, dan moet er ten halve worden gekeerd. Er is dus geen sprake van het scenario dat de heer Klein schetst.

De heer **Omtzigt** (CDA):

Ik dank de heer Groot voor het feit dat hij zo helder is. Als de accijnsopbrengsten van een specifiek product dalen, moet de staatssecretaris op zijn schreden terugkeren. Dat zijn de woorden van de heer Groot. Dat betekent dat, als van de voorziene 230 miljoen aan dieselaccijns maar 210 miljoen wordt opgehaald, dit volgens de heer Groot binnen de foutenmarge valt. Dat snap ik. Maar als er nul of nog minder wordt opgehaald, moet de accijnsverhoging worden teruggedraaid. Dat is een goede quote. Is het goed dat wij de thermometer er in mei insteken en dan kijken of de accijnsopbrengsten hoger of lager zijn dan geraamd? Wanneer wenst de heer Groot dat moment te leggen? Dan moet namelijk worden gekeken of er bij de wijnaccijns, de bieraccijns, de lpg-accijns, de propaanaccijns, de dieselaccijns, de wateraccijns, de frisdrankaccijns, nog dingen zijn veranderd.

De heer **Groot** (PvdA):

Je zult wel een goede analyse van de oorzaken moeten maken. Het is aan de staatssecretaris om uiteen te zetten wanneer volgens hem sprake is van een goed toetsmoment. Als echt zou blijken dat je de top van de Laffercurve bij individuele belastingen bent gepasseerd, lijkt het mij helder dat niemand dat wil. Ik neem aan dat niemand wil dat het effect van het tarief is dat je minder ophaalt, ook de staatssecretaris niet.

De heer **Omtzigt** (CDA):

Is 1 mei dan geen mooi moment? Dan kan er voor de zomer nog over gesproken worden. Anders laten wij een heel jaar lang allerlei ondernemers failliet gaan. De eerste tankstations gaan inmiddels al failliet. Is de heer Groot bereid om op 1 mei een tussenrapportage te vragen om te kijken hoe het erbij staat met de accijnsopbrengst?

De heer **Groot** (PvdA):

Ik ben zeker bereid om te kijken naar een tussenrapportage. Voor het precieze tijdstip daarvan wacht ik graag het antwoord van de staatssecretaris af. Immers, je moet wel voldoende gegevens hebben om een goede analyse te kunnen maken en een goed beeld te kunnen krijgen.

Ik was bij de anbi-bepalingen. Mijn betoog volgt in grote lijnen dat van de heer Bashir. Ik dank de staatssecretaris voor de vele geruststellende opmerkingen die hij heeft gemaakt. Ik begrijp ze zo dat het niet de bedoeling is dat de anbi-status wordt ingetrokken als met een paar eieren of tomaten wordt gegooid. Dat gebeurt alleen als er sprake is van ernstige misdrijven. Ik twijfel op zichzelf niet aan de intentie van de staatssecretaris, maar net als de heer Bashir stel ik vast dat de belastingrechter geen mogelijkheden heeft om de proportionaliteit af te wegen. Als er een strafrechtelijke veroordeling is, is hij gehouden de anbi-status in te trekken. Dat moet hij gewoon afvinken. Om dit soort gevallen uit te sluiten, ben ik voornemens om een amendement in te dienen dat ook zorgt voor een verbreding van het aantal misdrijven waarover het gaat.

Wij hebben eerder gesproken over de kinderopvangtoeslag. Kan het niet gemakkelijker geregeld worden dat kinderopvanginstellingen die toeslagen rechtstreeks van de Belastingdienst ontvangen? Is een soortgelijke constructie niet mogelijk met de zorgtoeslag en de zorgverzekeraars? Ik begrijp dat het spanning kan geven met het beginsel dat toeslagen maar op één bankrekeningnummer kunnen worden overgemaakt, maar ik vraag de staatssecretaris of hij toch een oplossing kan aandragen. Het kan heel veel wanbetaling van zorgpremies voorkomen.

Ik kom op de pensioen-bv's. Ik begrijp dat er de komende weken een brief komt over de fiscale behandeling daarvan. Opnieuw vraag ik of hierbij ook de problematiek van de kleine koopsompolissen kan worden betrokken. De afkoopgrens voor koopsompolissen is nu als ik het goed heb €4.242. Kan die grens voor boetevrij afkopen niet wat omhoog?

Het kabinet zal in het voorjaar reageren op het rapport-Van Dijkhuizen. In het wetgevingsoverleg sprak de heer Koolmees al over de gelijke behandeling van eigen en vreemd vermogen. Ik zou hem van harte willen bijvallen. In de reactie op het rapport van de commissie-Van Dijkhuizen moet het kabinet ook duidelijk maken of kan worden overgegaan tot een meer gelijke behandeling van eigen en vreemd vermogen. Tal van onderzoeken wijzen uit dat dat goed is voor de investeringen en de werkgelegenheid, met name in het midden- en kleinbedrijf. De staatssecretaris heeft gezegd dat het niet goed is voor onze multinationals en voor de rust rond het thema van de vennootschapsbelasting. Dat vind ik eigenlijk geen valide argumenten. Graag een uitgebreide analyse in de reactie op Van Dijkhuizen.

De heer **Bashir** (SP):

Het rapport van de commissie-Van Dijkhuizen is interessant, maar de heer Groot had ook een eigen verkiezingsprogramma en eigen wensen en ideeën, bijvoorbeeld het verlagen van het btw-tarief van 21% naar 19%. Dat is meteen ingeleverd. Sterker nog, nu worden ook nog de accijnzen verhoogd. Ik herinner de heer Groot ook aan het idee van het verhogen van de inkomstenbelasting voor mensen met een inkomen boven de €150.000. Is de fractie van de PvdA daar nog steeds voorstander van, zoals in het verkiezingsprogramma stond?

De heer **Groot** (PvdA):

Daar zijn wij nog steeds voorstander van. Een andere vraag is of je dat in coalitieverband voor elkaar kunt krijgen. Dit soort discussies zullen ook terugkomen bij de reactie op het rapport van de commissie-Van Dijkhuizen.

De heer **Bashir** (SP):

Dat is wel merkwaardig. Natuurlijk kun je in een coalitie besprekingen voeren en vervolgens tot een compromis komen, maar ik vind het wel vreemd als je iets doet wat feitelijk het tegenovergestelde is van wat je hebt beloofd. Beloofd waren hogere belastingen voor mensen met inkomens van boven de €150.000. Vandaag is echter een voorstel ingediend, getekend door de heer Monasch, om mensen te laten profiteren met een inkomen vanaf €145.000. Mijn vraag is: waarom worden nu de belastingen voor mensen met een inkomen van boven de €145.000 verlaagd, mede dankzij de fractie van de PvdA?

De heer **Groot** (PvdA):

U raakt een andere, al veel langer bestaande wens bij de Partij van de Arbeid, namelijk om de openeinderegeling van de hypotheekrenteaftrek aan te pakken. Zoals u weet, ging de hypotheekrenteaftrek voor het overgrote deel naar hoge inkomens. Nu zijn we eindelijk zo ver dat we dat fundamenteel kunnen aanpakken. De hypotheekrenteaftrek wordt flink versoerd. Het grootste deel wordt teruggeluid naar middeninkomens. Een deel gaat naar de hoge inkomens. Ik denk dat het een evenwichtig pakket is. In het verkiezingsprogramma van 2017 zullen we ongetwijfeld voorstellen opnemen die de lijn voortzetten van gelijk delen en eerlijk delen.

De heer **Van Ojik** (GroenLinks):

Veel van de zaken die we hier vanavond bespreken, hebben we — dat is onvermijdelijk — al eerder gewisseld in de twee dagen die we reeds over het Belastingplan hebben gesproken. Maar één ding was voor mij nieuw. Er is een mooi artikel verschenen van de heer Groot, samen met zijn collega Nijboer, die hier toevallig ook aanwezig is, of niet toevallig, dat weet ik niet. Het heet: "Zet de mens centraal in het belastingstelsel, niet de financiële sector". Het is verschenen in Liberaal Reveil, een blad — ik zeg dat heel eerlijk — dat ik weleens een maandje oversla, maar nu werd ik er toevallig op geattendeerd.

De **voorzitter**:

Uw oog viel er zomaar op!

De heer **Van Ojik** (GroenLinks):

Mijn oog viel er zomaar op. Ja, het is heel dom eigenlijk, maar je moet selectief zijn in het lezen. Het is een prachtig artikel. En wat lees ik daarin nou: het is hoog tijd om te komen tot een evenwichtiger, eerlijker en eenvoudiger belastingstelsel. Daar heeft dit kabinet een aantal dingen aan gedaan, maar er is nog een heel lange weg te gaan en wij zullen een agenda schetsen en die gaan we in de volgende kabinetsperiode proberen na te streven. Er staan mooie dingen in dat artikel. Toen dacht ik: als je nou weet hoe het eerlijker, rechtvaardiger en evenwichtiger moet, waarom wacht je dan tot de volgende kabinetsperiode? Je weet nooit hoe lang een kabinet nog zit, maar het kan toch zeker nog een jaar of twee, drie duren. Niet dat ik dat perse bepleit, maar het zou kunnen. Als u dat allemaal wilt, mijnheer Groot, waarom gaan we dat dan niet de komende tijd al doen?

De heer **Groot** (PvdA):

Allereerst kan ik mij voorstellen dat u maandelijks zo lang bezig bent met Socialisme en democratie dat u niet toekomt aan het Liberaal Reveil. In antwoord op uw vraag: wij maken stappen richting een rechtvaardiger belastingstelsel en daar gaan we uiteraard in een volgende kabinetsperiode mee door. Ook in deze kabinetsperiode realiseren we al heel veel van onze doelstellingen. Ik noem het beperken van de hypotheekrenteaftrek. We hopen een stap te zetten in de richting van een meer gelijke behandeling van eigen en vreemd vermogen. We zullen zien dat de inkomensverschillen in deze kabinetsperiode kleiner worden. We zijn dus wel degelijk bezig met die agenda. We zijn ook bezig met regelgeving op financiële markten, met het ontlocken van beklemd vermogens. Daar zetten we wel degelijk al stappen in.

De heer **Van Ojik** (GroenLinks):

Dat valt ook niet te ontkennen. Ik mag misschien een voorbeeld geven van waar het mij om gaat. Op de agenda voor de volgende kabinetsperiode staat dat er sprake is van alsmaar dalende belastingdruk op internationale concerns en dat Nederland misschien wel eenzijdig maatregelen moet nemen om excessen op dit punt tegen te gaan. Dat is een voorbeeld van de agenda van de toekomst. Als die excessen er zijn en je zit nu in een coalitie die daaraan iets wil doen, waarom zou je dan wachten tot het volgende kabinet? Als je nu via de coalitie invloed hebt, waarom zou je de komende jaren dan geen initiatieven nemen om die excessen tegen te gaan? Ik ben het ermee eens dat het excessen zijn.

De heer **Groot** (PvdA):

De heer Van Ojik loopt vooruit op een debat dat wij nog voor het kerstreces zullen hebben, over internationale belastingontwijking en wat Nederland daar zelf aan kan doen. In de brief die de staatssecretaris hierover aan de Kamer gestuurd heeft, staan ook maatregelen, maar daarmee loop ik vooruit op het debat dat wij nog gaan voeren. Ik denk dat in die brief wel degelijk ook het geluid van de PvdA doorklinkt.

De heer **Omtzigt** (CDA):

Voorzitter. Vandaag spreken wij over het belastingverhogingsplan 2014. Wat staat er dit jaar in? De belasting op arbeid, de belasting op ontslagvergoedingen, de belasting op drinkwater, de belasting op bier, de belasting op wijn, de belasting op diesel, de belasting op LPG, de belasting op sterke drank, de belasting op afval, de belasting op frisdrank: allemaal worden ze verhoogd, verdubbeld, opnieuw ingevoerd en noem maar op. Gewone hardwerkende mensen met jonge kinderen zijn verbijsterd als zij het rekensommetje voor het gezinsinkomen van volgend jaar maken. Had minister Blok niet gezegd dat de belastingtarieven omlaag zouden gaan? Als je de plannen van de coalitie doorrekent, blijkt dat pas bij een inkomen vanaf €145.000 te gebeuren. Daar hebben heel weinig mensen profijt van. Kan de staatssecretaris aangeven hoeveel mensen in Nederland meer dan €145.000 verdienen en hoeveel mensen minder dan €145.000 verdienen?

Belastingplichtigen worden doelbewust voor de gek gehouden. Ik zeg het maar rondt. Dat bent u niet van ons gewend, maar wij zullen duidelijk zijn. In het plan van de coalitie daalt het toptarief in 28 jaar met 2,5%. De vlag kan uit, maar dan wel zo langzaam. In 2018, als wij zeker weten dat de volgende verkiezingen hebben plaatsgevonden, krijgt u twee kwartjes korting per €1.000 inkomen. Zodra belastingplichtigen dat beseffen, komt die vlag niet verder dan halfstok, dat verzeker ik u. Het is uiterst bedenkelijk dat de regering dat er allemaal niet bij zegt. Dit kabinet geeft wat aan mensen met een laag inkomen en aan de mensen met een inkomen boven de balkenendenorm, en haalt het geld daarvoor weg bij de middeninkomens. Om dat te kunnen betalen, moeten alle belastingen worden verhoogd en gaat de totale belastingdruk als een komeet omhoog.

De heer **Dijkgraaf** (SGP):

Vindt de heer Omtzigt dat een belastingtarief dat boven het optimale niveau van de Laffercurve zit, verlaagd zou moeten worden?

De heer **Omtzigt** (CDA):

Ja.

De heer **Dijkgraaf** (SGP):

En deelt de heer Omtzigt met mij de mening dat het tarief van 52% volgens alle inzichten boven het optimum van de Laffercurve zit en dus zou moeten worden verlaagd?

De heer **Omtzigt** (CDA):

Die mening delen wij. Daarom vinden wij deze vraag ook zo interessant, omdat in dit Belastingplan het marginale tarief voor inkomens van €56.000 tot €80.000 verhoogd wordt van 52% naar 56% in 2014. Die verhoging gaat dus al binnen twee jaar in door de afbouw van alle heffingskortingen. De heer Dijkgraaf weet precies wat ik bedoel. Heel grote groepen middeninkomens komen ver boven het optimum te zitten en helemaal aan de bovenkant wordt er iets gedaan. Het zou deze coalitie sieren als zij ook eens een beetje op de middeninkomens lette en niet alleen boven de €145.000 aan het knutselen was.

De heer **Van Vliet** (PVV):

De gemiddelde Nederlander die nu naar dit debat kijkt, snapt er echt geen sikkepit meer van, van die Laffercurve of hoe het allemaal heten mag. Ik zie alleen maar een laffe curve, namelijk een stijgende van de tarieven. De heer Omtzigt zegt dat maar heel weinig mensen profiteren van dat belachelijke verhaal van die 49,5% met sint-juttemis. Dat is natuurlijk volkomen correct. Waar ook bijzonder weinig Nederlanders van profiteren, zo zeg ik tegen de heer Omtzigt, is het btw-tarief van 21% en de assurantietaks van 21%, waar het CDA een van de grote drijvende krachten achter was en waar wij onze gigantische inflatie en de uitholling van onze economie mede aan danken. Wat vindt de heer Omtzigt daarvan?

De heer **Omtzigt** (CDA):

De CDA-fractie loopt niet weg voor het nemen van moeilijke maatregelen, die soms nodig zijn. Dit in tegenstelling tot de PVV-fractie, die in haar hele betoog alleen maar heeft gezegd dat er nooit een bezuiniging doorgaat en dat elke belastingverhoging wordt teruggedraaid, maar geen enkel amendement op tafel heeft gelegd met een voorstel om het te financieren. Wij zijn eerlijk wanneer wij onze verantwoordelijkheid nemen en voorstellen doen voor de wijze waarop wij dat willen betalen. De PVV-fractie houdt heel Nederland voor de gek. Zij draait, op precies een andere manier dan de coalitie, ook Nederland een rad voor ogen.

De heer **Van Vliet** (PVV):

Het is heel mooi dat de heer Omtzigt daar nu staat en ik hier sta, zodat ik hier de vragen kan stellen. De mistigheden van het CDA zijn legendarisch en wij zien er vanavond weer een voorbeeld van. Van de 21% btw waarvoor bij het Kunduzakkoord is getekend, ging de economie naar beneden. Dat is aantoonbaar. Dat de PVV alle bezuinigingen zou willen terugdraaien of nooit eens ergens achter staat, is overigens natuurlijk grote onzin. Wij willen op een heleboel dingen bezuinigen. Daar zijn wij heel eerlijk in. Ik noem de belachelijke gelden die naar Afrikaanse dictators vloeien en de belachelijke afdracht aan Brussel. Daar willen wij allemaal op bezuinigen. Wij hebben daar een dichtgetimmerd pakket voor, dat door het CPB is doorgerekend. Wat blijkt? Wij hebben aan het einde van deze rit een lagere werkloosheid dan wij op grond van het CDA-programma zouden hebben en een lager begrotingstekort. Dat even over de PVV.

De heer Omtzigt staat hier een betoog te houden over dat het verhaal van het kabinet en die drie oppositiepartijen allemaal ach en wee is en dat het niet klopt. Zelf tekent het CDA voor een gigantisch pakket aan lastenverzwaringen van Kunduz. Dat staat helemaal overeind. Ik heb het onder andere over de btw van 21% en de assurantietaks van 21%. Hoe moet ik dat nu met elkaar rijmen?

De heer **Omtzigt** (CDA):

Nou, dat moet de heer Van Vliet rijmen door het feit dat die belastingverhogingen door de PVV op zich niet eens worden teruggedraaid. De heer Van Vliet doet nu heel trots hier, terwijl hij het zelf ook niet voor elkaar krijgt. Wij hadden een begroting waarmee wij het tekort graag naar beneden brachten. Dat hebben wij ook gedaan, in economisch moeilijke omstandigheden. In tegenstelling tot de PVV ligt

er wel een tegenbegroting van het CDA, waar ook moeilijke dingen in staan. Wij willen bijvoorbeeld de lonen in de overheidssector en de zorgsector bevriezen. In onze tegenbegroting trekken wij ook de collectieve VAR-vrijstelling voor artsen terug, zodat zij hun belastingvoordelen kwijtraken. Wij zijn eerlijk over waar het wordt binnengehaald. Daar lopen wij niet voor weg. Wij zouden harder hebben gesneden in de overheidsuitgaven en wij zouden de lasten minder verhoogd hebben — dat was in onze tegenbegroting te zien — dan de regering, of deze coalitie met de meest geliefde oppositiepartners, voorstelt. Dat is een erg groot verschil met de PVV-fractie, die op geen enkele wijze een tegenbegroting indient. Zij heeft dit jaar helemaal niets bij het CPB ingeleverd, maar gewoon acht weken reces genomen. Die tegenbegroting is niet gemaakt.

De voorzitter:

Ik zie dat de heer Van Vliet nog een keer het woord wil. De heer Omtzigt antwoordt nogal uitgebreid, terwijl hij ook weet dat de heer Van Vliet in twee instanties een vraag kan stellen. Wat ik ook niet kan doen, mijnheer Van Vliet, is u als mijn fractiegenoot nu wel de kans geven om in derde instantie een vraag te stellen en straks de andere woordvoerders niet.

De heer Van Vliet (PVV):

Het is geen vraag. Ik heb een punt van orde. Dit is een persoonlijke aanval. Er wordt hier gesuggereerd dat de PVV acht weken reces neemt en niets doet. Dat vind ik een belachelijke opmerking. Ik kan genoeg CDA'ers opnoemen die waarschijnlijk geen sikkepit uitvoeren als anderen keihard werken. Het is in elk geval een belediging. PVV'ers zijn keihard werkende leden van dit huis. Ik zelf heb amper één dag vrij gehad, omdat ik voor alle leden van dit huis bezig ben met een parlementaire enquêtecommissie om misstanden bij woningcorporaties te onderzoeken. Ja?!

De voorzitter:

U hoeft daar niet op te reageren, mijnheer Omtzigt.

De heer Omtzigt (CDA):

Wij hebben geen tegenbegroting gezien. Ik stel het maar gewoon, simpel vast.

De voorzitter:

De heer Van Vliet kan nu niet meer reageren en u reageert nu wel voor de vierde keer. Ik stel voor dat u uw betoog vervolgt, maar eerst is er nog een vraag van mevrouw Neppéus.

Mevrouw Neppéus (VVD):

Ik stel vast dat de partij van de heer Omtzigt een tegenbegroting heeft ingediend. Laat ik dat even erbij zeggen. Nu heeft de heer Omtzigt het over gegoochel met cijfers en zegt hij dat het allemaal niet goed is en dat de voorlichting niet klopt. Maar ik vind het zo jammer dat zijn partij, toen die vanmiddag kon stemmen, tegen een belastingverlaging, een verlaging van tarieven was. Dat ging over de vierde schijf, maar ook over de tweede en derde schijf. Daar was de heer Omtzigt tegen. Ik begrijp dat niet zo aangezien ik

hem hier alleen maar hoor praten over belastingverlaging en hoge tarieven. Ik krijg daar graag een toelichting op, want ik begrijp het niet.

De heer Omtzigt (CDA):

Ten eerste lag er vanmiddag een wetsvoorstel voor dat de belastingen pas na 2018 verlaagt, terwijl er vandaag een wetsvoorstel voorligt dat de tarieven de komende drie jaar meer verhoogt dan ze de 28 jaren daarna worden verlaagd. Ten tweede waren wij niet tegen het feit dat de belasting wordt verlaagd en dat er een uitruil plaatsvindt ten opzichte van de hypotheekrenteaf trek — vandaar ook mijn stemverklaring — maar wel tegen de bovenmatige verhoging van de verhuurdersheffing. Die is zodanig hoog dat die een groot probleem zal opleveren in de socialewoningbouw. Dat is de reden dat wij ten principale tegen die wet zijn.

Mevrouw Neppéus (VVD):

Ik stel dan maar vast dat de heer Omtzigt niet veel woorden had in het debat maar wel naderhand bij de stemverklaring, en dat zijn partij tegen een wezenlijke tariefverlaging heeft gestemd. Toen het over 2014 en 2015 ging, had hij vol het woord. Als het gaat over een paar jaar later, is dat kennelijk niet aan de orde. Zijn partij was vanmiddag tegen een tariefverlaging. Dat stel ik maar vast.

De heer Omtzigt (CDA):

Ik heb het debat gevoerd en zal zorgen dat de tekst daarvan, waarin ik zeer uitgebreid ben ingegaan op alle motiveringen van het CDA, fysiek, per mail of per post — hoe mevrouw Neppéus het wil — terecht zal komen bij de collega-woordvoerder van de VVD.

Mevrouw Neppéus (VVD):

Dan vooral ook van de eerste ronde!

De voorzitter:

Mevrouw Neppéus, ik probeer mij in uw commissie ook altijd goed te gedragen, dus ik stel voor dat wij het allemaal in tweevoud doen.

De heer Koolmees (D66):

Ik heb ook nog een vraag over de belastingverlaging. De heer Omtzigt zei net dat het amendement van de heer Verhoeven een schande is. Daarin worden de belastingtarieven verlaagd. Het tweede wat hij zei, was dat het allemaal veel te langzaam gaat. Zijn eerste punt, dat het een schande is, komt in grote lijnen overeen met het verkiezingsprogramma van het CDA. Daarin wordt namelijk de sociale vlaktaks geïntroduceerd. In de tweede en derde schijf kom je dan uit op 38% belasting en in de vierde schijf onder de 50%. Graag krijg ik daar een reactie op.

Mijn tweede vraag is: als de heer Omtzigt het te langzaam vindt gaan, heeft hij dan een paar goede suggesties voor ons om het wat te versnellen? Dan wil ik daar graag over meedenken.

De heer **Omtzigt** (CDA):

Het amendement-Verhoeven verlaagt niet alleen het toptarief, waar wij zeker sympathie voor kunnen opbrengen — gefeliciteerd, goed gedaan — maar laat dat toptarief ook veel eerder ingaan. De regering had een wetsvoorstel op tafel liggen waarin het toptarief pas vanaf €80.000 ingaat. De coalitiepartijen hebben samen met de meest geliefde oppositiepartijen een amendement ingediend waarin dat nieuwe toptarief vanaf €66.000 ingaat. Dat betekent dat iedereen die tussen €66.000 en €80.000 verdient, in één keer 11,5% extra belasting betaalt. Tja, het moet ergens vandaan komen, maar het was fijn geweest als er een doorrekening had gelegen waarin dat duidelijk staat. Daar heeft het CDA om gevraagd tijdens het debat, maar die is noch door de indienende partijen, noch door de regering geleverd. Dus heb ik de berekeningen gewoon op mijn website gezet.

De heer **Koolmees** (D66):

Dat is geen antwoord op mijn vraag. Ik wil zo meteen graag antwoord op mijn vraag, maar hier even op reagerend: in het amendement van de heer Verhoeven staat een heel net tabelletje waaruit inderdaad blijkt dat in 2041 ...

De heer **Omtzigt** (CDA):
2042

De heer **Koolmees** (D66):

2042 — dank u wel — die grote stap wordt gezet in de lengte van de derde schijf. Tot die tijd zijn er marginale verschillen in de lengte van de derde schijf en zijn er lastenverlichtingen voor iedereen. Nogmaals, mijn vraag was de volgende. Dit principe staat ook in het verkiezingsprogramma van het CDA. Waarom wordt dat principe dan niet heel ruimhartig omarmt? De heer Omtzigt kan niet anders dan het ermee eens zijn.

De heer **Omtzigt** (CDA):

We hebben in het debat ook gezegd dat we het fijn vinden dat een aantal zaken de goede kant op gingen in de belastingsschijven, maar dat daar dan precies de middeninkomens een forse extra belasting voor krijgen en dat ten opzichte van de regeringsplannen de schijven 2 en 3 veel langzamer worden verlaagd met het amendement dan in het originele plannen, dat wordt er niet bij verteld. Dat wordt ook niet in een doorrekening gezet. Dat vind ik jammer. De tabel staat er wel bij, maar de inkomenseffecten niet. Nog nooit heb ik hier een amendement gezien, een majeur amendement — dat was het en gefeliciteerd dat u een fors amendement aangenomen gekregen hebt — dat niet naar de Raad van State is geweest, waar geen doorrekening bij zat en die gewoon even doorgestemd werd en waarover we in twee regels het commentaar van de minister kregen dat het hem wel sympathiek leek.

De **voorzitter**:

Ik krijg net ingefluisterd dat we wel een beetje van het Belastingplan aan het afdwalen zijn.

De heer **Omtzigt** (CDA):

Dat klopt, maar ik beantwoord gewoon vragen.

De heer **Dijkgraaf** (SGP):

De heer Omtzigt is het toch wel met mij eens dat als we erin slagen — ik mag hopen dat we dat doen als parlement — om voor 2042, in een van die jaren, de lengte van de derde schijf te verlengen, zijn berekeningen helemaal niet kloppen? Pas in dat jaar, in 2042, doet zich dat punt voor. In al die tussenliggende jaren is er een verbetering in marginale druk, in belasting van tweede, derde en vierde schijf, voor iedereen. Dat klopt toch?

De heer **Omtzigt** (CDA):

Ten opzichte van de regeringspartijen daalt het tarief in de tweede en derde schijf in het amendement een heel stuk langzamer dan de regering had voorgesteld. De helft van de daling doet zich pas voor in de laatste vier jaar. Dus de eerste twintig jaar heb je de helft van de daling en de laatste vier jaar de andere helft. Het gaat dus eerst heel langzaam en dan nog een klein stukje naar beneden. Dat deed de regering sneller voor de middeninkomens. Het wordt betaald door de schijfverlenging niet door te laten gaan. Dat gebeurt niet alleen in het amendement, maar het is een chronische ziekte van deze coalitie, want ook in het voorliggende Belastingplan worden de schijfgrenzen niet geïndexeerd. Dat is iedere keer het knopje waaraan gedraaid wordt, zodat je in Nederland een topinkomen hebt vanaf €56.000. Dan betaal je het toptarief. Weet u wat dat in Duitsland is? Daar betaal je vanaf €250.000 het toptarief en dat is daar 45%. Dat is het grote verschil. Wordt er een poging gedaan door de regering om dat wat op te schuiven, zodat alleen de echte topinkomens het toptarief betalen, wordt het helaas weer teruggedraaid.

De **voorzitter**:

Kunt u iets bondiger antwoorden?

De heer **Omtzigt** (CDA):

Ik laat een deel van mijn inbreng weg, dus dat gaat schelen.

De **voorzitter**:

Ik geef u het woord, mijnheer Dijkgraaf, maar wil nog wel zeggen dat de heer Omtzigt nog maar twee minuutjes bezig is, van zijn 25.

De heer **Dijkgraaf** (SGP):

Maar we doen het met plezier. Ik ben blij dat het de gewoonte is in dit parlement om schoenen te dragen en geen klompen, want anders zouden ze wel eens allebei gebroken kunnen zijn. Nu ligt er een amendement voor om juist die €55.000 te verhogen naar €66.000 en het marginale tarief te verlagen van 42% naar 38%, ook voor de tweede en de derde schijf, en dan zegt het CDA: dat doen we niet! Ik zal de vraag positief stellen. Als we weer dit soort briljante amendementen hebben, zou het CDA er dan in ieder geval voor zijn om die amendementen te steunen die het marginale tarief verlagen en ervoor zorgen dat mensen minder belasting gaan betalen?

De heer **Omtzigt** (CDA):

Daar zijn wij altijd voor. Het grote probleem van dit Belastingplan is dat het de marginale tarieven meer verhoogt en

bijna nergens verlaagt. Het amendement waar de heer Dijkgraaf het over heeft, is zodanig dat het de marginale druk voor iedereen tussen de €66.000 en €80.000 verhoogt ten opzichte van de kabinetsplannen van 38% naar 49,5%.

De heer **Dijkgraaf** (SGP):
In 2042!

De heer **Omtzigt** (CDA):
Inderdaad, in 2042, maar voor die tijd verlaagt u de belastingen niet. Als u het eerder gedaan had, had u van mij wat meer bloemen gekregen, zolang die nog onder het 6%-belastingtarief vallen.

Mevrouw **Schouten** (ChristenUnie):
Ik moet over één ding iets meer opheldering hebben. De heer Omtzigt geeft aan dat hij dat amendement niets vindt. Hij is bijna de meest hartstochtelijke verdediger van het oorspronkelijke wetsvoorstel geworden. Had de heer Omtzigt of zijn partij wel ingestemd met het oorspronkelijke wetsvoorstel van het kabinet met de afbouw zoals die daarin geregeld was? Als dat was gebeurd, had de CDA-fractie dat dan wel geaccepteerd?

De heer **Omtzigt** (CDA):
Wij hadden dat graag iets sneller uitgevoerd gezien, maar wij hebben niet voor niets in een stemverklaring gezegd dat de reden van onze tegenstem in hoofdzaak gelegen was in de te hoge verhuurderheffing. Natuurlijk vonden wij het te langzaam gaan, maar dat gebeurt hier wel vaker. Die verhuurderheffing gaat grote problemen geven in de sociale huursector in Nederland. Dat zullen wij de komende jaren zien.

Mevrouw **Schouten** (ChristenUnie):
Er is altijd een mogelijkheid om tegen onderdelen van een wetsvoorstel te stemmen. Dat heeft de CDA-fractie kennelijk niet overwogen. Als de heer Omtzigt zo'n warm pleitbezorger is van het oorspronkelijke wetsvoorstel van het kabinet, verwacht ik dat er misschien bij de behandeling van het volgende Belastingplan een voorstel ligt van de CDA-fractie om het toptarief niet te verlagen, maar dit weer terug te sluisen naar derde schijfverlenging, zodat wij weer teruggaan naar de oorspronkelijke versie. Ik zie het amendement graag tegemoet.

De heer **Omtzigt** (CDA):
Ik kan mevrouw ...

De heer **Dijkgraaf** (SGP):
Schouten!

De heer **Omtzigt** (CDA):
Schouten! Sorry, ik ben helemaal moe na een paar uur onderhandelen. Dat is echt verschrikkelijk.

De **voorzitter**:
Ik dacht dat u moe was na twee minuten spreektijd!

De heer **Omtzigt** (CDA):
Die twee minuten spreektijd kunnen er wel af!

Aan het begin van de begrotingscyclus lag er een tegenbegroting van het CDA op tafel, verdedigd door collega Van Hijum tijdens de algemene financiële beschouwingen. Toen hebben wij het tegenvoorstel gedaan dat erin voorzag dat de derde schijf al dit jaar, en niet in 2042, verlengd wordt en hebben wij een alomvattende motie ingediend. Dat voorstel is toen afgewezen, ook door de tegenstem van de fractie van de ChristenUnie. Volgend jaar willen wij weer graag die indexatie zien. Wij zijn redelijk consequent met de wens dat de derde schijf constant verlengd wordt. Dat wordt echter tegengehouden door andere partijen.

De heer **Bashir** (SP):
Het valt mij op dat de coalitie- en gedoogpartijen hier een beetje mist creëren, want in feite worden de belastingen verhoogd, maar zij doen net alsof de belastingen verlaagd worden. Als de belastingen verlaagd worden, gaat het om inkomens boven de €145.000. Dat sluit aan bij het amendement dat vandaag in stemming is gebracht.

Ik wil graag terug naar het Belastingplan, dat nu op tafel ligt, en naar de situatie in 2017. De heer Omtzigt heeft rekensommetjes gemaakt en ik ook. Om de mist even weg te krijgen, vraag ik de heer Omtzigt of hij met mij heeft geconstateerd dat mensen die €20.000 verdienen, straks een marginaal belastingtarief hebben van 45%, terwijl dat nu nog 42% is.

De heer **Omtzigt** (CDA):
Het klopt dat de marginale druk voor iemand met een inkomen van €20.000 stijgt van 42% naar 45%. Dat is ook bevestigd in de tabellen bij de eerste schriftelijke antwoorden van het Belastingplan. Daar komen alle toeslagen nog bij op, maar dat is de marginale belastingdruk. Bij €40.000 stijgt die naar maar liefst 49% door een afbouw van de algemene heffingskorting en de arbeidskorting. Vanaf €56.000 zou hij eerst stijgen naar 59%, maar na de ingreep van de vijf partijen is dat 56% geworden per 2017. Van die 56% gaat 2,5% af in 2042. Dat is de huidige situatie.

De heer **Bashir** (SP):
Ik ben heel blij met dit antwoord, want ik heb dezelfde rekensom gemaakt en heb hetzelfde geconstateerd. Nu hebben wij het over belastingtarieven. Ik heb ook gekeken naar de belastingdruk. Ook die stijgt door de plannen die nu op tafel liggen, niet alleen daardoor, maar ook door de plannen die er al lagen. Zij zijn vervolgens natuurlijk gewijzigd dankzij de gedoogcoalitie. Dan nog stijgt de belastingdruk, zo heb ik geconstateerd. Kan de heer Omtzigt ook dat bevestigen?

De heer **Omtzigt** (CDA):
Ja, de belastingdruk stijgt. Zowel de belastingaccijnsdruk als de effectieve belastingdruk op een uur extra werken

stijgt voor bijna iedereen het komende jaar. Dat is de duidelijke consequentie van dit Belastingplan.

De voorzitter:

Ik weet niet of het een record is om na twee minuten een halfuur spreektijd te creëren. Ik vind het in ieder geval heel knap. Ik stel wel voor dat we de heer Omtzigt nu een beetje in zijn verhaal laten komen voordat iedereen weer aan de interruptiemicrofoon staat.

De heer Omtzigt (CDA):

Dank u wel, voorzitter.

We hebben het over een Belastingplan, maar eigenlijk zouden we het daar niet over moeten hebben. We zouden het niet moeten hebben over de details, de slimme trucjes, de handige zetjes en de indirecte heffingen die bij elkaar een ongelooflijk groot bedrag aan zuurverdiend geld bij de burgers weg moeten halen. We zouden het moeten hebben over de gewone hardwerkende mensen met kinderen, die niet weten hoe zij al die belasting volgend jaar gaan betalen en die gewoon een simpel belastingstelsel willen met één tarief en hooguit nog een toptarief voor de grootverdieners, zodat zij weten hoeveel belasting zij moeten betalen. In plaats daarvan komt er een sluipende financiële ramp over hen heen die zij niet kunnen zien aankomen. Veel belastingverhogingen zie je immers niet. Zij zijn een soort wapen dat nog onzichtbaarder is dan het stealthvliegtuig JSF. Het tarief gaat omlaag via de voordeur, maar intussen stijgt via de achterdeur het effectieve tarief behoorlijk bij de middeninkomens tot de hoge middeninkomens; zeg maar bij iedereen van iets boven het minimumloon tot de balkenendenorm. Een regering die de belastingen zo verhoogt, lijdt aan chronische belastingobesitas.

De grootste belastingverhogingen zijn grofweg het gevolg van drie ingrepen van het kabinet. Ten eerste betreft dit de forse afbouw van de heffingskorting in drie jaar tijd. Als je met z'n tweeën net iets meer dan €40.000 verdient, ben je een grootverdiener, want dan ga je 49% belasting betalen. In Duitsland betaal je het toptarief vanaf 2,5 ton; en dan betaal je 45%, met nog een kleine extra heffing voor de renificatie. Dus pas bij 2,5 ton, vijf keer zoveel als in Nederland, kom je eindelijk aan bij het toptarief. Als je ondermodaal verdient, betaal je al bijna de helft van je extra inkomen aan inkomstenbelasting. Dat is niet ombuigen of nivelleren; dat is geen eerlijk delen meer. Daar had ik de VVD graag over willen horen. Ik zal met een amendement komen waarin deze afbouw voor 2015 en verder ongedaan gemaakt wordt, zodat we straks opnieuw kunnen bekijken of dit wenselijk is.

Ten tweede is er de verhoging van accijnzen. Wat zeg ik? "Verhoging"? Het lijkt wel een explosie. Bier, wijn, sterke drank, diesel, lpg, propaangas en ik kom straks ook nog op water en frisdrank. Hebben de belastingplichtigen al door hoeveel de boodschappen volgend jaar duurder worden? Of hebben ze de pech dat zij dichtbij een dijk wonen en niet zijn aangesloten op het aardgasnetwerk? Als je kookt op propaangas, ben je helemaal de pineut, want dan rijzen de energiekosten pas echt de pan uit. Als je in een grensstreek woont en besluit om voortaan te gaan tanken in België en daar boodschappen te doen en drank en rookwaar te kopen, wie is er dan schuldige aan de vernietiging van de banen

van de middenstand in de grensregio's? Gaat de premier straks met een joviale glimlach een oproep doen aan alle Nederlanders in de grensregio's om vooral aan deze kant van de grens hun euro's uit te geven? Dat zien we zomaar gebeuren. Dat gaat, net als toen bij de oproep om vooral nieuwe auto's te kopen, natuurlijk niet helpen. Sterker nog: de mensen worden daar cynisch van en geven minder in plaats van meer uit.

Weet u wat er vervolgens gebeurt met de opbrengst van de accijnsverhogingen? Helemaal niets. Die komen er niet. Dit jaar vielen de accijnsopbrengsten 800 miljoen tegen. De regering houdt na meerdere keren vragen stug vol dat er geen grenseffecten zijn. Hoe naïef kun je zijn? Ik nodig de staatssecretaris van harte uit om eens bij mij in Enschede te komen, het liefst na 1 januari. Dan kan ik hem in de buurt laten zien hoe deze accijnsverhogingen gaan uitwerken. In de grensstreek, die hijzelf ook kent, kost dit banen. Wij dagen de regering ertoe uit om haar gelijk aan ons te bewijzen. Wij hebben het gevraagd: kunnen we voor 4 november alle interne memo's en e-mails krijgen die hierover geschreven zijn? Want natuurlijk is hier intern voor gewaarschuwd. Die memo's en e-mails zouden er liggen. Wanneer ontvangen wij die? Wij ontvangen ze graag voor de tweede termijn. Ik zal een amendement indienen om de accijnsverhoging voor diesel terug te draaien, zodat de ondernemers in de grensstreek niet hoeven te verhuizen naar België en Duitsland. Ik dien ook een amendement in om de accijns op propaangas niet te verhogen.

Dan het naar voren halen van belastinginkomen. "Naar voren halen" zegt het al: dat is gewoon het beroven van de toekomst. Door een kleine verlaging van het box 2-tarief zouden aandeelhouders massaal nu, in plaats van later, dividend moeten uitkeren. Nou, lekker: nu de belasting naar binnen harken en later zien we wel! Het gevolg: we lossen niets op, maar we stellen uit. Bovendien verzwaren we de belastingen in de toekomst, de belastingen van onze kinderen. Dat is dus belastingobesitas, die gaat ten koste van de ondernemers in 2013. En we kijken niet verder. De regering zou echter nog weleens lelijk op de koffie kunnen komen, want Nederlanders zijn niet gek. Mensen met een eigen zaak hebben zich nog eens achter de oren te krabben over de vraag of ze het midden in een balansrecessie wel zo slim vinden om hun eigen vermogen uit te keren. Dat lijkt ook economisch gezien onwijs. En, zo zeg ik tegen de regering, de Belastingdienst rekent bij een dividenduitkering een strafbelasting van in totaal 72% als hij ziet dat het pensioen wordt afgekocht. Het uitkeren wordt dus voor geen enkele ondernemer interessant. Trouwens, wie heeft er na vijf jaar crisis nog heel veel extra in kas zitten?

Opnieuw stel ik dus de vraag: wat gebeurt er met de opbrengsten van deze vervroegde belastingheffing? Nou, niks, want die zijn er niet. Ik heb dit nu in elke vragenronde en in elk debat aan de staatssecretaris gevraagd, maar ik heb er nog geen antwoord op gekregen. Hoe kan het nu dat we dezelfde maatregel namen in het Belastingplan 2008 en dat die volgens de raming toen 90 miljoen kostte, en dat die maatregel nu 1 miljard oplevert? Waarom was het uitkeren van dividend in 2007 nog een tweedeorde-effect en is het in 2013 een massaal inverdieneffect? Waarom zijn dividenduitkeringen geen tweedeorde-effecten maar grenseffecten wel? Is de staatssecretaris creatief aan het shoppen in de begrotingsregels of mag hij dit tweedeorde-effect meenemen volgens zelf vastgestelde regels bij het regerakkoord?

Ook bij de stamrechtvrijstelling beweert de staatssecretaris dat de afkoopmogelijkheid 1 miljard zal opbrengen. Maar hoe kan het dan dat fiscalisten aangeven dat er bijna geen stamrecht-bv's zijn die op basis van commerciële waarde kunnen afkopen? Hoe kan het dat specialisten op het gebied van het oprichten van stamrecht-bv's aangeven dat de bepaling zinloos is omdat deze uitgaat van het toekennen van een aanspraak op periodieke uitkeringen aan werknemers, waartoe werkgevers bijna nooit bereid zijn? We zullen halverwege het jaar en aan het eind van het jaar heel nauwgezet kijken of de regering haar eigen geprognosticeerde belastinginkomsten binnenhaalt. Wij denken dat dat niet gaat gebeuren, net zoals dat in de afgelopen jaren niet is gebeurd. Elk jaar vielen de belastingopbrengsten meer dan 10 miljard tegen. En als ze tegenvallen, dan komt er een nieuw rondje belastingverhogingen. Ik krijg dus graag commentaar op mijn vraag of dit allemaal realistisch is.

Ik kom nu op een principieel punt. Waarom verklaart de regering niet rechtdoor dat ze gewoon het algemene belastingtarief verhoogt? Dat doet ze niet omdat ze anders het Malieveld weer vol krijgt. Daarmee vergeleken waren de protesten tegen de inkomensafhankelijke zorgpremie slechts een briesje. De regering houdt ook zichzelf voor de gek. Als je extra verdient, dan krijg je dat uitgekeerd tegen het speciaal tarief, maar het speciaal tarief wordt niet opgehoogd. We houden het gewoon fictief op 42% of 52%, terwijl je voor het overwerk eigenlijk 49% of 56% moet betalen. Het gevolg is dat grote groepen belastingplichtigen aan het eind van het belastingjaar 2014, begin 2015 een paar honderd euro zullen terugbetalen. Dat geeft de staatssecretaris ook netjes toe. Is de staatssecretaris bereid om het speciaal tarief voor volgend jaar omhoog te doen, zodat we dat massale terugbetalen, met alle invorderingsproblematiek, die we meerdere keren hebben besproken, niet nog eens hoeven te doen?

Ik zei al: de regering lijdt aan belastingobesitas. Bij een dergelijke kwaal zijn er alleen maar verliezers: degene die gegeten wordt en degene die eet. Degene die gegeten wordt, is de werkende Nederlander. De regering zegt immers zelf: de inkomensafhankelijke arbeidskorting kost 0,2% van de banen. Dat klinkt als heel weinig. Het zijn er echter 15.000 in een paar jaar tijd. Dat is net zoveel als alle banen in een stad als Geldermalsen of als alle banen bij een groot vliegveld. Werken loont minder en ondernemen loont minder. De accijnsverhogingen kosten banen in de grensstreek. Ze leveren geld op, voor de minister van Financiën van Vlaanderen of voor de minister van Financiën van Duitsland. Degene die eet, is de schatkist van ons allemaal. De lastenverzwaringen leveren namelijk bij lange na niet op wat de regering ons voorspiegelt. Het tekort wordt in 2015 steeds hoger. We zijn geen waarzeggers, maar we zien dat jaar na jaar. En als dat weer gebeurt, doen wij een voorspelling: dan gaan we de belasting weer verhogen. We moeten niet in de vicieuze cirkel terechtkomen van hogere belastingen, minder werkgelegenheid, minder belastinginkomsten en dus nog hogere belastingen.

Gaat de staatssecretaris dan in elk geval de fraude met belastingen krachtig aanpakken? Dit is voor het CDA een enorm belangrijk punt. Met grote interesse keken wij dus naar de aanpak van fraude. Toegegeven: dit wetsvoorstel bevat een aantal goede elementen. Veel maatregelen uit de wet pakken echter geen fraude aan, maar zijn er voor de Bühne. Ik noem het gegeven dat een belastingplichtige die nooit iets verkeerd gedaan heeft, straks zes maanden

moet wachten op kinderopvangtoeslag als de Belastingdienst toeslagen niet tijdig toewijst. Hierdoor kan een gezin in grote financiële problemen komen. Als een partner of kind een foute toeslag heeft aangevraagd en daarvoor terecht gestraft is, krijgen alle leden van een gezin nooit meer een voorschot op een toeslag. Wij wachten nog steeds op het voorbeeld van het kind dat naar de kinderopvang moet en de partner die niets heeft gedaan. Die mag de toeslag dus niet meer aanvragen. Laat de staatssecretaris gewoon antwoord geven op ons voorbeeld. Betekent dit dat de partner achttien maanden moet wachten voordat hij de eerste kinderopvangtoeslag krijgt? De staatssecretaris belemmert de partner van degene die gestraft is dus effectief om te gaan werken. De enige manier om eronderuit te komen, is een echtscheiding.

Om grote carrouselfraudeurs te pakken, introduceert de staatssecretaris een nieuwe straf van maximaal zes jaar gevangenis op het niet betalen van btw en loonbelasting. Door de brede omschrijving vallen echter alle ondernemers met liquiditeitsproblemen onder de strafbepaling. Dat kan niet de bedoeling zijn. Dit krijg je als je niet eerst goed onderzoek doet naar de manier waarop fraude wordt gepleegd en naar de beste oplossing daarvoor. Dit krijg je als je alleen bent gericht op binnenharken. Dit krijg je met belastingenobesitas. Ik zal amendementen indienen om deze drie zaken terug te draaien.

Het lijkt erop dat we hetzelfde wat we bij de sociale zekerheid zien, ook bij belastingen gaan zien. De makkelijke dingen bestraffen we in Nederland keihard. De ondernemer die een keer een week te laat zijn btw-aangifte doet, krijgt honderden euro's boete. Degene die een fout maakt, krijgt honderden euro's boete. Dat is soms terecht, maar de grote fraudeurs, degenen die jarenlang met toeslagen frauderen, gaan vrijuit. Of kan de staatssecretaris ons nu al iets zeggen over het onderzoek naar degenen die met toeslagen hebben gefraudeerd?

Voorzitter, u kent het CDA en u weet dat wij constructief blijven, hoe fel en boos wij ook kunnen zijn. Wij hebben wel degelijk een uitweg uit dit dilemma van het kabinet. Het CDA vindt ook dat het begrotingstekort omlaag moet. Wij kiezen echter voor dieper snijden in de overheid en het dichten van belastinggaten. Wij kiezen voor het effectief aanpakken van fraude, want het aanpakken van fraude levert extra belastinggeld op en extra draagvlak in de samenleving, waardoor de belastingen niet hoeven te worden verhoogd. En nee, dat is niet makkelijk gezegd. Wij maken dat concreet en hebben dat steeds gedaan, met resultaat. Dat weet de regering maar al te goed, want zij let op onze voorstellen. Zij wijst onze visie niet af, maar pikt menig voorstel mee. Als zij geld ruikt tenminste, want ook de regering beseft dat het bij CDA-voorstellen niet om het kruimelwerk gaat.

Ik noem een paar voorbeelden uit de afgelopen maand. Het CDA en GroenLinks vroegen per motie naar de belastingconstructie van de NS. Alle geelblauwe treinen en de Fyra staan belastingtechnisch in Nederland en worden geleased, ook al rijden ze in Nederland en hebben ze nog nooit dat mooie, groene land daar gezien. Ze worden nu eindelijk fiscaal naar Nederland gehaald, schrijft de minister. Opbrengst: 23 miljoen euro per jaar. Ook de heer Bashir heeft er in het verleden naar gevraagd. In die brief geeft de regering overigens aan dat zij de belastingconstructies bij

de banken niet kan zien omdat zij via de Belastingdienst kijkt. Dan zit de AWR in de weg! Maar als je 100% aandeelhouder bent, kun je toch ook even als aandeelhouder kijken of er gekke belastingconstructies zijn? Zou de staatssecretaris dus dat gedeelte van de motie van het CDA en GroenLinks nog willen beantwoorden?

Het CDA was tegen de oversubsidiëring van semi-elektrische auto's, twee jaar geleden al. Wij dienden samen met de VVD een amendement in en stelden vragen: hoongelach. Maar wat blijkt? Elke Mitsubishi Outlander kost meer dan €25.000 subsidie. Die rijdt op elektriciteit, maar nog veel meer op belastingeuro's, net als overigens de Prius of de Opel Ampera. De staatssecretaris schroeft nu zeven subsidieregelingen voor deze auto tegelijk terug. De bpm gaat omhoog, de mrb gaat omhoog, de KIA wordt afgeschaft, de MIA wordt afgeschaft, de Vamil-subsidie gaat eraf, de provinciale opcenten moeten worden betaald en er komt 7% bijtelling. Zeven subsidieregelingen voor één auto; dat moet je in Nederland verzinnen. Dit scheelt in 2014 honderden miljoenen, alleen worden er de komende maanden nog veel van deze auto's geleverd. De staatssecretaris kan lachen, dat begrijp ik, maar dit wordt betaald uit de belasting die voor de rest van Nederland wordt verhoogd.

Er is een gat in de waterbegroting. Door een eigen waterbedrijf op te richten, konden grote bedrijven ontsnappen. Het CDA wees daarop, er volgde een nota van wijziging en een weglek van tientallen miljoenen is gedicht.

Ten vierde: al doe je jaren geen aangifte, je blijft toeslagen ontvangen. Voor 2010 en vroegere jaren moet de staatssecretaris nog voor 2 miljard toeslagen controleren. Hij nam het CDA-voorstel over: als je jarenlang geen aangifte doet, wordt je toeslag stopgezet. Hij bespaart daarmee geld.

Het vijfde punt: de verhuurdersheffing. Het CDA wees er in het debat op dat als je alleen maar hoeft te betalen bij tien of meer woningen, alle commerciële verhuurders, en ook een aantal woningbouwcorporaties, bv's zullen oprichten om negen woningen per bv te stallen zodat zij helemaal geen belasting betalen. Degenen die denken dat dit fictief is, moeten eens kijken naar de vogelaarheffing, de Vpb en alle andere belastingen die wij hebben geprobeerd op te leggen aan de woningbouwsector. Daar is nooit één euro geïnd.

Wij deden het voorstel om dat gat te dichten en minister Blok heeft daartoe een voorstel gedaan. Ik hoop dat dit het houdt. Weer gaat het om miljoenen die de overheid zou mislopen door allerlei belastingconstructies die wij veel harder moeten bestrijden.

Er zijn honderden miljoenen verdiend door onze ideeën. Wie durft nog te zeggen dat het CDA zijn constructieve oppositievoers heeft verlaten? Wij weigeren dit pad te verlaten en alleen maar belastingen te verhogen. Wij pakken de bureaucratie aan, de verspillingen, de bizarre uitwassen en de profiteurs. Er zijn nog veel manieren om daarmee extra geld binnen te krijgen. Die belasten de economie niet, noch de werkgelegenheid, maar ze maken het belastingregime rechtvaardiger, transparanter en aanvaardbaarder voor allen. Dat is ons feestje; een ander feestje dan dat van de heer Spekman.

Ik heb nog een aantal losse vragen. De eerste heeft betrekking op de oldtimers. Daarvoor lag er een plan, maar dit blijkt onuitvoerbaar want het eerste jaar wordt er helemaal niet gehandhaafd. De RDW heeft in januari en februari nog niet eens alle formulieren kunnen verwerken. Iedereen kan dus oldtimer zijn als ze maar oldtimer zijn. Is het dan niet logischer om dit een jaar uit te stellen? Het aantal oldtimers en auto's dat wordt geïmporteerd, is omgeslagen in een totaal exportoverschot. Daarbij zitten niet alleen die 26 jaar oude Mercedesen die ik ook graag kwijt wil, daar zitten ook heel mooie auto's bij waarvan de staatssecretaris ook een liefhebber is.

De voorzitter:
U doelt werkelijk op mijn wagen?

De heer Omtzigt (CDA):
Ik doelde eigenlijk op de wagen van de staatssecretaris. Ik weet niet in welke auto de voorzitter rijdt.

De voorzitter:
Zo'n oude Mercedes uit 1985.

De heer Omtzigt (CDA):
Dan is de CDA-fractie ervoor dat de voorzitter, die dit uit de schadeloosstelling van een Kamerlid toch wel kan betalen, daarover toch ook wel enige belasting gaat betalen. Dat bedoelde ik niet met oldtimers, maar u bewijst daarmee wel het punt dat de staatssecretaris in ieder geval voor een onderdeel van zijn Belastingplan gelijk heeft door deze auto's te belasten. Het probleem is dat de staatssecretaris ook een mooie oude auto heeft. Kan de staatssecretaris aan de RDW vragen of een sms-systeem uitvoerbaar is en of een jaar uitstel mogelijk is? Volgens ons kost een jaar uitstel nauwelijks iets.

De afvalbelasting wordt weer ingevoerd. Wij hebben een amendement ingediend dat de staatssecretaris in staat stelt om, nu hij de heffing vroeger invoert, een lager tarief te heffen voor zaken als asbest. Als dat niet gebeurt, vrezet wij voor grote ongelukken met de asbestsanering. Wij zeggen niet wanneer en hoe hij dat moet doen of hoe hoog het tarief moet zijn, maar wij hopen dat hij ook deze uitgestoken hand aanpakt.

Onze vraag over grensarbeid en stamrecht is nog niet beantwoord. Hetzelfde geldt voor de vraag wanneer wij hier het Nederlands-Duitse belastingverdrag kunnen behandelen. Daarom stel ik de vraag nu hier. Wij wachten al een halfjaar op die antwoorden.

Wij zullen een amendement indienen voor dorpshuizen, want die hebben een teruggave van de energiebelasting als zij maar geen sport doen. Sportclubs hebben ook een vrijstelling, maar dorpshuizen waar ook een sporthal aan zit, krijgen die vrijstelling niet. Dat is niet uit te leggen. De waterbelasting is echt een geniaal idee. Nou ja, het op één na geniaalste idee, want vandaag is in Arnhem voorgesteld om een fietsbelasting in te voeren. In 2011 wilde deze staatssecretaris deze belasting afschaffen. In 2013 meldt hij dat hij het nog steeds van plan is, maar hij maakt een uitzondering voor minder dan 1.000 aansluitingen. Vervol-

gens gaat hij de belasting verdubbelen. Dan schaft hij de uitzondering af. Dan zit er ineens een cap op bij 100.000 m3. Nu is die cap er met variant C vanaf. Dit is wel de beste illustratie voor de bijtende kritiek van de Raad van State dat er geen consistentie is in de belastingen in Nederland. Kan de staatssecretaris aangeven hoe deze belasting er de komende jaren uit zal zien?

In het belastingpakket zit ook een maatregel om beter gegevens uit te wisselen met andere belastingdiensten. Dat is prima, maar wij hadden graag klip-en-klaar de toezegging gehad dat de belastingplichtige het recht heeft om te weten welke gegevens naar het buitenland zijn gestuurd. Dat staat niet helder in de brief. Dat kan ertoe leiden dat de buitenlandse belastingdienst op basis van die gegevens iets oplegt, maar dat de belastingplichtige zegt dat hij niet zoveel heeft verdiend in Nederland, of dat het nergens staat. De belastingplichtige heeft dan geen manier om dat te bewijzen. Ik vind dat als de Belastingdienst gegevens aan een ander land geeft, ook naar landen die heel ver weg zijn, de belastingplichtige dat moet weten. Dat is wat anders dan bezwaar maken. De belastingplichtige heeft het recht om dat te weten, om niet in kafkaëske situaties terecht te komen.

Het is prima dat automobilisten met een buitenlands kenteken worden aangepakt. Het is leuk dat er strenger wordt gehandhaafd, maar we moeten dit goed in de gaten blijven houden. Je kunt de auto op naam van je vader of je echtgenoot zetten en er dan in Nederland mee rondrijden. Dan ben je meteen onder de maatregelen uitgekomen, voor zover ik dat kan overzien. Of is daar ook een plan voor?

Het is wel zo dat bijvoorbeeld Polen zich hier sneller moeten melden met een auto en sneller moeten afmelden. Wij zouden graag willen dat er een website komt waar het in het Nederlands en in het Pools op staat en waar je je kunt afmelden. Wees eerlijk, als je mensen die hier een paar maanden komen werken, verplicht om hun auto te registreren, om er belasting over te betalen en deze dan weer uit te schrijven als zij in het buitenland zijn, moet je aan die groep ook goede voorlichting geven. Dat ben je gewoon verplicht aan de mensen die hier tijdelijk werken. Ik hoor hierover graag een toezegging, want anders kom ik met een motie.

Dank voor de nota van wijziging over de anbi's. Wij zijn zeer tevreden over hoe dit voor het buitenland is opgelost. Wij sluiten ons wel aan bij de vragen van de heer Groot. Ik sluit mij ook aan bij de vragen van de heer Groot en mevrouw Neppéus over de toeslagen. Wij zouden ook graag zien dat het bij de huishoudtoeslag mogelijk blijft dat er bij kinderopvang, zorg en huur, en straks ook bij het ene rekeningnummer, rechtstreeks wordt betaald aan de zorgverzekeraar of de kinderopvanginstelling.

Bij het stamrecht heb ik nog een vraag over de overtreding. In de brief staat dat je aanspraak moet hebben op een periodieke uitkering. De meeste vaststellingsovereenkomsten, net als de modelovereenkomst van de regering zelf, bevatten geen aanspraak op een periodieke uitkering, maar op een bedrag. Valt dat ook onder het overgangsrecht?

Wij zouden graag een hernieuwde raming ontvangen van wat de waterbelasting en de afvalbelasting opleveren, omdat zij in de nota van wijziging fors gewijzigd zijn. Dat

moet een andere raming opleveren. Wij blijven bij ons plan voor de vrijstelling van schenkrecht, waarover ik het in september al had. Wij wachten nog steeds op het rapport over belastingnomaden, waar ik meerdere keren naar heb gevraagd. Ik heb ook bij de regeling van werkzaamheden gevraagd om dat te ontvangen.

Gezinnen betalen de rekening van de belastingobesitas van het kabinet. Zij dachten dat Sinterklaas langskwam met die prachtige daling van de belastingtarieven; een geweldig cadeau. Maar nu de surprise: zo'n grote doos, met heel veel krantenpapier gevuld, en een minipresentje. Intussen breken de blauwe belastingpiet, de rode belastingpiet toeslagen en de groene belastingpiet in om de accijnzen te heffen; via de achterdeur, de zijdeur, het balkon en de schoorsteen. Zij namen meer mee dan Sinterklaas door de voordeur had binnengebracht.

De vergadering wordt van 21.29 uur tot 21.40 uur geschorst.

De heer **Dijkgraaf** (SGP):

Voorzitter. We hebben een langdurig debat gevoerd met de staatssecretaris. We hebben daaraan twee maandagen mogen — want het is een voorrecht om over zo'n mooi belastingplan te praten — besteden. In mijn visie kun je bij een plenaire afronding twee dingen doen. Je kunt nogmaals de vragen stellen die niet zijn beantwoord, maar dat is voor mij nu een beetje lastig want al mijn vragen zijn beantwoord. Ik dank de staatssecretaris daar zeer voor, maar daarmee maakt hij het voor mij wel lastig als ik in de plenaire sessie per se veel tijd zou willen vullen. Maar dit is een bewust compliment, want hoe eerder de vragen zijn beantwoord, hoe beter het is. Ik dank de staatssecretaris voor zijn heldere antwoorden. Het tweede wat je kunt doen is een visie geven. De SGP heeft een visie: zij wil een sociale vlaktaks. Sinds vandaag hebben we die in ieder geval in de Tweede Kamer, maar die wet moet nog door de Eerste Kamer. Ik heb er alle vertrouwen in dat dat gebeurt. Er is commentaar mogelijk: gaat het wel snel genoeg? Wat ons betreft niet, wij zouden het graag versnellen. Dat kan ook, door minder geld rond te pompen. We hebben daarover met de staatssecretaris van gedachten gewisseld. We hebben binnen nu en een jaar alle mogelijke momenten om daarover met elkaar door te spreken, bijvoorbeeld aan de hand van de commissie-Van Dijkhuizen of de brieven die de staatssecretaris heeft beloofd. Dat is mooi.

Eén concreet voorbeeld ter illustratie, waarop ik wel graag een reactie hoor van de staatssecretaris. Het gaat om de kinderopvangsubsidie. Dat is zo'n subsidie waarvan het Centraal Planbureau heeft gezegd dat je je, in het licht van het doel waarvoor ze eigenlijk is bedoeld, namelijk het verhogen van de arbeidsparticipatie, kunt afvragen of ze wel effectief en efficiënt is. Wij denken van niet. Het Centraal Planbureau stelt dat in zijn conclusie ook. Interessant is de volgende vraag. Stel dat je zo'n soort subsidie, los van alle politieke meningen en van de vraag of je er voor of tegen bent, voor een deel of geheel zou afschaffen en het bedrag zou teruggeven in de vorm van lagere tarieven, wat zou dat dan betekenen voor de arbeidsparticipatie? Ik heb namelijk gemerkt dat het effect op de arbeidsparticipatie belangrijk is en, gezien de vergrijzing in de toekomst, een heel terecht punt. Dit is slechts een illustratie, maar kunnen we dat soort exercities van de staatssecretaris tegemoet zien? Het gaat

eigenlijk om een soort draaitabellen waaraan je niet alleen de opbrengst kunt zien in termen van financiën, maar ook in termen van arbeidsparticipatie. Zou de staatssecretaris zoiets kunnen leveren? Volgens mij kunnen we dan een nog veel effectievere discussie met elkaar voeren.

Nog één opmerking over de leidingwaterbelasting. Wij hebben de staatssecretaris gevraagd om die aan te passen. Wij vonden met name de effecten voor het midden- en kleinbedrijf, en zeker voor de landbouw, veel te groot. Door een aanpassing in de vorm waarvoor de staatssecretaris kiest, namelijk optie C, halveren we de effecten voor dit soort bedrijven bijna. Wij zijn daar dus zeer voor. Ook wat dat betreft danken wij de staatssecretaris voor zijn input.

Ik kan het hierbij laten in mijn eerste termijn, voorzitter.

De heer Klein (50PLUS):

Voorzitter. Voor 50PLUS is het belastingpakket helder: het bestaat uit vier voorstellen. Het is echter wel een beetje een rommeltje, een veelvoud van uiteenlopende en los van elkaar staande maatregelen, die ook naar het oordeel van de Raad van State nauwelijks bijdragen aan de noodzakelijke structurele herziening van, onder andere, de inkomstenbelasting. Er is in feite geen bestendig fiscaal verhaal. Er worden allerlei maatregelen teruggedraaid of omgedraaid, en dat leidt alleen maar tot verwarring. Denk aan de herinvoering van de belasting op het storten van afval, de afschaffing van de werkbonus of de verlenging van de "eenmalige crisisheffing", die dus niet eenmalig is. Dit bevordert het vertrouwen in de fiscale wetgeving niet. De commissie-Van Dijkhuizen heeft aangegeven dat een belastingstelsel gebaseerd moet zijn op een morele acceptatie van de belastingheffingen. Onredelijke, onrechtvaardige, willekeurige en ad-hocpaniekmaatregelen ondermijnen die acceptatie en daarmee de belastingmoraal. Nederland kent internationaal gezien een hoge belastingmoraal en dat moet dit kabinet niet afbreken.

De mantra die wij de hele tijd horen, betreft het op orde brengen van de staatskas. Dat zou dan het excuus zijn voor veel lastenverzwaringen. Het gaat ons er echter om dat we moeten werken aan een stimulans van de economie, aan het herstel van consumentenvertrouwen en aan het realiseren van maatschappelijke doelstellingen, maar dat zien wij er helaas niet in terug. Van een eenvoudige belastingwetgeving waarbij arbeid minder belast gaat worden, is nog geen sprake. Het proces van die vereenvoudiging moet verder op gang komen. Zo'n vereenvoudiging mag overigens niet ten koste gaan van de burger. Er mag niet, zoals bij de Wul, een situatie ontstaan van winnaars en verliezers. Fiscale wetgeving is geen gokpaleis.

De dekkingen van de voorliggende kabinetsplannen zijn ook uitermate dubieus. Veel plannen worden betaald door toekomstige belastingmaatregelen naar voren te halen. Dat gebeurt onder meer bij de afschaffing van de stamrechtvrijstelling. Of een en ander nou wel of niet gebeurt, ook de effecten ten gevolge van de tariefverlaging in box 2 zijn zeer dubieus. De opbrengsten zijn dus veel te onzeker. Het kabinet rekent zich rijk. Op papier lijkt het mooi, maar straks krijgen we de rekening gepresenteerd.

Het kabinet rekent zich rijk met de lastenverzwaringen, zoals de verhoging van de accijnzen op diesel en lpg. Die lasten-

verzwaringen zijn kortzichtig. De negatieve effecten van weglekken naar het buitenland worden schromelijk onderschat. Ondernemers, vaak 50-plussers die geen kant meer op kunnen, worden door dit kabinet in een verdomhoekje geplaatst. De staatjes waarin een en ander wordt vergeleken met andere landen en waaruit blijkt dat het wel meevalt, worden geleverd zonder btw. De meeste burgers, sterker nog, alle burgers betalen btw. De accijnzen plus de btw leiden dus tot het grote verschil met het buitenland. Het kabinet is wel heel positief voor de transportondernemers in Nederland. Zij hebben wel een voordeel. Zij gaan namelijk flink in het buitenland tanken.

Er ontstaan extra weglekeffecten doordat er ook veel meer andere producten over de grens zullen worden gekocht, bijvoorbeeld bij de supermarkten over de grens. Dat leidt uiteindelijk tot een verlies aan inkomsten, de btw. Uiteraard is dit ook slecht voor grote groepen Nederlanders buiten de grensstreken. Nederlanders die in de grensstreken wonen, zijn blij omdat zij bijvoorbeeld naar Duitsland kunnen gaan. Dat is slecht voor de ondernemers. Maar voor Nederlanders die niet in de buurt van de grensstreek wonen, is het ook slecht, want zij hebben geen alternatief. Zij kunnen niet weg en hebben dus last van een pure lastenverzwaring.

Wat betreft de accijns op propaan, sluit ik mij aan bij de opmerkingen die reeds gemaakt zijn. Het is zeker een eerste levensbehoefte voor de mensen in het buitengebied die niet zijn aangesloten op het aardgasnet. Wat vindt de staatssecretaris van het voorstel van de Vereniging Vloeibaar Gas om te komen tot een teruggaveregeling?

Een heel apart punt is de introductie van de werkbonus. Die werd ingevoerd voor 2013 vanuit de gedachte dat 61- en 64-jarigen met deze bonus zouden worden gestimuleerd om langer te werken. Dan praten we over werknemers en zzp'ers. Dat was nodig. Het was een belangrijke maatregel, maar nu is het ineens niet meer nodig. Voor nieuwe gevallen is het al helemaal niet nodig. Een en ander wordt afgebouwd en wordt per 2018 afgeschaft. Dat is een duidelijk voorbeeld van een wispelturige overheid. Wij zullen dan ook een amendement indienen om deze werkbonus te handhaven. Wij vinden het namelijk heel belangrijk dat men wordt gestimuleerd om te werken. Dat geldt voor 61-jarigen en 64-jarigen, tot aan de AOW-gerechtigde leeftijd. Dan de afschaffing van de stamrechtvrijstelling. Ook dat vinden wij een uitermate slechte zaak. Niet alleen levert dit niets op, het heeft ook grote nadelen. Het is met name slecht voor 50-plussers met een ontslagvergoeding. Nu krijgen die mensen dubbele tegenslag. Het ontslag zelf is al slecht, maar de vergoeding om met name de pijn voor het verlies van pensioenopbouw weg te nemen, wordt wegbelast, zodat meteen alles binnenkomt bij de Belastingdienst. We hebben nog wel twee vragen over de overgangsregeling. Geldt de overgangsregeling ook voor banksparen? De overeenkomst moet voor 31 december zijn geregeld. Licht het stortingsmoment daadwerkelijk voor 1 juli 2014 en niet al per 1 januari 2014?

Ik kom bij de motorrijtuigenbelasting voor oldtimers. Dat getuigt ook van wispelturig beleid. Ook dit is gerommel, want het is de derde aanpassing in vier jaar. Oldtimers zijn een oude melkkoe. Er wordt steeds gepeurd naar wat er nog in zit. Wij vragen ons ook af of een en ander niet is gebeurd op foute aannames. De staatssecretaris heeft aangegeven dat TNO argumenten zou hebben die niet

zouden kloppen. Wij hebben er ook naar gekeken, maar volgens ons is sprake van het tegenovergestelde. Er worden acht argumenten aangegeven. De Stichting Autobelangen vindt dat daar goed naar moet worden gekeken. Ik ben benieuwd naar de reactie van de staatssecretaris. Het lijkt ons veel beter, in aansluiting op wat de heer Omtzigt heeft aangegeven, om de maatregelen op dit punt een jaar uit te stellen en mee te nemen naar het Belastingplan 2015. Een amendement hierover zal ik nog voorleggen. Wellicht kan het CDA dat ondersteunen.

Een apart vraagje gaat over de leidingwaterbelasting. In hoeverre werkt dat nadelig voor de zwembaden? Juist de zwembaden gebruiken veel water. Voor recreatieondernemers is die belasting dus heel slecht, maar ook de openbare zwembaden en gemeenten zullen met extra kosten worden geconfronteerd vanwege het zwemwater. Ze kunnen moeilijk zeggen: weet je wat, we gaan de baden maar half vullen want dan zijn we zuinig met het zwemwater. Ik ben benieuwd hoe de staatssecretaris dat wil oplossen.

Is dan alles slecht in het Belastingplan? Nee, wij vinden drie puntjes goed. Eerst iets over het bevorderen van de schenkingsvrijstelling van €100.000 voor de aankoop van huizen. Daar hebben wij in het voorjaar ook al over gesproken. We zijn daar tevreden mee. We vinden het alleen jammer — maar daar komen wij in het Belastingplan 2015 op terug — dat dit maar voor één jaar geldt. Wij denken dat het veel structureler moet gebeuren. Wij zijn ook benieuwd naar de plannen voor het verbeteren van de pensioenen van zzp'ers. Dat wordt nu als een positief punt naar de toekomst aangegeven. Dan het derde goede punt. Ook mijn fractie denkt aan de volgende generaties. Het is dus heel belangrijk om te zorgen voor goede energieopwekking, evenals energiebesparing. Ook de volgende generaties moeten gebruik kunnen maken van goede elektriciteit. De regeling voor lokaal opgewekte energie vinden wij ook goed, met uitzondering van een kwestie die volgens ons moet worden verbeterd. De lease- en huurinstallaties moeten er namelijk bij. Nu komt de regeling erop neer dat je, als je het geld hebt, zonnepanelen en een windturbine kunt kopen, maar anders niet. Daarover wil ik een motie indienen.

Ik wil eerst nog iets zeggen over de slechte ontwikkelingen als het gaat om het selectief winkelen in de commissie-Van Dijkhuizen. Daar is iedereen vrolijk mee bezig, dus wij gaan dat ook maar doen. Ik dien in dat kader nog een amendement in over de verlaging van het fictieve rentepercentage voor de vermogensrendementsheffing. Dat is al jaren 4%, maar dat is absoluut niet realistisch. Er is geen mens in dit land die 4% rendement weet te behalen op zijn spaargeld. Daarom willen wij dit percentage verlagen naar 2%. Een ander voorstel van de commissie-Van Dijkhuizen levert echter juist geld op. Er is sprake van een enorme subsidie op de giftenaftrek. Wij willen een motie indienen om te komen tot afschaffing van de fiscale giftenaftrek, want die leidt tot helemaal niets.

Ik dien ten slotte de volgende moties in.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat onderzoek door de commissie-Van Dijkhuizen heeft aangetoond dat de hoogte van de fiscale aftrek van giften geen significante invloed heeft op de omvang van giften en het aantal gevers;

overwegende dat de giftenaftrek de schatkist jaarlijks een bedrag van 400 miljoen kost;

overwegende dat de commissie-Van Dijkhuizen op grond van beschikbaar onderzoek van oordeel is dat de giftenaftrek zou moeten worden afgeschaft wegens gebrek aan effectiviteit;

roept de regering op, de fiscale giftenaftrekfaciliteit af te schaffen,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door het lid Klein. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 34 (33752).

De heer Klein (50PLUS):

Hiermee zijn wij ook meteen van die discussie over de anbi's af.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat de fiscale regeling voor decentrale opwekking van energie thans vooral gericht is op (beperkte groepen) kapitaalkrachtige particulieren die een duurzame-energieopwekkingsinstallatie in eigendom hebben, en dat derhalve een groot aantal particulieren en energiecoöperaties geen beroep kunnen doen op deze regeling;

van mening dat decentrale energieopwekking zo veel en zo effectief mogelijk moet worden gestimuleerd, en dat het voldoende zou moeten zijn als de productie-installatie direct of indirect het juridisch en/of het economisch eigendom is van de coöperatie, zodat een gebruikelijke manier van governance kan worden toegepast;

nodigt de regering uit, in de geest van het energieakkoord de fiscale regeling voor decentrale energieopwekking ook toegankelijk te maken voor (groepen) particulieren die een installatie leasen of huren,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door het lid Klein. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 35 (33752).

Mevrouw Schouten (ChristenUnie):

De heer Klein fulmineert behoorlijk tegen lastenverzwaringen in het Belastingplan, maar komt nu met een erg

opmerkelijk voorstel. Een aftrekpost voor veel mensen, die hun lastendruk verlicht, moet worden afgeschaft. Bovendien gaat het om de giftenaftrek. Heeft de heer Klein bedacht of onderzocht wat dit bijvoorbeeld betekent voor een Ouderenfonds of een ANBO?

De heer Klein (50PLUS):

Ten eerste heeft het geen enkel effect op de koopkracht. Je kunt €1.000 geven aan een anbi, bijvoorbeeld een liefdadigheidsinstelling. Als je €500 geeft, ben je per saldo precies hetzelfde kwijt. Het heeft dus geen enkel effect op de koopkracht van mensen. In die zin is het geen lastenverzwaring. Uit het onderzoek van de commissie-Van Dijkhuizen is heel nadrukkelijk gebleken dat er eigenlijk geen mens is die meer of minder geeft vanwege de belastingaftrek. Sterker nog, door het huidige drempelsysteem subsidieer je in feite. Wil je komen tot een vereenvoudiging, dan zou die giftenaftrek heel goed kunnen verdwijnen.

Mevrouw Schouten (ChristenUnie):

Ik moet er toch nog even over nadenken dat het de koopkracht niet zou raken als wij aftrekposten afschaffen. Kennelijk heeft de heer Klein daar diepere inzichten in. Hij zegt dat de commissie-Van Dijkhuizen stelt dat er helemaal geen effect is. De commissie-Van Dijkhuizen zegt iets anders, namelijk dat het niet goed vast te stellen is. Dat is toch echt een wezenlijk verschil. Maar goed, ik zal navraag doen bij het Ouderenfonds of men dit een buitengewoon goede maatregel van de 50PLUS-partij vindt. Ik ben benieuwd wat dit betekent voor de goede activiteiten die het fonds verrijkt.

De heer Klein (50PLUS):

Het heeft sowieso niets met de koopkracht te maken, want het is geen aftrekpost die leidt tot meer inkomsten. Het is een aftrekpost die je alleen maar gebruikt op het moment dat je een gift geeft. Dat is een moment dat je zelf al meer wilt uitgeven. Het is mijn stellige overtuiging dat Nederlanders met een sociaal hart graag hun geld geven, ook aan ouderensfondsen en goede doelen. Daarvoor hoeven zij niet gesubsidieerd te worden door de belastingbetaler.

Mevrouw Neppéus (VVD):

Ik heb goed geluisterd naar de heer Klein. Aan het eind van zijn betoog komt hij met het voorstel voor het afschaffen van de giftenaftrek. Dat zal de overheid geld besparen. Daartegenover staat de verlaging van die vermogensrendementsheffing. Dat kruist elkaar, maar voor de rest heb ik steun voor enkele lastenverlichtingen gehoord, maar een nee tegen alle lastenverzwaringen. Kan ik een amendement verwachten met een dekking? Wij proberen hier allemaal een zuiver beeld te geven. Kan ik zo'n amendement verwachten of krijgen wij een stuk tekst waarin dit zit? Vanavond heb ik zoiets niet gehoord. Wat kan ik verwachten?

De heer Klein (50PLUS):

Mevrouw Neppéus kan verwachten dat wij een consistent verhaal hebben. We hebben ook heel consistent aangegeven dat dit maatregelen zijn van een kabinet dat zich rijk rekent. Dat geldt voor de stamrechttopnames, het geldt voor de box-2-tariefverdeling, voor de extra opbrengsten van

accijnzen, die er helemaal niet zullen zijn en voor de btw-effecten, die er niet zullen zijn, omdat er weglekeffecten naar het buitenland zijn. Kortom, wat door dit kabinet geleverd wordt, is boterzacht. Men kan hier wel zeggen, daar niet voor te zijn, maar het is onze stellige overtuiging dat je uiteindelijk veel meer inkomsten hebt als je het niet doet. Bovendien realiseer je dan een veel betere economie, waardoor er meer winsten zullen zijn voor de bedrijven. Uiteraard zullen dan ook de vennootschapsbelastinginkomsten weer stijgen.

Mevrouw Neppéus (VVD):

Ik heb het geprobeerd, maar ik stel vast dat het betoog bestaat uit weglekverhalen en dat er verder geen dekking is. Wellicht dat er nog een amendement komt waarin een echte dekking zit. Dat ga ik dan geboeid volgen.

De voorzitter:

Mijnheer Klein?

De heer Klein (50PLUS):

Nou, zij gaat het geboeid volgen, dus dat wacht ik dan af.

De heer Bashir (SP):

De heer Klein kondigt aan een amendement in te dienen, waardoor hij de vermogensrendementsheffing gaat verlagen, zodat mensen voortaan minder vermogensrendementsheffing hoeven te betalen. Ik las net op het nieuws dat de 500 rijkste Nederlanders, die gezamenlijk 113 miljard euro hebben, dit jaar 6% meer vermogen hebben kunnen vergaren. Mijn vraag aan de heer Klein is of hij in zijn amendement ook deze mensen een belastingverlaging gaat geven, wat mij volstrekt onlogisch lijkt.

De heer Klein (50PLUS):

Ik weet niet precies waar u op doelt. De meeste vermogende Nederlanders zijn slim genoeg om hun vermogen niet op een bankrekeningetje te zetten. Ze zullen wel allerlei methodes hebben om dat op een goede manier en fiscaal aantrekkelijk voor hen weg te zetten. De vermogensrendementsheffing zal voor hen geen probleem zijn. Het gaat mij om de grote hoeveelheid mensen die kleine spaarbedragen hebben, juist om een reserve op te bouwen, om te zorgen dat er een spaarcentje voor de oude dag is. Dat geld wordt op dit moment wegbelast met een fictief rendement van 4%, terwijl dat absoluut niet realistisch is.

De heer Bashir (SP):

Voor mensen met een laag vermogen, die een laag bedrag op de spaarrekening hebben, zijn wij van de SP ook soepel. Daar hoeft de heer Klein zich geen zorgen over te maken. Hij kondigt echter een amendement aan om de vermogensrendementsheffing te verlagen. Dan neem ik aan dat dit ook voor de 500 rijkste personen geldt, die bij elkaar 113 miljard hebben en die hun vermogen ook nog eens met 6% hebben zien toenemen. Dat is dus hoger dan de 4% van de vermogensrendementsheffing. Het zou mij heel erg onrealistisch lijken en ook onlogisch dat juist voor die 500 rijkste mensen de belasting verlaagd wordt. Ik wil de heer Klein

vragen of hij hier fractievoorzitter is van 50PLUS of van die 500 mensen.

De heer Klein (50PLUS):

Ik zal dat meenemen naar mijn fractie. U maakt een goed punt. Het huidige uitgangspunt is de box-3-systematiek, die uitgaat van een fictief rendement van 4% en daar dan 30% belasting over heft. Dat is het uitgangspunt zoals het nu is. Indien dat echter de onbedoelde neveneffecten heeft die de SP signaleert, moeten we dat met elkaar bekijken. Wellicht kan ik rekenen op steun van de SP om dat te verbeteren.

De heer Dijkgraaf (SGP):

De heer Klein is nogal stellig over de giftenaftrek. Nu heeft de commissie-Van Dijkhuizen inderdaad vastgesteld dat niet vast te stellen valt of die aftrek effectief is. Dat is iets anders dan dat die niet effectief is. Dat komt, omdat er in Nederland onvoldoende data zijn om dat aan te tonen. We weten het gewoon niet. De heer Klein heeft zich, gezien zijn stelligheid, ongetwijfeld verdiept in de literatuur hierover en ook in de internationale literatuur hierover, die de effectiviteit wel kan vaststellen, omdat er in het buitenland meer data over zijn. Daaruit blijkt dat de giftenaftrek wel degelijk effectief is. Wat vindt de heer Klein nu van dat geheel, van de kennis die er op wereldniveau is? Zou die kennis niet moeten uitmonden in een goede evaluatie hier in Nederland of de aftrek effectief is of niet? Dit is voor de muziek uitlopen.

De heer Klein (50PLUS):

Waar het gaat om internationale onderzoeken, zou ik graag informatie met de heer Dijkgraaf delen om te bekijken of dat inderdaad zo is. Uit de informatie die ik gezien heb, blijkt juist dat internationaal gebleken is dat de giftenaftrek helemaal niet extra voordelig is en veel winst oplevert. Dat zie je terug in de resultaten van de commissie-Van Dijkhuizen. Iedereen is daarin selectief aan het winkelen en neemt daaruit de dingen die hem goed uitkomen. Wij kunnen dit verder bekijken naar aanleiding van de kabinetsreactie in april, maar het lijkt mij verstandig om alvast een voorzet te doen. Overigens is het slechts een motie en geen amendement. Laten wij verstandig zijn en de richting kiezen die de commissie-Van Dijkhuizen aangeeft om tot een vereenvoudigd belastingstelsel te komen, waar de aftrek van giften bij hoort.

De heer Dijkgraaf (SGP):

Dat is een mooie open deur, en dat bedoel ik in dit geval positief. De heer Klein zegt dat hij het eigenlijk ook nog niet goed weet en wil tot april wachten. Ik verzoek hem om de motie aan te houden; dat lijkt mij dan verstandiger.

Ik heb ook een vraag over het bestedingseffect. Op vragen van mevrouw Schouten zegt de heer Klein dat het voor de koopkracht niets uitmaakt. Mensen gaan gewoon minder geven; in plaats van €1.000 geven zij €500. Op de vervolgvraag of de ouderenfondsen er last van hebben, zegt de heer Klein dat ze er geen last van hebben omdat sociale mensen nog steeds net zo veel geven. Die stellingen kunnen niet allebei waar zijn. Of je geeft nog net zo veel en je hebt een koopkrachtprobleem doordat je de helft niet meer

terugkrijgt via de belasting, of de fondsen krijgen minder. Wat is het?

De heer Klein (50PLUS):

Volgens mij is het niet van tweeën een. Er is geen koopkrachteffect, want je geeft minder uit omdat je minder aan giften geeft. Anderzijds heb je de giften die je schenkt aan bijvoorbeeld ouderenfondsen, kerkgenootschappen en liefdadigheidsdoelstellingen, anbi's dus. Op dat moment ontstaan er meer mensen die daaraan kunnen gaan geven omdat het veel aantrekkelijker wordt om sociaal je gezicht te laten zien. Dat zou ook de SGP moeten aanspreken: dat veel mensen gewoon geven, niet vanuit de gedachte van belastingvoordelen, maar vanuit de gedachte dat je hart ligt bij de instelling waarvoor je kiest.

De heer Groot (PvdA):

Ik vind dit een staaltje wonderlijke logica. Los daarvan, in de amendementen staan veel wensen, maar ze zijn niet gedekt. Die kan ik dus ook niet al te serieus nemen.

Wat ik wel serieus neem, is de motie over decentrale energieopwekking. Die vind ik interessant en heel sympathiek. De heer Klein wil de mensen die geen zonnepaneel kunnen kopen, via een leaseconstructie toch in staat stellen om dat te doen. Heeft de heer Klein er wel bij stilgestaan dat dit ook weer risico's heeft? Huurders komen via zo'n leaseconstructie langjarig vaster te zitten aan een energiemaatschappij, waardoor de hond in eigen staart bijt. Als je uitgeleverd bent aan een energiemaatschappij, krijgt die meer greep op de klanten. Via het energietarief kan het voordeel dat een particulier binnenhaalt, weer teniet worden gedaan. Ziet de heer Klein dat risico? Lijkt het hem ook goed om dit uit te sluiten?

De heer Klein (50PLUS):

De heer Groot wijst terecht op dit aspect. Zoals ik in de motie heb verwoord, is het ruim. Het gaat niet over de vraag wie op een gegeven moment de verhuurder en de leasemaatschappij is. Je hebt verschillende organisaties. Dat zouden energiemaatschappijen kunnen zijn. Uiteraard is het heel belangrijk dat de toekomstige huurders goed marktonderzoek doen en een vergelijking maken tussen de verschillende verhuurders en/of leasemaatschappijen om te bepalen wat voor hen een gunstig leasecontract is. Als er wurgconstructies in zitten zoals de heer Groot aangeeft, is het verstandig dat zij niet op het aanbod ingaan, om te voorkomen dat zij die afhankelijkheid creëren. Dit is een zaak van de verschillende aanbieders die op deze manier wordt ondervangen.

De heer Groot (PvdA):

Kan ik de motie zo lezen dat het ministerie wordt uitgenodigd om hier mogelijkheden voor te ontwerpen, om te kijken of dat mogelijk is?

De heer Klein (50PLUS):

Dat klopt. Daarom heb ik het in de vorm van een motie gedaan, niet in de vorm van het amendement. Dat heeft mevrouw Schouten gedaan. Een van de punten die in het wetgevingsoverleg naar voren kwamen, was de vraag van

de staatssecretaris hoe het dan zit met het verhaalrecht als er eventueel problemen zijn. Dat hopen wij op deze manier te ondervangen, zodat daar rekening mee kan worden gehouden.

De voorzitter:

Wij gaan nu luisteren van naar de bijdrage naar de heer Van Ojik van GroenLinks, die een spreektijd heeft opgegeven van vijftien minuten.

De heer Van Ojik (GroenLinks):

Op de twee dagen waarop wij het Belastingplan eerder bespraken, heb ik geprobeerd als niet zijnde de woordvoerder belastingen van de fractie van GroenLinks — dat is mijn collega Jesse Klaver — van de nood een deugd te maken. De nood is dat ik niet alle ins en outs van de Nederlandse fiscaliteit ken en de deugd is dat ik misschien wat meer de hoofdlijn van het beleid in de gaten kan houden. Ik heb vastgesteld dat die hoofdlijn, de doelstelling van het Belastingplan en het belastingstelsel, in de woorden van het kabinet neerkomt op twee zaken, namelijk een evenwichtige inkomensverdeling en werk moet lonen. Ik dacht dat de staatssecretaris met die samenvatting van de bedoeling van belastingheffing wel zo ongeveer kon instemmen.

Evenwichtige inkomensverdeling is een nogal subjectief, vaag en slecht gedefinieerd begrip. Wat versta je onder evenwichtig en wat niet? Mijn vaststelling is dat die evenwichtige inkomensverdeling er wat de fractie van GroenLinks betreft met het Herfstakkoord niet beter op is geworden. Ik noem de algemene heffingskorting als voorbeeld. Ik heb de heer Groot beloofd om daar toch nog iets over te zeggen. Er is weinig geld, dus er moeten veel lastenverzwaringen worden doorgevoerd. Een aantal leden van de coalitie zegt dat het heel vervelend is dat het moet, maar dat het niet anders kan omdat het moeilijke tijden zijn. Vervolgens gaat het kabinet een half miljard repareren in de algemene heffingskorting voor gezinnen met een inkomen boven de €55.000, dus voor ongeveer 15% van de Nederlandse bevolking. De heer Bashir had het over de absolute top, maar dit is een heel goede substop van 15%. Dat vind ik geen evenwichtige inkomensverdeling.

De andere andere grote lijn in het Belastingplan is dat werk moet lonen. Ik ben mij blijven verbazen — wij hebben daar discussie over gehad in de twee eerdere debatten — over de gedachte die hier toch, hoe je het ook wendt of keert, achter ligt, namelijk dat één van de grote problemen op de arbeidsmarkt is dat er kennelijk onvoldoende afstand is tussen de uitkering en het loon en dat die afstand moet worden vergroot zodat meer mensen zich aanbieden op de arbeidsmarkt. Dat is nu juist, zo zou ik tegen het kabinet willen zeggen, wat er de afgelopen jaren steeds is gebeurd. De werkloosheid is juist gestegen doordat er steeds meer mensen op de arbeidsmarkt kwamen. Pas recentelijk is de werkloosheid vooral gestegen doordat er minder banen waren. Ik zie dus niet in hoe dat "werk moet lonen" ons uiteindelijk kan helpen in onze ambitie om de arbeidsmarkt weer gezond te maken en vooral om mensen weer aan het werk te helpen.

Ik heb daarvoor een veel betere suggestie, die ik eerder heb aangekondigd. Mijn suggestie is om echt serieus werk te

maken van de verlagen van de kosten van arbeid voor werkgevers. Nu wil het gelukkige toeval dat de crisisheffing 128 miljoen meer heeft opgeleverd dan was verondersteld. Er is dus een meevaller. De fractie van GroenLinks stelt voor om die meevaller van 128 miljoen terug te geven aan het bedrijfsleven in de vorm van lagere lasten op arbeid. Nou ken ik het antwoord, want wij hebben die discussie natuurlijk gevoerd. Het antwoord is: dat is in strijd met de begrotingsregels. Dat antwoord snap ik, maar strijdigheid met de begrotingsregels geldt in dit huis vooral zolang er geen andere afspraken zijn gemaakt. Er zijn talloze voorbeelden — dat weet u, mevrouw de voorzitter, en dat weet het kabinet — van meevallers die op basis van een politieke afspraak van een politieke meerderheid in deze Kamer niet worden gebruikt voor het dichten van het EMU-gat. Ik noem meevallers in het onderwijs en een meevaller in de kinderopvangtoeslag, waar ik samen met de Partij van de Arbeid een motie over heb ingediend. Die meevallers worden dan wel degelijk gebruikt. Die krijgen een andere bestemming. De GroenLinks-fractie stelt voor om de 128 miljoen die de crisisheffing extra heeft opgebracht, terug te geven aan de werkgevers, zodat daar een verlaging van de arbeidskosten voor werkgevers uit voortvloeit. Ik heb daartoe een amendement ingediend. Dat is uiteindelijk goed voor de werkgelegenheid en via een verlaging van de uitkeringen ook voor datzelfde EMU-saldo.

De heer Koolmees (D66):

Dat is natuurlijk een heel sympathiek voorstel van de heer Van Ojik.

De heer Van Ojik (GroenLinks):

Dank u wel.

De heer Koolmees (D66):

Wij hebben in de afspraken die wij hebben gemaakt, ook geprobeerd om de lasten op arbeid te verlagen met 1,8 miljard en werkgevers voor 200 miljoen aan lastenverlichting te geven. Mijn punt is dat wij, naast de meevaller van 128 miljoen, ook een tegenvaller hebben van 10 miljard. Heeft de heer Van Ojik ook een oplossing voor dat probleem?

De heer Van Ojik (GroenLinks):

Ik heb het nu over de meevaller in de crisisheffing. Daarmee suggereer ik niet dat ik ook een oplossing heb voor alle tegenvallers. Ik weet niet of D66 dat wel heeft. Zo ja, dan nodig ik D66 van harte uit om met die oplossing te komen. Het gaat erom dat hier een specifieke maatregel is getroffen waar een specifieke opbrengst van werd verwacht. Die opbrengst valt mee. Het lijkt mij heel erg voor de hand liggend wat je met die opbrengst kunt doen. Natuurlijk kun je die besteden aan een verkleining van het EMU-saldo. Dat gebeurt ook met heel veel meevallers, maar het gebeurt ook heel vaak niet. Daar heb ik op gewezen. Ik noemde het voorbeeld van het onderwijs en van de kinderopvangtoeslag. Ik hoop dus heel erg dat ik bij mijn collega's steun vind voor dit idee, omdat het op de lange termijn niet alleen mensen aan het werk helpt, maar daardoor ook goed is voor het EMU-saldo. Dus het is een heel goede investering in de kracht van de Nederlandse economie.

De heer **Koolmees** (D66):

Daarom hebben wij bij die afspraken heel forse lastenverlichtingen voor elkaar weten te krijgen: volgend jaar 1,8 miljard lagere lasten voor werkgevers. Dat is de bedoeling van die afspraken. Mijn punt is een beetje dat je wel het totaalplaatje moet meenemen als je selectief gaat shoppen in deze meevaller van 128 miljoen. Dan moet je ook rekening houden met een tegenvaller van 10 miljard in de belastinginkomsten. Alleen maar de meevallers uitgeven en de tegenvallers negeren lijkt mij niet een heel verstandig begrotingsbeleid.

De heer **Van Ojik** (GroenLinks):

Nee, dat ben ik uiteraard met de heer Koolmees eens. Hij weet ook dat de GroenLinks-fractie altijd meedenkt over hoe tegenvallers moeten worden opgevangen. Dat doen wij ook in ons eigen verkiezingsprogramma, in onze eigen tegenbegroting en onze eigen voorstellen. Het gaat mij hier om een heel specifiek voorbeeld waarbij geld bij het bedrijfsleven is opgehaald. Overigens zegt de heer Koolmees: wij doen al 1,8 miljard aan lastenverlichting voor arbeid. Maar het is een bewuste keus geweest van de coalitie en de gedoogpartners om het overgrote deel daarvan te doen in de vorm van een belastingverlaging in de eerste schijf. Dat is een heel bewuste keus geweest, neem ik aan. Mijn stelling is dat de lasten en de kosten van werkgevers verlagen uiteindelijk veel effectiever zal blijken te zijn voor de werkgelegenheid dan de lastenverlichting in de eerste schijf. Daar kunnen wij waarschijnlijk een hele, theoretische discussie over voeren, maar ik stel vast dat ongeveer 200, 300 miljoen van dat totaal van 1,8 miljard in de vorm van een lastenverlaging voor werkgevers is afgesproken en 1,5 miljard in de vorm van een lastenverlichting in de eerste schijf. Ik ben overigens voor dat laatste. Laat ik daar duidelijk over zijn. Dat heb ik ook steeds gezegd. Die lastenverlichting in de eerste schijf is een keuze. Die wil ik wat meer in balans brengen door die 128 miljoen rechtstreeks aan werkgevers ten gunste te laten komen. Ik heb daar dan ook een amendement voor ingediend.

Ik wil een aantal dingen zeggen over de vergroening. Ik ga proberen dat snel te doen. De fractie van GroenLinks is ingenomen met hetgeen de staatssecretaris uiteindelijk voorstelt op het punt van de leidingwaterbelasting. Ik denk dat dat manoeuvreren was voor de staatssecretaris, omdat hij die leidingwaterbelasting zelf eigenlijk helemaal niet wilde, zo heeft hij ons toevertrouwd in een vlag van openhartigheid, maar hij moest die toch invoeren. Er zijn inmiddels allerlei varianten de revue gepasseerd. Wij denken dat hetgeen hij uiteindelijk voorstelt — de cap eraf en grootgebruikers ook aanslaan, maar dan wel op een degressieve manier — een zeer aanvaardbaar compromis is. Ik wil de staatssecretaris daar graag ook namens de fractie van GroenLinks mijn complimenten voor maken.

Ik ga nu kort iets zeggen over het bijtellingstarief voor elektrische auto's. Wij hebben per amendement voorgesteld om dat toch niet op 4%, maar op 0% te zetten. De reden daarvoor is dat de verkoop van elektrische auto's, zeer tegen de verwachting en bedoeling in, terugloopt. Er worden wel steeds meer hybride auto's verkocht, maar minder elektrische auto's. We hebben daarover het debat met de staatssecretaris gevoerd. Hij heeft gezegd dat hij daar niet zo veel voor voelt, omdat dat geld vooral terecht komt bij mensen met hogere inkomens. Ik vond het mooi om uit de mond

van deze VVD-staatssecretaris te horen dat hij de overheids-gelden niet zodanig wil inzetten dat die vooral ten goede komen aan mensen met hoge inkomens. Ik zeg daar eerlijk bij dat wij een andere afweging maken. Ik denk dat het juist is wat de staatssecretaris zegt, want die elektrische auto's zijn nu nog dure auto's. Maar er zijn twee effecten. Naarmate er meer van die auto's worden verkocht, worden ze goedkoper. En als we op dit punt een afweging moeten maken tussen het inkomenseffect en het milieueffect, dan kiest de fractie van GroenLinks voor het milieueffect. Ik heb goed geluisterd naar de argumenten van de staatssecretaris, maar ik houd toch vast aan het amendement. Het kost ongeveer 10 miljoen en dat dekken we door het bijtellings-tarief voor de meest vervuilende auto's met een haast ver-waarloosbaar extra tarief te verhogen. Dat hoeft maar heel weinig te zijn. Ik ben zeer benieuwd naar de reactie van de staatssecretaris, maar uiteraard ook naar de reactie van collega Groot. En uiteraard van de voorzitter.

De heer **Groot** (PvdA):

De Omtzigt had hier ook al een opmerking over gemaakt. Dat de staatssecretaris daar ook een opmerking over maakt, laat zien hoe extreem die voordelen wel niet waren voor elektrische auto's. Bij de Tesla heb je het dan over vele tienduizenden euro's belastinggeld dat daar dan in zou gaan. Er is ook gesproken over de Mitsubishi Outlander en dat soort auto's. Het verbaast mij ook, omdat ook elektrische auto's gebruikmaken van de weg. Verder lopen elektrische auto's weliswaar op elektriciteit, maar er is toch sprake van een zekere milieubelasting. Daarom is het toch redelijk dat ook elektrische auto's iets meebetalen aan het gebruik van de weg. Bovendien belasten ze het milieu in zekere mate. Vanwaar dan deze extreme opstelling om elektrische auto's zozeer te bevoordelen?

De **voorzitter**:

Het woord is aan de heer Van Ojik, maar ik wil hem eerst geruststellen. Mijn wagen heeft een katalysator en een roetfilter.

De heer **Van Ojik** (GroenLinks):

Dat is heel goed om te horen, mevrouw de voorzitter. Ik ben trots op u.

Het is wel vreemd om nu te horen dat ik zo'n extreem voorstel doe. Ik doe namelijk in feite het voorstel om dat-gene wat al bestond, namelijk een 0%-bijtellingstarief — dat niet het beoogde effect heeft gehad van het sterk stimuleren van de verkoop van elektrische auto's, in ieder geval minder dan we hadden gedacht — nog een tijdje in stand te houden. Dat lijkt mij toch niet zo heel erg extreem. Ik geef eerlijk toe dat we een afweging moeten maken. Dat is wel vaker met milieubelastingen of milieusubsidies, zoals je dat in dit geval zou mogen noemen. Dan moet een afweging worden gemaakt tussen inkomensbeleid en milieubeleid. De fractie van GroenLinks kiest eigenlijk altijd voor het bedrijven van inkomenspolitiek via de inkomstenbelasting en andere belastingen en voor het inzetten van groene belastingen of groene subsidies om de transitie naar in dit geval een CO₂-neutraal autogebruik — daar hebben we het eigenlijk over — te versnellen. Dat is inderdaad een afweging. Ik heb goed geluisterd naar de afweging van de

staatssecretaris. Ik hoor uiteraard ook wat de heer Groot zegt, maar wij maken een andere afweging.

De heer **Bashir** (SP):

Een Tesla kost €100.000 en zal dus 4% bijtelling krijgen. In feite gaat het om €4.000 tegen 52%. Laten wij het afronden. GroenLinks stelt dus eigenlijk €2.000 voordeel voor voor een auto van €100.000. Ik vraag mij af of dat zoden aan de dijk zet en of het terecht is dat een voorgestelde maatregel die 10 miljoen euro kost, bij mensen terechtkomt die €100.000 overhebben voor een auto.

De heer **Van Ojik** (GroenLinks):

Verreweg de meeste elektrische auto's kosten geen €100.000 maar — laten we zeggen — tussen €30.000 en €40.000. Ik heb gezegd wat voor afweging wij maken over het inkomenseffect. De keuze voor 0% bijtelling is werkelijk bedoeld om de noodzakelijke transitie naar auto's die 0% CO₂ uitstoten — dat zijn hybride auto's niet — een extra impuls te geven. Je kunt zeggen dat ook iemand die een auto van €100.000 koopt, daarvan profiteert. Ja, maar bij het overgrote deel gaat het om auto's die gelukkig aanmerkelijk goedkoper zijn en die goedkoper zullen worden naarmate daarvan meer geproduceerd zullen worden. De markt voor elektrische auto's stukt. Dat is de reden dat wij dit met 0% bijtelling fiscaal willen proberen verder te stimuleren dan het kabinet doet.

De heer **Bashir** (SP):

Ik ben niet tegen elektrische auto's. Sterker nog, ik wil ze ook stimuleren, maar ik vraag mij af of 10 miljoen steken in zo'n maatregel, zoden aan de dijk zet. Relatief gezien komt het ook nog eens bij die mensen terecht die een dikke, grote auto kopen van €100.000.

Is het voor de GroenLinks-fractie een voorwaarde dat de stroom die elektrische auto's gebruiken, groene stroom is? Als er stroom uit een kolencentrale gebruikt wordt, schieten wij er wat dat betreft anders ook niets mee op.

De heer **Van Ojik** (GroenLinks):

Dat is in het amendement niet als voorwaarde gesteld, maar daar willen wij natuurlijk wel heel graag naartoe. De belangrijkste reden om elektrische auto's te stimuleren is in onze optiek dat daarbij geen sprake is van CO₂-uitstoot.

De **voorzitter**:

De heer Groot had nog een tweede deel na het eerste deel van zijn interruptie tegoe.

De heer **Groot** (PvdA):

Volgens mij maakt de heer Van Ojik de vergissing dat elektrische auto's CO₂-neutraal zijn. Dat zijn ze niet, want de elektriciteit moet worden opgewerkt. Ik zou hem in overweging willen geven om een amendement te maken voor bijvoorbeeld groen gas. Dat kan meer aanspraak maken op het predicaat CO₂-neutraal.

De heer **Van Ojik** (GroenLinks):

Dat hangt af van de manier waarop de elektriciteit is opgewerkt. Ervan uitgaande dat dit op een groene manier gebeurt, heeft het rijden met een elektrische auto geen CO₂-uitstoot tot gevolg.

De heer **Van Vliet** (PVV):

Het staat iedere partij in dit huis vrij om zijn eigen stokpaardjes te berijden. Voor mij zijn dat soms oldtimers. Voor collega Van Ojik zijn het elektrische auto's. Ik gun hem dat, maar ik heb daar wel een vraag over. Als je in deze tijden van crisis toewerkt naar een fiscaal regime waarmee je elektrische auto's bevoordeelt, is de vraag hoever je wilt gaan met de sturing. Ik proef hierin duidelijk dat GroenLinks dit wil, omdat het via de belastingheffing een stuk sturing kan geven aan de maatschappij. Dat is dan vergroening. Dan gaan meer mensen een elektrische auto rijden. Begrijp mij niet verkeerd: ik heb niets tegen elektrische auto's, maar wel tegen de subsidiëring daarvan. Op een gegeven moment moet je voor de maatschappij de keuze maken of je met meer faciliteiten komt voor elektrische auto's, wat zoveel miljoen kost, of dat je het bijvoorbeeld in een project steekt om mensen bij de voedselbank weg te houden. Als je naar dat soort keuzes kijkt, hoever gaat dan deze ideologie van GroenLinks?

De heer **Van Ojik** (GroenLinks):

Dat is niet zo'n moeilijke vraag. We hebben de moties van de heer Van Vliet al gehoord. We weten dus dat uit een van de moties blijkt dat hij vergroening niet als een legitiem doel van de fiscaliteit ziet, terwijl wij juist vinden dat je belastingen wel degelijk moet en uiteraard ook mag inzetten om gewenste maatschappelijke doelen na te streven en om tot uitdrukking te brengen waar de schaarstes liggen. Wij vinden het absurd dat arbeid zo zwaar wordt belast en milieuvervuiling zo weinig wordt belast. De vergelijking met de voedselbank slaat nergens op. Wij vinden uiteraard dat je armoede moet bestrijden, ook in Nederland. Op dat punt verschillen we overigens ook van mening met de PVV: je moet in Afrika armoede bestrijden, maar ook in Nederland. Een belastingmaatregel waarbij 10 miljoen wordt ingezet om het gebruik van elektrische auto's te bevorderen terwijl je diezelfde 10 miljoen weghaalt bij — om het kort door de bocht te zeggen — extra vervuulende auto's, gaat dus op geen enkele wijze ten koste van het armoedebeleid in Nederland. Dat is een budgetneutrale maatregel die bijdraagt aan wat wij belangrijk vinden en waar de heer Van Vliet geen bezwaar heeft, namelijk het stimuleren van het inzetten van elektrische auto's. Dat kost geen geld.

De heer **Van Vliet** (PVV):

Afgezien van het feit dat je stroom moet opwekken om die accu's te laden, waar ook CO₂-uitstoot aan te pas komt — behalve als het kernenergie is; dat zou voor GroenLinks volgens mij wel een interessante optie zijn — zijn de accu's in die auto's ook belastend voor het milieu. Er zitten allerlei smerige goedjes in die accu's. Die slijten heel snel en de actieradius is beperkt. Je moet leasepakketten voor je accu's regelen. Desondanks zijn die elektrische auto's, zelfs de elektrische auto's met range extender, echt aanzienlijk duurder dan €30.000. Ik zou er niet één weten van onder de €30.000 en volgens mij zelfs niet van onder de €40.000. Ik sluit mij op dit punt dus aan bij de vragen van collega

Bashir, want als dit door GroenLinks gewenste stimuleringspakket zou doorgaan, bevorder je daarmee een heel klein deel van de maatschappij.

De heer **Van Ojik** (GroenLinks):

Bij dit soort groene belastingen gaat het in eerste instantie wel vaker om een klein deel van de maatschappij, maar de fiscale maatregel is juist bedoeld om — in de woorden van de heer Van Vliet — dat deel van de maatschappij steeds groter te maken. Met andere woorden: om het aantal mensen die in elektrische auto's rijden, zo veel mogelijk uit te breiden. Dat is overigens niet alleen een wens van GroenLinks. Die wens leeft breed in de Kamer en ook bij het kabinet, dat een plan heeft uitgebracht ter bevordering van elektrisch rijden. Het idee daarbij is dat er in 2020 200.000 elektrische en hybride auto's zijn. Die ambitie wordt hier dus vrij breed gedragen. Een fiscaal instrument is een van de manieren om dit dichterbij te brengen. Wij stellen vast dat de fiscale prikkel van de bijtelling op dit moment kennelijk niet voldoende is. Het kabinet stelt een bijtelling voor van 4%. Wij stellen een bijtelling van 0% voor. Dat is het verschil. Wij financieren dat niet ten koste van voedselbanken of wat dan ook, maar via een extra bijtelling voor de meer vervuilende auto's. Het is dus een gesloten cirkel.

De **voorzitter**:

U vervolgt uw betoog.

De heer **Van Ojik** (GroenLinks):

Ik wil nog enkele dingen zeggen over het opwekken van energie door coöperaties. Ook daar hebben wij natuurlijk al uitgebreid bij stilgestaan. Het kabinet toont zich een enthousiast voorstander van het zelf opwekken van energie, maar tegelijkertijd is er sprake van een aantal beperkingen en belemmeringen en lijkt het er soms op dat het niet echt de bedoeling is dat heel veel mensen hiervan gaan profiteren. Wij willen die onnodige beperkingen heel graag wegnemen. De heer Klein heeft al een motie ingediend over de lease en de huur, het juridisch eigendom. Daar ga ik nu dus niets meer over zeggen. Die motie zullen we heel graag steunen, maar ik wil nog een paar punten noemen, allereerst het punt van het belastingvoordeel. Ook daarover hebben we uitgebreid gesproken met de staatssecretaris. Wanneer heeft een coöperatie voldoende zekerheid dat de investering goed kan worden terugverdiend? Is dat bij vier jaar? Is dat bij zes of zeven jaar? Nee, zegt de fractie van GroenLinks, daarvoor zou eigenlijk een investeringsgarantie van tien jaar in de wet moeten worden opgenomen. Het is niet zo dat we de door de staatssecretaris in het vorige debat gedane toezegging om naar zes of zeven jaar te gaan, niet op prijs stellen. Het is goed dat hij die toezegging heeft gedaan. In de visie van mijn fractie is dat echter nog onvoldoende. We willen die meerjarige investeringsgarantie graag uitbreiden naar tien jaar, zodat nog meer mensen daadwerkelijk overgaan tot het gezamenlijk opwekken van energie. We hopen dat de staatssecretaris positief tegenover dat amendement zal staan.

Op nog een aantal punten is de regeling voor coöperaties onnodig beperkend. Zo staat de regeling niet open voor huurders, terwijl zeker in de grote steden in veel appartementencomplexen, bijvoorbeeld, zowel huurders als kopers wonen. Ook ondernemers mogen geen deel uitmaken van

een vereniging van eigenaren, terwijl het niet redelijk is om bijvoorbeeld een eenmanszaak van deze regeling uit te sluiten. Ook op deze punten zal mijn fractie een amendement indienen. Ik ben nieuwsgierig en benieuwd naar de beoordeling van dat amendement door de staatssecretaris.

Ik kom op de mogelijkheid voor coöperaties om een bv op te richten. We hebben daarover gesproken. In de schriftelijke beantwoording gaat de staatssecretaris daarop nog onvoldoende in. Hij geeft aan dat er voldoende financieringsmogelijkheden voor coöperaties zijn, maar hij gaat daarmee volledig voorbij aan de eis van veel fondsen en banken dat de opwekcapaciteit in een bv moet zitten. Dit is vaak een harde eis, en wel om te voorkomen dat de opwekcapaciteit omvalt bij het omvallen van de coöperatie. Wil de staatssecretaris toch nog eens specifiek op dit punt ingaan?

Ik zei al even dat ik het punt van de huur of lease van opwekcapaciteit zal overslaan. Ik wijs er nog wel op dat datgene wat de staatssecretaris daar tot nu toe over heeft gezegd, namelijk dat de coöperatie niet kan kiezen voor lease of huurkoop, op gespannen voet lijkt te staan met hetgeen minister Kamp daarover heeft gezegd in zijn memorie van antwoord van 31 oktober jl. bij de Wet STROOM, zoals die in de Eerste Kamer is behandeld. Het lijkt alsof minister Kamp daarin juist heeft aangegeven dat de uitzondering ook van toepassing is "als de gebruiker de installatie huurt of leest". Ik vraag de staatssecretaris om daar morgen op in te gaan.

Ik heb tot slot nog een paar opmerkingen over het thema "belastingontwijking". Ik heb de staatssecretaris eerder gevraagd wanneer de beloofde herziening van de belastingverdragen met ontwikkelingslanden, die hij aankondigde samen met zijn collega Ploumen te gaan doen, zal plaatsvinden. Wanneer wordt die afgerond? Op welke wijze zal de Kamer over die herziening en over de onderhandelingen die daarvoor nodig zullen zijn, worden geïnformeerd? Ik hoop dat de staatssecretaris mij daarover morgen enige helderheid kan verschaffen.

Verder wil ik op dit gebied helderheid krijgen over het aantal bedrijven dat verplicht is om een jaarverslag in te dienen maar dat niet doet. Ik heb er al schriftelijke vragen over gesteld en heb daarop ook antwoord gekregen, maar vorige week heb ik ook al gezegd dat dat antwoord voor mij niet voldoende is. De Volkskrant heeft hierover geschreven. Ik heb de cijfers zelf hier niet bij de hand, maar aangegeven werd dat er meer dan 3.000 bedrijven zijn die verplicht zijn om een jaarrekening en een jaarverslag in te dienen maar dat niet doen. In de beantwoording van die vragen heeft het kabinet aangegeven dat het dat niet weet: we kunnen niet precies nagaan welke bedrijven de plicht hebben om zo'n jaarrekening en zo'n jaarverslag in te dienen, laat staan dat we bedrijven die het niet doen, kunnen sanctioneren, beboeten omdat ze het niet doen, aangezien we niet precies weten wie die verplichting heeft. De fractie van GroenLinks vindt dat onvoldoende. We zouden toch denken dat het onbestaanbaar is dat hier in Nederland een groot aantal bedrijven is gevestigd — het gaat vaak om brievenbusfirma's — waarvan we eigenlijk niet eens weten of ze volgens de in Nederland geldende wetgeving de plicht hebben om een jaarverslag of een jaarrekening in te dienen. Het moet niet gekker worden, zou ik bijna zeggen. Ik neem aan dat deze informatie gewoon beschikbaar is. Als zij dat niet is — dat moet ik misschien concluderen uit de beant-

woording van de vragen — dan zou zij dat in ieder geval moeten zijn. Ik vraag de staatssecretaris om daar morgen toch nog eens op in te gaan en als dat niet naar tevredenheid gebeurt, zal ik daarover morgen zeker een motie indienen.

Voorzitter, ik ben aan het einde van mijn punten. Dank u wel.

De voorzitter:

En u hebt nog een minuut over.

Mevrouw **Schouten** (ChristenUnie):

Voorzitter. Ik moet zeggen dat het een genoegen is om u hier als voorzitter te hebben, met uw persoonlijke betrokkenheid bij alle thema's. We weten nu precies wat voor auto u rijdt, wat waarschijnlijk uw lichte politieke voorkeur is ten aanzien van de maatregelen ...

De voorzitter:

Waar ik mijn boodschappen doe!

Mevrouw **Schouten** (ChristenUnie):

De boodschappen, inderdaad. Die hadden we ook nog niet gehad. Dat geeft mij het gevoel dat wij hier echt bezig zijn met de samenleving. Ik dank u hartelijk dat u dat gevoel even bevestigt.

De voorzitter:

Hartelijk dank. Ik moet in ieder geval wel mijn best doen om niet mee te doen aan het debat!

Mevrouw **Schouten** (ChristenUnie):

Misschien kunt u de deal maken met de heer Van Vliet dat u volgend jaar het Belastingplan mag doen!

De voorzitter:

Dat laat ik echt aan zijn expertise over.

Mevrouw **Schouten** (ChristenUnie):

Goed. Ik zie er in elk geval naar uit.

De voorzitter:

En ik zal deze minuut niet van u pikken.

Mevrouw **Schouten** (ChristenUnie):

Dat komt wel goed.

Het was mij ook zeker een genoegen om de heer Van Ojik als woordvoerder van GroenLinks te horen. Aan het begin van de behandeling hoorde ik hem nog zachtjes zeggen: ik heb allerlei discussies van vorig jaar terug zitten lezen en ik snap helemaal niet waar jullie het over hebben gehad, het zijn zulke ingewikkelde termen! Mijn conclusie is echter

dat hij zich heel snel heeft ingelezen, voluit in de terminologie is gedoken en net zozeer in het jargon is terechtgekomen als wij.

Ik dank ook de staatssecretaris voor de afgelopen maanden die we al hebben gehad om over het Belastingplan te spreken. Er zijn al heel veel onderwerpen de revue gepasseerd. Wij hebben op een aantal punten toezeggingen gekregen, waarvoor ook hartelijk dank. Ik noem bijvoorbeeld het punt van de stamrechten. In de regelgeving daaromtrent zal ook rekening gehouden worden met de sociale plannen. Ook noem ik het punt van de lokale energie. De staatssecretaris gaat in Brussel bekijken wat hij kan doen om dat zo snel mogelijk te regelen. Dank daarvoor.

Er blijven natuurlijk altijd punten waarop wij nog vragen of wensen hebben. Ik begin bij het punt van de lokaal duurzaam opgewekte energie. Die regeling moet zich het komend jaar gaan bewijzen en de energiecoöperaties moeten aan veel randvoorwaarden voldoen om in aanmerking te komen voor het verlaagde tarief. Wat ons betreft is het prima om criteria te stellen, maar wij willen ook dat deze regeling daadwerkelijk zal leiden tot een impuls voor lokale duurzame energie. Daar was het in het energieakkoord ook om te doen. Als ook kleine ondernemers in aanmerking kunnen komen voor een vergelijkbare regeling, kunnen bijvoorbeeld de daken van bedrijventerreinen worden benut voor zonnestroom. Zoals ik al heb gezegd, kijk ik uit naar de resultaten van het onderzoek. Kan de staatssecretaris enige indicatie geven wanneer hij denkt dat die uit Brussel terugkomen? Mocht dat toch sneller zijn dan gedacht, kan hij er dan voor zorgen dat dit snel geregeld wordt, zodat we niet hoeven wachten tot een later belastingplan? Ik hoop dat de staatssecretaris hier wat meer inzicht in kan geven.

Ik heb een concrete suggestie voor een aanpassing die tot meer flexibiliteit kan leiden, zonder budgettaire gevolgen. Ik zei zonet in een interruptie al dat die suggestie de regeling voor de postcoderoos betreft. In het voorstel in het Belastingplan vormt de installatie waarin de decentrale energie wordt opgewekt per definitie de kern van de postcoderoos. Dat is echter niet zo afgesproken in het energieakkoord. Het kan best praktischer zijn om een installatie in de rand van de postcoderoos te realiseren. Ik noemde al de zonnepanelen, maar het geldt ook voor de windturbines. Wij zouden graag willen dat de belastinginspecteur naar bevind van zaken kan handelen en in overleg met de coöperatie kan bepalen hoe de roos precies wordt neergelegd, waarbij zowel de installatie als de aansluitingen van de leden zich binnen de roos moeten bevinden. Ik heb daarover een amendement ingediend, waarop ik graag de reactie van de staatssecretaris hoor. Ik heb in het wetgevingsoverleg gezegd dat de maatregel voor propaan ons zwaar valt. Propaan wordt vaak gebruikt door mensen die in het buitengebied wonen en die niet veel alternatieven hebben voor de verwarming van hun woning. Doordat de accijns op lpg wordt verhoogd, krijgen zij nu direct te maken met een accijnsverhoging op propaan. Ik heb de brief van de staatssecretaris goed gelezen en ik begrijp dat het lastig is om daarvoor regelingen te treffen. Ik kreeg echter ook het signaal dat de Vereniging Vloeibaar Gas heeft laten weten dat zij wil kijken welke mogelijkheden zij kan realiseren. Ik wil van de staatssecretaris weten of hij het gesprek met die vereniging is aangegaan. Is hij bereid om met de vereniging te praten over haar ideeën en ons daarover te informeren?

Dat zal waarschijnlijk niet morgen lukken, maar ik ben benieuwd of daar nog een mouw aan te passen is.

Wij hebben uitgebreid gesproken over de stamrechten. Ik heb de staatssecretaris al bedankt voor het feit dat hij in de sociale plannen rekening houdt met de fiscale mogelijkheden rond het stamrecht. Ik krijg echter veel e-mails en vragen over de overgangsregeling. Voor veel mensen is dat een cruciale zaak, dat begrijp ik wel. Zij zien zich bijna geconfronteerd met ontslag, zij denken dat zij het goed hebben geregeld, maar zij verkeren daarover in onzekerheid. Ik heb daarover nog een aantal vragen, ook naar aanleiding van de brief die wij hebben ontvangen. De onduidelijkheid is nog niet weggenomen. Ik doel dan op de drie gestelde voorwaarden.

Een deel van de medewerkers zal pas op of na 1 juli 2014 formeel werkloos worden. De gouden handdruk wordt dan pas na 1 juli 2014 uitbetaald. Kan de staatssecretaris toezeggen dat ook deze werknemers nog gebruik kunnen maken van de stamrechtconstructie of geldt 1 juli 2014 ook als uiterste stortingsdatum? Het gaat dus om werknemers die op 1 juli worden ontslagen, maar waarvoor de storting bij wijze van spreken op 2 juli plaatsvindt.

Ik heb ook een vraag over wat precies wordt bedoeld met het gestelde dat er voor 1 januari 2014 een stamrechtovereenkomst dient te zijn. Wordt hiermee de vaststellingsovereenkomst tussen de werkgever en de werknemer bedoeld, of moet ook de stamrecht-bv voor die tijd zijn opgericht? Ik krijg hierover graag wat helderheid.

In de brief van de staatssecretaris van afgelopen vrijdag staat dat uit de stamrechtovereenkomst moet blijken dat de werkgever aan zijn werknemer een aanspraak toekent op periodieke uitkeringen ter vervanging van gederfd of te derven loon. Ik heb echter begrepen dat in de praktijk een toezegging van een dergelijke aanspraak op periodieke uitkeringen zelden of eigenlijk nooit wordt gedaan. Is het niet voldoende om te eisen dat op 31 december 2013 de hoogte van de ontslagvergoeding dient vast te staan?

Een ander punt is de vraag of dit ook allemaal geldt voor banksparen.

Ik hoop dat de staatssecretaris op deze punten duidelijkheid kan verschaffen. Wil hij ook toezeggen dat hij samen met het ministerie van Sociale Zaken op korte termijn helder zal communiceren welke voorwaarden er gelden in verschillende situaties? Dat zou heel wat mensen minder stress bezorgen.

Ik heb aandacht gevraagd voor huishoudens met een restschuld die voor 29 oktober 2012 is ontstaan. De mensen die voor die datum een restschuld hebben opgebouwd, worden nu eigenlijk twee keer benadeeld. Ten eerste kunnen zij die restschuld niet meer meefinancieren in de hypotheek. Ten tweede wordt de verruimde schenkingsvrijstelling nu ook niet van toepassing verklaard op deze groep omdat zij net voor die datum zitten. Ik heb gevraagd wat het kost als die vrijstelling op het algeheel van de restschulden wordt toegepast. De staatssecretaris heeft daarop geantwoord dat dit waarschijnlijk 5 miljoen zal kosten. Kan hij voor morgen nog wat meer inzicht geven in de gevolgen als bijvoorbeeld wordt gekozen voor 1 januari 2012, 1 januari 2011 of 1 januari 2010? Dan kunnen wij even wat opties

bekijken. Gevoelsmatig zeg ik dat wij die groep misschien toch nog wat meer tegemoet moeten komen, ook omdat dit het een probleem van de restschulden oplost en het kabinet hecht er toch ook aan om de mensen met die problemen wat meer lucht te geven. Ik sluit mij aan bij een aantal voorgaande sprekers dat optie C voor de leidingwaterbelasting het beste aansluit bij de vragen en wensen die wij op dat terrein hadden. Deze geeft wel een prikkel voor de grootste verbruikers om te kijken of zij vergroening kunnen toepassen, want dat loont voor hun ook. Belangrijk was voor ons ook dat mkb-agrariërs hierdoor minder hard worden geraakt dan in de oorspronkelijke voorstellen. Ik zie dat terug in tarief C, dus wat ons betreft kan de staatssecretaris daar uitvoering aan geven.

De heer Groot heeft vragen gesteld over de integriteitsbepaling bij de anbi's. Daar sluit ik mij ook bij aan. Het komt op mij nogal rabiaat over zoals we dat nu doen. Ik ben wel benieuwd of de staatssecretaris hier wat meer ruimte ziet, op basis van de vragen van de heer Groot. Ik begrijp dat de heer Groot een amendement overweegt. Dat zie ik dan wel tegemoet. Ik sta in ieder geval positief tegenover deze gedachte.

Dan ben ik aan het eind gekomen van de punten die nog waren blijven liggen en waar ik nog vragen over had. Ik bedank de staatssecretaris en de collega's voor alle debatten die ik met hen heb gevoerd. Ik zie dat de heer Bashir graag verdergaat met het debat.

De heer Bashir (SP):

Vandaag is een amendement in stemming geweest waar ook uw naam onder stond, om in 2042 de belastingen voor mensen met een inkomen boven €145.000 te verlagen. Ik vraag mij af of mevrouw Schouten ook met een amendement komt om de overdraagbaarheid van de algemene heffingskorting in stand te houden, want ik dacht dat dit een belangrijk punt voor haar was.

Mevrouw Schouten (ChristenUnie):

Het is toch fijn dat de discussies hier altijd weer herhaald worden. We hebben het er ook uitgebreid over gehad in het wetgevingsoverleg, maar niet over het amendement dat vandaag in stemming is geweest. Daarover heb ik een discussie gehad met uw collega bij wonen. Onze naam staat onder dat amendement, dus het is duidelijk dat dit onze steun kan wegdragen. Sterker nog, in ons verkiezingsprogramma hebben we vergelijkbare maatregelen voor de woningmarkt, waarmee wij zelfs nog wat verdergaan dan het kabinet. Wij sluisen dat evenredig terug over de tweede, derde of vierde schijf. Het feit dat we daar ook de vierde schijf in meenemen, is in lijn met ons verkiezingsprogramma.

We hebben vaker debatten gehad over de algemene heffingskorting. Mijn fractie zou dat graag doen voor gezinnen met kinderen tot 5 jaar, maar dat is niet gelukt. We kunnen allemaal onze wensen en eisen hebben. We hebben er in het begrotingsakkoord wel voor gezorgd dat er meer tegemoet wordt gekomen aan gezinnen dan het kabinet deed, bijvoorbeeld bij de kinderbijslag. Dat was voor ons een belangrijk punt. Op die manier willen wij ervoor zorgen dat keuzevrijheid voor gezinnen voorop blijft staan.

De heer **Bashir** (SP):

De overdraagbaarheid van de algemene heffingskorting is verzilverbaar voor mensen met een inkomen dat lager is dan van de partner. Het gaat wel om keuzes maken. We zien welke keuzes hier gemaakt worden. Er wordt een amendement in stemming gebracht dat voordeel oplevert voor mensen met een inkomen boven €145.000, terwijl er geen oplossing wordt bedacht voor de overdraagbaarheid van de algemene heffingskorting, waar mevrouw Schouten zich voor ingezet heeft. Dat betreurt ik zeer.

Mevrouw **Schouten** (ChristenUnie):

Het is misschien een beetje appels met peren vergelijken. De heer Bashir en zijn fractie hebben ook niet meegedaan bij het Lenteakkoord. Daarbij hebben wij al aangegeven dat er zou worden teruggesluisd naar degenen die de aftrek genoten. Wij hebben heel gericht bekeken hoe wij die teruggave konden vormgeven. Dat is in lijn met de afspraak die we daar hebben gemaakt. Ik wijs erop dat er vaak kostwinnersgezinnen voor de overdraagbaarheid van de algemene heffingskorting in aanmerking komen, en dat deze ook heel vaak in een hoger belastingtarief vallen, omdat de kostwinner in zijn eentje meer verdient dan twee partners die parttime werken. Daardoor werden ze al redelijk benadeeld. Voor die hele discussie over het leefvormneutraal vormgeven van het belastingstelsel is de commissie-Van Dijkhuizen ingesteld. Ze zouden misschien weleens meer kunnen profiteren van deze vormgeving van de terugsluis dan de heer Bashir doet voorkomen.

□

De heer **Koolmees** (D66):

Voorzitter. Dit Belastingplan kent een lang en bijzonder voortraject. Ik begin met mijn dank uit te spreken aan de staatssecretaris en zijn ambtenaren voor het vele werk dat in de afgelopen maanden is verzet in de voorbereiding van dit Belastingplan. Zij zijn meermalen 's nachts bezig geweest om ons antwoord te geven op de vragen die wij hebben gesteld. Ik heb daar zeer veel respect voor, dus mijn oprechte waardering daarvoor.

Op Prinsjesdag stuurde het kabinet dit Belastingplan naar de Kamer. Dat was een belastingplan met veel lastenverzwaringen, verregaande nivellering en weinig vergroening, maar vooral ook zonder parlementair draagvlak. Gelukkig maakten de begrotingsafspraken een einde aan de politieke impasse. Ik zeg met nadruk "gelukkig", want juist in deze tijden is er behoefte aan zekerheid. In tijden van economische onzekerheid is er behoefte aan politieke stabiliteit en voorspelbaarheid. De mensen weten nu waar zij aan toe zijn. Ik vind het belangrijk om te benadrukken dat de begrotingsafspraken inhoudelijk echt een stap vooruit zijn. Er komt minder belasting op arbeid, waardoor er meer koopkracht ontstaat. Er komt meer fiscale vergroening, dus minder vervuiling. Er komt geen korting op de zelfstandigenaftrek, waardoor ondernemen ook echt loont. Er is minder nivellering, wat goed is voor de werkgelegenheid. En er komt 300 miljoen euro om werkgevers te stimuleren om werkloze jongeren aan het werk te krijgen. Die maatregel heeft nog weinig aandacht gehad, maar ik vind het van belang om te benadrukken dat er 300 miljoen is gereserveerd voor werkloze jongeren. Mijn fractie is dus tevreden met de resultaten, maar we zijn er nog niet. D66 blijft de ambitie houden om de belastingen te hervormen.

De heer **Klein** (50PLUS):

De heer Koolmees geeft aan dat hij heel blij is met die 300 miljoen voor de aanpak van de jeugdwerkloosheid. Op zich is dat een belangrijk onderwerp. Waarom heeft hij in dat hele traject niet meteen ook gezorgd voor extra geld voor de arbeidsmarktpositie van de 55-plusser, die juist extra problematisch is? We hebben het daarover later ook gehad in het arbeidsmarktoverleg. Die mensen blijven heel lang in een werkloosheidsituatie zitten. Slechts 2% van de vacatures kan worden vervuld door 55-plussers. Waarom heeft u dat niet meegenomen?

De heer **Koolmees** (D66):

Goed dat de heer Klein dit vraagt. In de eerste plaats denk ik dat de allerbelangrijkste maatregel om de arbeidsmarkt voor ouderen beter te laten werken, de hervorming van het ontslagrecht is. Dat betekent dat werkgevers ouderen weer in dienst kunnen gaan nemen. Ik ben heel blij met het naar voren halen van de hervorming van het ontslagrecht, waardoor er sneller duidelijkheid is. In de tweede plaats hebben we bij de hervorming van de AOW-leeftijd, de stapsgewijze verhoging daarvan, heel forse subsidies beschikbaar gesteld voor het in dienst nemen van oudere werklozen. Deze lopen op tot €7.000 per persoon per jaar. Dat zijn in deze tijden heel nuttige subsidies. Ik ben blij dat die subsidies er zijn.

De heer **Klein** (50PLUS):

Ik denk dat die laatste maatregel kan helpen, maar er zijn nog veel meer maatregelen in dezelfde lijn als die 300 miljoen voor de jeugdwerklozen. Ik denk daarbij aan de 67 miljoen die sowieso is afgesproken en aan de extra gelden die vrijkomen uit de in het sociaal akkoord afgesproken sectorplannen. Dat eerste, de versoepeling van het ontslagrecht, is natuurlijk helemaal niks, maar het zou in het kader van het Belastingplan te ver gaan om dat neer te sabelen. Ik kom daar graag op terug bij de begroting van SZW.

De heer **Van Ojik** (GroenLinks):

Uiteraard gun ik de heer Koolmees zijn tevredenheid met het mede door zijn partij gesloten Herfstakkoord. Ik heb eerder gezegd dat er ook in de visie van mijn partij een aantal goede dingen in zitten. Het viel mij op dat de heer Koolmees in het rijtje met goede dingen noemde dat het zo fijn is dat er minder nivellering is afgesproken. Hij zei dat dit goed is voor de werkgelegenheid. Nou kennen we ongeveer de werkgelegenheidseffecten van het akkoord voor de komende 27 jaar. Die effecten zijn klein.

De heer **Koolmees** (D66):

Het gaat om 50.000 banen.

De heer **Van Ojik** (GroenLinks):

Het gaat om 50.000 banen in 27 jaar. Een en ander is het gevolg van een grote optelsom van maatregelen. Heeft de heer Koolmees enig idee hoe die nivellering, waar hij zo blij mee is, bijdraagt aan de werkgelegenheid?

De heer **Koolmees** (D66):

Ik ben niet zo blij met de nivellering. In het wetgevingsoverleg hebben we dat al gewisseld. Het is niet zo dat ik niet voor een evenwichtige inkomensverdeling ben. Als je arbeid zwaarder gaat belasten — het gaat hierbij om een discussie over de marginale druk — gaat daar een ontmoedigend signaal van uit. Men wordt ontmoedigd om te gaan werken of om meer te gaan werken. Een van die dingen is de inkomensafhankelijke algemene heffingskorting of de inkomensafhankelijke arbeidskorting. Die zorgt ervoor dat de marginale belastingdruk op blijft lopen, waardoor het steeds minder loont om te gaan werken. Dan zie je dat mensen minder uren gaan werken. Ze gaan parttime werken. Dat is uiteindelijk slecht voor bijvoorbeeld de belastinginkomsten of het draagvlak voor onze collectieve voorzieningen. In die zin ben ik blij met de afspraak die we hebben gemaakt om de algemene heffingskorting in de vierde schijf te bevriezen, opdat die niet verder daalt. Dat heeft inderdaad een minder nivellerend effect. Een en ander was immers bedoeld als nivellerend, maar heeft ook een negatief effect op de arbeidsmarkt. Daarom ben ik blij dat het is teruggedraaid.

De heer **Van Ojik** (GroenLinks):

Over de hele filosofie dat werk moet lonen, wat dat dan precies betekent en in welke mate dat bijdraagt aan een vermindering van de werkloosheid, hebben we het inderdaad vrij uitgebreid gehad. Ik vroeg specifiek naar de stelling dat het goed is dat dit akkoord wat minder nivellerend is omdat dit goed is voor de werkgelegenheid. Als we het totale werkgelegenheidseffect van dit akkoord in aanmerking nemen, hoe gaat zich dat dan de komende 27 jaar vertalen in 2.000 tot 3.000 banen per jaar? Het gaat om een optelsom van een heel groot aantal maatregelen. Welke bijdrage levert de denivellering van het akkoord aan de werkgelegenheid?

De heer **Koolmees** (D66):

Ik denk dat die effecten groot zijn. Niet alleen de algemene heffingskorting in de vierde schijf, maar bijvoorbeeld ook het amendement-Verhoeven — waar we vanmiddag over gestemd hebben — waardoor alle belastingtarieven in zowel de tweede, derde en vierde schijf worden verlaagd, levert een positieve bijdrage aan de werkgelegenheid. Daarnaast zijn er allerlei maatregelen genomen waardoor de armoedeval of de werkloosheidsval kleiner wordt dan die nu is. Ik noem bijvoorbeeld de huishoudtoeslag. Daardoor loont het meer om te gaan werken. Ik heb trouwens de heer Van Ojik een column laten bezorgen van professor Teulings, de oud-directeur van het Centraal Planbureau. Hij heeft de dag na het wetgevingsoverleg precies dit punt opgeschreven. Ik adviseer de heer Van Ojik om die column te herlezen.

De heer **Van Ojik** (GroenLinks):

Dat is uitlokking

De **voorzitter**:

Nee, mijnheer Van Ojik. Komt u er morgen maar op terug.

De heer **Van Ojik** (GroenLinks):

Ik heb toen ook al duidelijk gemaakt ...

De **voorzitter**:

Nee, mijnheer Van Ojik. Het ging zo goed de hele avond!

De heer **Van Ojik** (GroenLinks):

De heer Koolmees nodigt mij uit om die column te lezen, maar ik heb hem al eerder gezegd — dat herhaal ik hier graag — dat ik die column al had gelezen. Die column ging echter over wat anders. Hij ging over het feit dat het niet altijd tot hogere belastinginkomsten leidt als je hogere belastingen heft. Dat was de stelling van de heer Teulings. Hier hebben we het over de stelling van de heer Koolmees, die D66 al heel lang verkondigt, namelijk dat nivelleren slecht is voor de werkgelegenheid en dat denivelleren, wat nu is bereikt met het Herfstakkoord, zo goed is voor de werkgelegenheid.

De **voorzitter**:

Fractievoorzitters krijgen ook altijd hun zin, hè?

De heer **Koolmees** (D66):

Ja. Die dringen gewoon door.

De heer Teulings heeft in zijn column geschreven dat een evenwichtige inkomensverdeling verstandig is, gelet op de ontwikkeling van economieën. Maar als nivelleringsmaatregelen een doel op zich worden om de belastingen voor de hogere inkomens te verhogen en om geld te sluisen naar de hogere inkomens, werkt dat per saldo heel slecht uit, omdat je daarmee de belastingtarieven voor de hogere middeninkomens verhoogt en daarmee het arbeidsaanbod verlaagt. Dat zal per saldo voor de hele BV Nederland slecht uitwerken. Los daarvan, vind ik dat we goed moeten kijken naar een evenwichtige verdeling van de rekening. Dat heb ik ook gezegd in het WGO. We hebben dat echter ook gedaan.

Voorzitter. We zijn er nog niet. Wij blijven ambities houden. Belastinghervormingen bieden ruimte voor meer welvaart, meer werkgelegenheid, mijnheer Van Ojik, en juist daar heeft Nederland behoefte aan. We zullen het kabinet aanjagen om meer stappen te blijven zetten. Tijdens de onderhandelingen over het begrotingsakkoord is uitgebreid gesproken over de politieke hoofdlijnen. We hebben twee uitgebreide wetgevingsoverleggen gehad, waarin allerlei details en technische aspecten langs zijn gekomen. Toch heb ik nog zes punten waarover ik het vandaag even wil hebben.

Om te beginnen de toekomst en de commissie-Van Dijkhuizen. De commissie heeft een advies uitgebracht over de hervorming van de belastingen in brede zin. Volgens het CPB leveren die voorstellen 140.000 banen op. Het is heel goed dat de staatssecretaris daarmee aan de slag gaat en dat zijn reactie voor 1 april naar de Kamer wordt gestuurd. Mijn fractie kijkt daar reikhalzend naar uit. Ik hoop dat de staatssecretaris met een ambitieuze fiscale agenda 2 komt en zichzelf geen taboes oplegt. De heer Dijkgraaf heeft een aantal zinnige dingen gezegd over het meenemen van de effecten op de werkgelegenheid. Het is van belang om je een goed oordeel te vormen over de totale effecten van zo'n pakket voor de werkgelegenheid. Ik zie daar met veel belangstelling naar uit.

Dan het Belastingplan. Ik wil de staatssecretaris danken voor een viertal toezeggingen. De eerste is dat in 2014 de bpm-tarieven onder de loep worden genomen in de Auto-brief 2. Mijn fractie hecht daar waarde aan. Het is goed dat dit integraal wordt meegenomen. In 2014 wordt er ook snel gekeken naar de mogelijkheid om ondernemers onder de experimentenregeling lokale duurzame energie te laten vallen. Mevrouw Schouten had het daar ook al over. Met mevrouw Schouten pleit ik ervoor daar snel mee aan de slag te gaan, omdat ik ook heel veel potentieel zie bij bedrijventerreinen waar nog veel lokale energie kan worden opgewekt. Ook de toezegging om te kijken naar de meest duurzame vormgeving van de afvalstoffenheffing, binnen de kaders van het Herfstakkoord, is een goede. Mijn fractie is daar blij mee. Ook daar kijken wij reikhalzend naar uit.

Dan nog een opmerking over de overgang van de stamrecht-bv. Ik vind dat een nette overgangsregeling. Ik sluit mij wel aan bij de uitwerkingsvragen van mevrouw Schouten op dit punt. Er is bij mensen in het land nog heel veel onduidelijkheid over de contracten en wanneer het geld nu precies moet zijn gestort. Graag daar nog een antwoord op morgen.

Over het leidingwater hebben wij uitgebreid gediscussieerd in de wetgevingsoverleggen. D66 wil dat de grote industrie ook een prikkel krijgt om zuinig om te gaan met water. Tegelijkertijd moeten wij voorkomen dat bedrijven plotsklaps met hoge belastingen worden geconfronteerd. De staatssecretaris heeft in zijn brief een aantal varianten uitgewerkt. Ook mijn fractie sluit zich aan bij de voorkeursvariant van de staatssecretaris, variant C. Die voldoet aan de criteria wat betreft de totale budgettaire opbrengsten en is toch een prikkel voor de grote bedrijven.

Ik kom bij de overige fiscale maatregelen. Tijdens het wetgevingsoverleg is ook uitgebreid gesproken over de anbi's. Mijn fractie is er nog niet van overtuigd dat de uitbreiding van de integriteitsbepaling een goede is. Onze grootste zorg is dat de fiscale rechter op de stoel van de andere rechter, de strafrechter, gaat zitten. De heer Groot heeft daar een aantal zeer zinnige vragen over gesteld. Wij zijn heel benieuwd naar het antwoord op die vragen. Wij sluiten ons aan bij de gevoelens van de heer Groot. Ik begreep tevens dat de heer Groot een amendement in voorbereiding heeft. Daar staat mijn fractie sympathiek tegenover. Ik geef dat ook mee in de richting van de staatssecretaris voor morgen.

Dan de erf- en schenkbelasting. Naast de drie zussen van mevrouw Neppérus heb ik ook aandacht gevraagd voor de erf- en schenkbelasting voor met name alleenstaanden en mensen zonder kinderen. In de huidige regeling voor erf- en schenkbelasting worden alleenstaanden achtergesteld. Zo mag je aan kinderen twee keer meer belastingvrij schenken. In de erfbelasting geldt een forse vrijstelling voor de partner, van €620.000 zeg ik uit mijn hoofd, maar mensen zonder kinderen en alleenstaanden kunnen daar geen gebruik van maken. De staatssecretaris bood in het wetgevingsoverleg een opening om daar iets aan te doen. Hij schrijft dat hij hiermee aan de slag wil gaan als de Kamer hem dat vraagt. Wij zouden het van harte toejuichen als de staatssecretaris daarmee aan de slag gaat. Mag ik een en ander interpreteren als een toezegging om ermee aan de slag te gaan? Zo ja, wanneer kan de Kamer de voorstellen tegemoet zien? Zo nee, is het dan nodig om daar een motie

over in te dienen? Graag een reactie van de staatssecretaris morgen.

Dan het wetsvoorstel over fraude. Ik heb nog een belangrijk aandachtspunt. In grote lijnen deelt mijn fractie de aanpak van de staatssecretaris. Het is goed dat er streng en rechtvaardig wordt opgetreden, maar de staatssecretaris kondigde tijdens het wetgevingsoverleg ook aan om de partner van de fraudeur te betrekken bij het niet meer verstrekken van een voorschot. Dat zei hij in reactie op een opmerking van mevrouw Neppérus. De heer Omtzigt heeft daar een aantal zeer indringende en interessante vragen over gesteld. Hij vroeg met name naar de kinderopvangtoeslag. Tijdens het wetgevingsoverleg heeft de staatssecretaris toegezegd daarop in te gaan in de beantwoording. Dan gaat hij ook in op concrete gevallen, bijvoorbeeld het geval dat iemand die uit de gevangenis komt, terwijl moeder en kind thuiszitten en zij door deze wetgeving inderdaad geen voorschot meer zouden krijgen. Als het bijvoorbeeld over de kinderopvangtoeslag gaat, bedraagt dat al snel honderden euro's per maand. Dan wordt het bijna onmogelijk om gebruik te maken van kinderopvang. Is dat nou de bedoeling van deze tweede nota van wijziging? Ik vraag de staatssecretaris om in te gaan op de concrete voorbeelden die de heer Omtzigt in het wetgevingsoverleg heeft genoemd, opdat wij een totaaloordeel kunnen vellen over deze bepaling.

Het is net over elven en ik kom toe aan mijn conclusie. Het is belangrijk voor Nederland dat er een Belastingplan ligt met een parlementair draagvlak. Wat mijn fractie betreft zijn er met de begrotingsafspraken goede, inhoudelijke stappen vooruit gezet, maar wij zijn er nog niet. De belastinghervormingen die hopelijk uit de tweede fiscale agenda komen, bieden de ruimte om meer welvaart en meer werkgelegenheid te creëren. Wij zullen de staatssecretaris daartoe blijven aansporen.

De algemene beraadslaging wordt geschorst.

De voorzitter:

Daarmee zijn wij gekomen aan het einde van de eerste termijn van de Kamer. De voortzetting van dit debat staat gepland voor morgenmiddag 14.30 uur. Ik wens de sprekers en de bewindsman een fijne thuisreis en alle succes met de vierde dag van dit lijvige debat, en een voorspoedige afronding.